

BL 1245

.V36 R69

Orien

Khas

FEB--1979

KA KITAB CHAITANYA

NE

LORD GAURANGA CHARITTRA

BA LA THOH LYNGKOT HA KA KHASI

DA

U JEEBON ROY,

Retired-Extra Assistant Commissioner.

—:0:—

Shillong

PRINTED AND PUBLISHED AT THE RI KHASI PRESS.

1900

Ka dor 3 tyngka.

Ray, Jeebon, 1838-1903.
" "

KA KITAB CHAITANYA

NE

LORD GAURANGA CHARITTRA

BA LA THOH LYNGKOT HA KA KHASI

DA

JEEBON ROY,

Retired Extra Assistant Commissioner.

Shillong :

PRINTED AT THE RI KHASI PRESS, MAWKHAR.

1900.

Ka dor 8 anna

BL1245

.V36 R69

Oriem

Khas

22/4/11 5064

P R E F A C E .

1. Shaphang une ba khot kyrteng Lord Gauranga long ka kyrteng tynrai jong u ba jer ka kmie dei u Nimai, ha dien ki khot kyrteng ia u, Sree Gauranga, Krishna Chaitanya, Bal Govinda. Ha ri Bengal baroh kawei, ki kham tip naduh kiba stad haduh kiba bieit eh, ia u, ban khot kyrteng Chaitanya.

2. Ba ki ong *Hari bole*, kata ka mut ban ong “to ong Hari.”

3. *Hari-nam*, ka mut ka kyrteng u Hari, ne Krishna, ne Govinda, bad bun de kiwei ki kyrteng ba khot ki Bhakta, ba ki thew ia ka kyrteng uwei hi U Blei, syriem kumba khot ha ngi ki Khasi U Blei, ne U Trai Kynrad, ne U Nongthaw ne U Nongbuh, &c., &c., ha kano ma ka por ba ka wan jia ba mih na ka shyntur, hynrei ka jingthew ka mynsiem ba ngi thew tang ia uta hi U Blei uba marwei.

4. Ia u Krishna, uba iathuh ha kane ka kitab uba mane Blei baroh ki Hindu, ka jingka jong u long kaba ia syriem, kumba thmu u Herod ban pyniap ia U Jisu Krist, ia une u Krishna ruh thmu u Kongso Raja ban pyniap. Ngan pyn-i hangne tang khyndiat eh, *viz* :—

U Kongso Raja jong ka ri Mathura, long uba runar, laduh myndang khynnah u pyniap kai ia ki khunlung bad bun jaid ki kam runar, u ich ka jinglong Syiem ha Mathura ruh da kaba u set byndi noh kum u koidi ia la u kypa kyrteng u Ugrasena Raja.

Ha kata por ba long Syiem u Kongso Raja, da ka jingleh runar jong u la ud ka pyrthei bad ka bneng, bam lah shah shuh. Ki blei baroh ki leit kyrpad eh ha U Blei, u sa phah ia u Bisnu ba un wan mih ha kane ka pyrthei ban pynduh ia kiba runar. Kumta sa wan kha une u Krishna ha ka para u Kongso Raja hi, ha kaba kum kane ka rukom.

U Kongso Raja u don kawei ka para kynthei kyrteng ka Debaki, u pyniapoi kha bad u Basudeva u jaid Jadava. Ha kawei ka sngi u Basudeva ba un leit ialam ia la ka tnga sha la iing, ki ia shong ha ka kali; u Kongso Raja u nangpynmareh ia ka kali, ha lynti wan mih ka ktien ba sawa na bneng, kaba ong, “Ko bieit ia me yn pyniap da u khun kato ka para jong me”. Hangta u Kongso Raja u sei da ka tlawar bau pam noh la ka para, u tnga jong ka u Basudeva u khang u ong, “Ko um ym don kam phin pyniap bein ia ka bapli ka kynthei, katba kan kha ki khun ngan aiti hi ha phi ba phin pyniap”. Kumta ia ka para jong u bad ia la u kyn-

um u phæh ap da ki nongphira borabor; tad kha khun u shim u pyniap, u la pyniap haduh hynñiew ngut ki khun ka Debaki, ha uba phra wan pun hi da U Blei ha ka Debaki; ka kha ia u Krishna ha ka por shiteng synñia, ki iothbiah baroh ki nongphira, ki jingkhang baroh ki plie hi, nangta shim u Basudeva u rah ia i khunlung rynjob rynjob kein u mih bran ban leit sha ka shnong Gokul, la u poi ha ka wah Jamuna dap ka um bah ka um san, badei ha ka por slap. Hynrei kumta kumta tad ieng u Basudeva harud wah, ka Jamuna ka rngat khait u ia id bran, tad poi ha Gokul u leit ha iing u Nanda u tnga ka Josada, uta uba long kum u Syiem hi ha Gokul. Ha kata hi kajuh ka por ka Josoda ka kha da i khun kynthei, u Basudeva u shim ia i khun ka Josoda u buh pli da la u khun shynrang (u Krishna); nangta u wan noh pat sha Mothura bad ita i khun kynthei, ia kane baroh ba leit ba wan u Basudeva ymdon ba tip, wat u Nanda bad ka Josoda ruh kim tip, tip tang u Basudeva bad Debaki.

Ynda mynstep la bna ba la kha khun ka Debaki, la kbmih da ka kynthei, la kumta ruh u Kongso Raja u shim ia i ta i khunlung kynthei u pawang ban lympat iap ha khyn-dew, hynrei ka kynthar na ka kti bak, ka kiew sha bneng, ka kylla dur ka long kaba khraw bad phra tylli ki kti, ka bat man la ki kti da ki tiar iapam ba i sheptieng, ka rykhie bad ka ong artad, Ko Kongso, men lah leh aiu; U la lah kha ha ka pyrthei u ban pyniap ia me, u long uba khraw tam eh na pdeng ki blei baroh, bad uba la pynduh ia me shisien. Nadien kata u Kongso u phah wad ia ki khunlung kiba i don ka dak ba kham phylla ban shu pyniap bad ki la pyniap ruh bun ki khunlung, hynrei kim shem ia utei u Krishna. tad ynda u rangbah u Krishna u leit pyniap shisha ia u Kongso.—Ki kam bakhrav bakhrav eh ki jong u Krishna, jar kiba kwah ban tip janai bha, kin pule ia ka kitab, Prem Sagur, Srimat Bhagabat, bad Mahabharat, ha kine bun ki jingphylla kin shem ba u leh ma u. Ia une u Krishna lajan baroh kawei ka ri India hapdeng ki Hindu ki mane blei ia u. Kumta une u Lord Gauranga ruh u mane blei ia u, bad bun kiba ong ba u wan phong kyrteng ia u Krishna hi ruh.

C O N T E N T S.

	<i>Page.</i>
CHAPTER I. Shaphang u Lord Gauranga ...	1
CHAPTER II. Shaphang u Biswarup ...	6
CHAPTER III. Shaphang ka jinglashem u Nimai ia ka syrngiew u Biswarup bad iap noh u kpa ...	10
CHAPTER IV. U Pundit Ganga Das ...	13
CHAPTER V. Sha Gaya ...	19
CHAPTER VI. Kabā wan kylla pat u Nimai sha Nadia ...	20
CHAPTER VII. Ka jingbishni kaba i pyrshah ...	22
CHAPTER VIII. Shaphang ka jingleh u Nimai myn- step ...	24
CHAPTER IX. Ka jingpaw nyngkong ...	26
CHAPTER X. Shaphang ka jinglong riewblei ym dei kabā shu leh kai ...	27
CHAPTER XI. U Nitanda ne Nitai ...	29
CHAPTER XII. U Ramai ba u long u nonglam ktien	30
CHAPTER XIII. Shaphang u Haridas ...	31
CHAPTER XIV. Shaphang ka jingkylla dur u Nimai.	32
CHAPTER XV. Ka sngi kirton ...	35
CHAPTER XVI. Ba kylla jingmut u Jagai bad u Madai ...	41
CHAPTER XVII. Ka jingroi ka niam Baiznob ...	43
CHAPTER XVIII. Shaphang ba iap khun u Sreebas.	46
CHAPTER XIX. Ba leit u Nimai bad u Nitai sha Santipur ...	47
CHAPTER XX. Ka jingmih u Nimai na Nadia ...	50
CHAPTER XXI. Ba leit poi u Nimai ha Katwa ...	53
CHAPTER XXII. Ka sngi ba pynlong Sanayasi ia u Nimai ...	56
CHAPTER XXIII. Shaphang ba wan poi pat u Lord ha Santipur ...	58
CHAPTER XXIV. Shaphang ba leit u Nitai sha Nadia.	60
CHAPTER XXV. Ba leit u Lord Gauranga sha Jagan- nath Puri
CHAPTER XXVI. Ba leit u Lord shaphang shathie ...	73
CHAPTER XXVII. Shaphang ri shathie ...	76

Ka jinglathuhkhana lyngkot ia u Chaitana.

CHAPTER I.

Shaphang u Lord Gauranga.

Ha kawei ka shnong kaba kyrteng ka Nabadip (Nadia) kaba long baroh arliang wah Bhagirathi. Ha ka suem 1486 A. D. la kha ia u Lord Gauranga ha kata ka shnong ha u nai Phalgun, hamar ba pyllun bnai bha ha kata hi ka por dei ham hynroh u bnai. Kane ka miet hagdeng ki Hindu, kaba ki khein kor eb, kum ka miet bakhuid, bad bun da kiba kirton bad ki kyrpad ia ka kyrteng U Blei, ba ki khot *Hari, Hari*, bad ka jingpyrta jam "*Haribol ! Haribol ! !*" kane ka kyrteng ba ki khot ia U Blei hagdeng ki Baisnob.

Harud ka iing u Jagannath Misra (u kpa u Lord Gauranga) don uwei u dieng-bah Nimba, ha trai uta u dieng ki la thaw iwei i iing rit khnang ban leit kha khun, hangta la kha ia u Gauranga. Ki kynthei nongbatkhun, ki khmih bym don mynsiem shuh ha u khunlung myndang kha bloit, ki la iapyrshang laiphew jaid ruh kim lah pynwan mynsiem. Hynrei ynda katto katne wan mynsiem hi, bad u sa pynhiar mynsiem, hangta long ka jingkmien bakhraw eh ia u kpa ia ka kmie bad ia kiba bat khun ia sumar hangta baroh. U khunlung long uba khraw tam eh na ki para khunlung, ba la kha khadlai bnai; u long ha kpoh pura khadar bnai.

Ka sniehdoh u khunlung kaba stem kum ka kshar, u kpa u buh kyrteng da u Bisombor, ka kmie ka klot kyrteng da u Nimai. Ka kyrteng Gauranga la buh ia u ynda ha ka por ba pyndeng sai Lukun; kiba mane ia u, ki khot kyrteng Sri Gauranga, kata ka mut ba uba metdoh lieh stem. Kaba khatduh eh ka kyrteng ba ki khot ia u long, Sri Krisno Shaitonno; kata ka mut ba uba pynkynmaw ne kyrsiew ia ka jingmut ki briew baroh ba kin kynmaw ia U Blei (Sri Krisno) ha la ka dohnud.

Une u khunlung long uba bakla bak na ki para khunlung baroh; ka rynieng long uba jrong palat kat kum ka r'ta jong u, u long uba khlain haduh katta katta haba u khib kyrthat ba ki kynthei kiba ri ia u, kim lah thum khop. Sa kawei ka jinglong khyllah jong u,

haba u iam ym lah pyn-en ia u da kumno kumno ruh ban kyor, hynrei tang haba ong, *Hari, Hari*, hangta u en.

Ka kmie jong u ka la iap noh phra ngut ki khun kynthei ter ter katba ka kha, nangta ka sa kha uwei u khun shynrang kyrteng u Biswarup; haba u la dap uta shiphew snem ka r'ta, hangta sa kha ia une u Nimai, une u long u khun khatdub eh, namar kata ki kmie ki kpa, bad kiba ha iing ha sem baroh ki leit eh ia u. U long uba runar bad mutlop khong khong, wei u la iam kaw ym ju lah pynen ia u; habadei ba dei u da iap ler noh jlang, kane ka jinglong jong u ka la pynkhuslai bad pynshitom shibun eh ia ki kmie ki kpa, tad hynda ki la tip ia ka jinglong barieb jong u, da kumno ban pynjem nud bad pynen haba u long kumta: kata long tang ban khot ia ka kyrteng u Hari, bunsien bunsien; kata ka job ia ka jingrunar bad khong khong jong u; kane ka long kum ka jadu ia u.

Tad u la nang par da ki kti bad ki kjat, don kam ban ap bha dogong, lymne te u la lap ba poi sha lynti bah, bad sharud wah Kongka, *i.e.*, Bhagirati; haba u i badon ba beh ia u nadien ban kem ia u, u par pynshait bad kti bad kjat katba lah ba lah, ba un lait ba kin nym ioh kem. Shisha haba u par kumne itynnad shibun eh, bunsien ka Sashi ka kmie jong u, ka ju pylait kai ha phyllaw, ialade bad ki lok jong ka ki ia ieng jar, ki shu khmih kai ia ka jingpar jong u.

Tad u la nang ban iaaid thon thon, hangta u Jagannath, ka Sashi, u Biswarup, bad kiba ha iing baroh, bad ki para marjan ruh, ki shu iadon ka jingkhuslai bad tieng, ba ioh u jah kma ha ki paitbah ha lynti bah, lane ioh tuh ki briew ia u. Shisien shisha la ioh kem da u bsein kobra, nangta u lait; nadien kata ki la kham ia minot ka jingsumar ia u khyunnah; wat la kumta ruh ha kawei ka sngi wan hap jinjar kaba khraw halor jong u, namar ba uwei u nongtuh kyrteng u Mek mali u shem ia une u khyunnah marwei hi bad ki jingdeng ksiar tyrjain ha ka met, u rah noh soit bad ka jingthun ba un tuh ia ki jingdeng on pyniap ia u khyunnah. Ki kmie ki kpa jong u bad ki lok ki jor baroh ki la iawad ruh kim shem shuh, hamar ba ki la iakut jingmut bad duh jingkyrmen ban lah shem shuh, hangta u wan mih bluit, u mareh u wan piam khop ia u kpa; la ki ia kylli ba u leit shaei. u ong ba rah uwei u briew ia u bad u wallam pat.

Utei u nongtuh da kaba u tuh ia une u khynnah u la kylla bha noh ialade ruh, ba shen shen katba u la shim ia u khynnah u la bah ha ka tyrpeng, ka wan poi ka jingsiat bad kynduh jingmut ha lade, ba hato da kumno kein un leit pyniap ei khamakha ia u khynnah ba itynnad kat kum une, bad ka wan poi bad ka shoh ia ka mynsiem jong u bad ba kane ka kam sniew ba dakait eh, bad ka mynsiem jong u ka la pisa wit, khad-duh u kut jingmut ba un leit buh noh ia u khynnah ha la iing u kpa jong uta u khynnah, bad kumta u la leh. Nadien kata u iehnoh shisyndon ka kam tuh kam-shohnoh, u pynleit jingmut sa tang ka duwai Blei, bad ba u pan map ia kiba u la leh baroh mynshwa. U iehnoh ia ka jingkwah baroh ha kane ka pyrthei, u pynleit bad pyndonkam ia ka jingim jong u sa tang ha ka duwai bad leh niam Blei; hadien u long u pikir ba don burom shibun eh. (Ka la pynkylla bha ia une u nongtuh na kaba u leit tuh ia utei u khynnah).

U khynnah u long uba itynnad tam na ki para khynnah baroh, jar kiba la shim bad thum ia u, kim kwah pyllait shuh, kat kiba ia id ba ieng shaphang shata, bun da kiba leit thum leit ialehkai bad uta u khynnah, kumta ka Sashi kam ju ioh thum ha lade kham slem.

Naduh ba la kha ia une u khunlung; u kpa jong u, (u Jagannath), ka kmie jong u ka Sashi, bad ki kur kiba iajan eh, haba u iohthiah ki ju iohi ba long kum ba shai u bnai phyrnai tur tur ha ka shadem jong u; haba dei badei pat phyrnai noh baroh shi ryning khrek khrek kumba ba ka lelieh, haba dei badei pat ka Sashi ka iohi kumba mih ka dur kaba phyrnai noh baroh kawei ka kamra, hangta ka sheptieng ka khot la u tnga, bad ka ju syrdoh da i jingsyrdoh ha ka khlieh u khynnah bad ka pyrsad myntro ba ka sheptieng ich wan ki ksuid ki khrei ki wan ban tuh noh ia u khunlung, bad bun ki dak ba wan mih kiba phylla phylla.

Tad u la kham san u leit ialehkai bad ki para khynnah baroh baroh shi sngi, um ju pule kot la ki ong katno katno ruh, u shu byrngia tang ha ka ialehkai bad u shad kai; haba u shad ruh ka jingitynnad bym ju don shuh; ki briew bad ki para marjan baroh ki ju ai kpu ai soh ba ki pah ia u, ba un dup shad. Ka jingshad jong u long kaba ilyngngoh shibun eh,

imat kum bym da dei shuh ki kjat ha khyndew; hangta imat ba um shad ha ka jinglong briew, hynrei la kumba shad blei hi. Haba khmih ia ka jingshad jong u, ka pynsngew kmen ia ka jingmut bad ia ka mynsiem, ki nongkhmihkai ki leit kynduh ha ka mynsiem jong ki, la kat ban jaw ummat, bad ka jingsngew-riewblei haduh ba ki klet noh baroh ia kane ka pyrthei, ki kynmaw sa tang ia U Blei hi.

Jar kiba ioh-i ia kaba u shad uta u khynnah, ka la ring ia ka jingmut jong ki kum ban iashad lang noh, hynrei na ka jinglehrain ia ka pyrthei kim nud; ka jingshad jong u Nimai imat kumba shad blei hi, la u long u khynnah ba dang saw snem ka r'ta, baroh jar kiba iadon haba u shad, ki long noh kum kiba iap ler, ha ka jingshohbieit noh phar thap-nger, shu ring ka dohnud bad ka jingmut jong u tang shaphang ka jingburom ia U Blei, bad da dap ka jingsngewbha suda baroh kawei ka pyrthei, bad u Blei hi ruh u long ha ka jingsngewbha.

Nadien kata artad artad u Nimai haba u leit ialehkai ruh u shad bad u rah ia la ki kti shalor bneng, haba dei badei u tyllun ha khyndew bad ka jingkhoh "*Haribol! Haribol!!*" Ki khynnah ba ialehkai ryngkat bad u ruh, ki iabud lem kumba leh u Nimai. Haba dei badei tad iohsngew ka Sashi ka kmie u Nimai ba win ba ki ong "*Haribol! Haribol!!*" kumta ka la sngewthuh ba hangta don u Nimai, ka leit beh ka shim ia u Nimai, ka kynthup bad ka pynniad ia ka met ka phad baroh, ba bit khyndew naba u tyllun ha khyndew; bad ka wallam noh sha la iing

Ha kawei ka por u Nimai bad ki para khynnah ialehkai ki leit kheit da ki syntiew ki skud napoh khlaw ki iasuh kpieng, baroh katba don ki iadeng pieng syntiew, ki ia shad kumba soh ker ker, u Nimai hapdeng. Ha kata dei ryngkhat ba iaid uwei u riwstad bad ba la kham tymmen artad, tad u ioh-i ba ki iashad u ialade ruh um lah shah shuh u iashad lem bad ki khynnah. Haba wan ka Sashi ban leit shim noh ia u Nimai, uta u rangbah u phet u rieh noh, bad um tip hato da kumno ba ka mynsiem ka la ring haduh katta katta ba un iabud shad lem noh bad ki khynnah kiba dang ria ria baroh, kiba dang ka r'ta saw snem, san snem, uwei uwei u khynnah.

Haba u Nimai u la dap ka r'ta san snem baroh ki para mar iaryngkat ki leit skul ban pule kot, hynrei

u Nimai um leit u shu ialeh kai kylleng. Ia kane ka jingleh u Nimai, u kpa um sngewbha, ha kawei ka sngi u kpa jong u bad la u dieng sympat ha ka kti u leit sharud wah sha ba ialeh kai u Nimai; ka kmie tad ka ioh-i ka leit iaknieh ia uta u dieng sympat na u kpa. U Nimai pat bad ka iam artad u rieh ha ka kmie, tad nadien kata u Nimai u shu dem iam, haduh ba u kpa jong u u shim u kynthup khop bad u ong, "Nga la long uba runar eh ban pyniam ia u Nimai haduh katne katne." U Nimai u kham sheptieng ia u kpa bad ia u hynmen, ia ka kmie te um khein ei ei ruh. U long uba tang san snem ka r'ta hynrei haba dei badei ka jingleh jong u bad ki ktien jong u long kumba leh bad kumba kren u Pukir-blei eh, hangta ka Sashi ka ju wan siat jingmut ba u Nimai um long u khynnah bad um long u khun jong ka, hynrei ba long pat da uwei uei re uei, u riewblei, bun ki jingleh mutop u leh ha ka por ba dang khynnah. U ju leh pyrshah ia ka jingsneng ka kmie, ka kmie ka kwah ba un nang pule nang thoh, kumba long ki para khun Bramin baroh; hynrei u Nimai u hikai pynban bunjaid ki jingialehkai. Um pynleit jingmut tang khyndiat ruh shaphang ka jingpule bad thoh kot.

Hapdeng ki Hindu, ki Bramin, ki kheinsang eh ban ktah ia ki khiew shetja ba la pait bad ba la bret sha jingtheh nuit, u Nimai haba beh ka kmie ba kan sympat ba u leh runar u leit phet bad u ieng halor kita, ka kmie ka wan phet iap noh sha la iing. Ki Bramin ki khein sang ban ktah ia ki mushi sub juti, hynrei u Nimai u leit ktah khnang; ka kmie la ka sneng ka ong ba u long u khun Bramin kam dei ba un leh ia kita baroh, u Nimai um sngap.

Ha kawei ka por don ar ngut ki para marjan iing u Nimai ki khreh ki kpu bad ki jingbam ban puja blei u Nimai u pan bad u bam noh. Ka kmie namar ba u leh runar eh kumne shisien da kaba burieh ka khreh ki kpu ki skam ban leit ainguh ha ka blei ba kan pyntipsngi ia u Nimai. Hamar ba ka la leit sha lynti ka rah burieh ia kita ki jingbam hapoh jain, u Nimai na shano shano ruh ym da tip u wan mih na shadien u pan noh ia kita ki jingbam, la kam ai ruh um shah, kumta ka ai noh ha u, bad u bam.

Uwei kyrteng u Murari ka shnong jong u na Sylhet, u leit hikai pule kot ha Nadia, hangta u la stad bha. Ha kawei ka sngi hamar ba u dang ia said bha

shaphang ka niam bad kiwei kiwei ki briew, u Nimai bad ki lok jong u, ki para khynnah ki ia rykhie kynsan na shadien, ha! ha! ha! la u kyrtiang u ioh-i ia u Nimai, hangta u ong, Ko "Nimai u khun u Jagannath, kam dei ba men khlem akor khlem burom kumne". U Nimai pat u ong, "Koit wat khuslai, ngan wan batai bad hikai ia phi ha ka por bam ja". Ynda sngi hamar ba dang bam ja u Murari; u Nimai u leit khot na ka jing-khang, 'Murari, Murari', nangta u rung hapoh iing u khmih shain ia ka pliang bamja u Murari, tad u lajan lah bam ja, u Nimai u leh pynjakhlia ha ka pliang bam ja u Murari.

Shiphang u Murari, u la lyngngoh jlang ia kane ka jingleh u Nimai bad ka jingsngew rem artad ba long kumba leh pynjah burom. U Nimai hangta, u ong, "Murari, phi to iehnoh kane ka jinghikai niam pynbakla ia ki briew ba kan ialam pynban shaba sniew, (kaba ia pynryngkat noh ia u briew bad U Blei.)" U ong, "Phi to shu duwai hi tang ia uwei U Blei, uta long uba tam, namar kata nga la pyn-i ka pharshi ha ka pliang bam ja jong phi". U Murari tad u iohsngew ia kine ki ktien u la sngewkyndit shibun eh ba u khynnah uba ka r'ta dang tang san snem, ba un tip noh haduh katne katne; kumta kumta u Nimai u shu jah ngaiñ, tang lep kumba ba da ka lelieh lep ngain.

Shiphang u Murari u sngew kyndit shibun eh, ynda katto katne u wan siat jingmut ba u khynnah ym long u briew hynrei u khun blei (Bal Govind), kumta kumta u leit sha iing u Jagannath u leit nguh na ki kjat u khynnah. U kpa jong u, u khang bad u ong, "Da kaba burom eh da u rangbah ia u khynnah, ka mih ka jingsniew kumba pynsarong eh". Hangta ong u Murari, "Ko Jagannath Misra; shen shen phin tip ba long uei une u khun phi."

CHAPTER II

Shaphang u Biswarup.

Ladon ha ka Chapter ba shuwa shaphang u Biswarup ba long u hynmen u Nimai, u khun u Jagannath hi. Ha kane ka por u la dap ka r'ta khadhynriew snem, u Nimai pat u la dap hynriew snem. U Biswarup

long uba nang bastad bha tam na ki para lok baroh, kumta ha Nadia u la paw nam paw kyrteng shibun eh, u iashem bad u Adaita Acharja na Santipur u ialok bad u shong ryngkat bad u.

U Biswarup bad u Adaita Acharja baroh arngut ki iam bad ki duwai na ka bynta ba la long sniew eh ki briew ha Nadia bad ki duwai ruh ha u Sri Krisno. U Biswarup u la kylla ka jingmut haduh katta katta ba bad miet bad sngi khlem kut ka jingduwai Blei u bam bad u thiah tang khyndiat khyndiat eh. Na u Adaita Acharja ki briew ki ioh tip kumba wan iathuh paw, ba u Sri Krisno na ka bynta ba u isynei ia la ki khun, long kumba u la wan ne un sa wan mih pat ha ka pyrthei ban pynlait ia ki na ka pap.

Mynshuwa ban kha ia u Nimai, utei u Biswarup um don hynmen para u long tang marwei na la ka kmie jong u. Kumta u ieit thep mynsiem eh tang ia la u bakha, kyrteng u Luknath, uba dei u khun u kni jong u, u khun ksiew u Nilumbor. Ynda la kha ia u Nimai, ka jingsngewbha bad sngewhun u Biswarup ka bam lah tip shuh, bad ka jingieit artad ia la u para. U Nimai tad u la kham san bad tip briew, u ruh u da ieit eh shisha shisha kein ia la u hynmen.

U Biswarup tad u la iashem bad u Adaita, u la sngewieit bad burom shibun eh namar ba uba iarap bad hikai tang ia ka niam Blei, u Adaita ruh u ieit ia u Biswarup.

U Biswarup myndang u pule ha skul u ju wan man ka nohphai sngi sha la iing ban wan bam jingbam, hynrei haba u la ialok bad ia long lang bad u Adaita te u klet noh ban wan sha la iing; kumta u Nimai bunsien u leit khot ia la u hynmen ba un wan sha la iing, u Adaita haba u ioh-i ia u Nimai, u i ieit noh kaba da ring naduh ka mynsiem hi ngai, um tip naba lei ba da khih ka dohnud haduh katta katta.

Haba u Biswarup u la dap ka r'ta khadhynriew snem, u Jagannath u la pyrshang ban ia pynbuh briew noh, hynrei u Biswarup pat ha ka jingmut u la kynduh ba ym donkam ei ei ia ka jong kane ka pyrthei; kumta u ong," Hato donkam aiu ban leit iing briew, kaba long tang kum ban teh sai khum ei ia lade; ka r'ta long kaba lyngkot eh tang ban duwai Blei ruh ym iai lah ioh por te yn leit iing briew, lehse ia U Blei ruh yn klet noh."

Kawei pat lada um kohnguh ia ka ktien ki kmie ki kpa kata ruh long kaba pap shibun ban jam palat ia ka ktien jong ki, namar kata u la pyrkhath ba kham bha ban iehnoh la ka iing bad ban iehnoh ia ka pyrthei baroh shisyndon.

Shisha kaba un iehnoh ia la ka iing kata ruh yn long ka ban pynpangnud shibun eh ia la ki kmie ki kpa; la kumta ruh u pyrkhath pat, ba kata ka jingpangnud bad sngewsih kan long kaba tang shiphang sngi, hynrei kumba thoh ha ka Sastro 'ba lada uwei na kiba na kawei ka iing u lah ban leit long sanyasi ne pukir baroh ki briew ne ki kur kiba na kata ka iing ki lait-im'. U khuslai pat sa ia u Nimai ba u dang khynnah ba lada u iehnoh ia u, un num hikai pule kot un sa bieit noh baroh shi r'ta. Hynrei la kumta ruh u shu ring hi ka jingmut ban iehnoh noh hi kein ia ki jingpynwit kane ka pyrthei, ba katba dang sah slem katta ka nang ialam sha ka jingjot.

Kumta u Biswarup u la pynskhem ha la ka jingmut lada lei lei ruh ba un mih noh hi kein na iing hangta u khot ia ka kmie sharud bad u ong, "Ko mei phin sngewbha ynda san u Nimai sa ai kane ka kitab ha u", bad u la sdang ban aiti kata kawei ka kitab kaba u bat ha ka kti jong u.

Hynrei ka Sashi da kaba kyndit thred, ka ong, "Balei phi mut aïu ? Ka dei ba phin ai hi da la ka kti."

U Biswarup u ong, "Ko mei ka dei ba phin ai hi da la ka kti jong phi. Lada nga im haduh ban da poi ka por ba biang hangta ngan sa pan na phi bad ngan ai hi ma nga ha u, namar phin i mei ka mynsiem ngi ki briew ka bam lah thikna ha kane ka pyrthei." Ka Sashi kam banse shuh ka shim sor ia kata ka kitab, ka buh bha khop, kam tip ba u mut aïu u khun jong ka.

U Biswarup u ong ia u bakha jong u, u Luknath ba u don jingmut ban iehnoh ia kane ka pyrthei. U Luknath uba ieit bad burom eh ia u Biswarup namar ba u long u babha bad uba stad, kumta u ong ba un ia leit bud ryngkat.

U Biswarup ha kata ka por u dang dap khadhynriew snem ka r'ta, u Luknath u kham poh ia u. Baroh ar ngut ki ju iathiah ha kawei ka kamra ha iing u Jagannath. Kumta ki iakut ha kawei ka miet ba kin iamih, ha kata ka miet ki leit ha la kamra thiah kumba ju leit thiah, tad ynda dap shiteng synnia, ki iamih

shabar iing ha phyllaw, nangta u Biswarup u nguh ngon ngon shaphang ka kamra thiah ki kmie ki kpa. Bad u duwai ba u Sri Krisno ba un sumar ia u para jong u u Nimai. Nangta baroh ar ngut ki iaaid bran shaphang rud wah. Ha ka por ba la synnia eh katta katta ym ju don lieng khawa shuh, bad kita hi i khynnah ruh kim kwah ban iehnoh ba kin tip ki briew shaphang ba ki leit ma ki, kumta ia ka wah ki shu iaing sha shiliang wah. Tad ki lait sha shiliang wah kim da sangeh bad la ki jain jhieh kein rynjep rynjep ki iaaid eh bran shaphang sepngi, ba kin nym lap ki ban wan wad. U Biswarup um shym rah ei ei ruh bad u, hynrei tang kawei ka kitab Bhagabat Gita, ki shu dem iaaid hi thiaw shi thiaw shaphang sepngi, ki la iaaid lyngba ia ka ri khlaw, ki leit poi ha shnong briew, kim don jingbam jingsa ki shu ap tang ha ka jingisynei ki briew, ki la ioh shitom ka bam lah ong shuh, ki sa iashem bad uwei u pukir, uta u la pynkyntang (initiated) ia u Biswarup kum uwei u Sankara Ranyapuri, bad ka bor ba u lah ban pynbaptis ia kiwei pat ruh, ia u Luknath la pynbaptis hi da u Biswarup.

Kine ki khynnah baroh ar ngut ki bam pat ju mih shano shano ruh, kane nyngkong ba ki shem ialade ha ka jinglong khlem iing, khlem lok, bad khlem jingiarap ei ei ruh.

U Jagannath bad ka Sashi ha kata ka miet ba mih u Biswarup bad u Luknath; kim tip ei ei, ynda kum la shai mynstep ki sa tip ba u Biswarup u la leit noh shapoh khlaw ha kata ka jingiaaid pukir. Ki kmie ki kpa ki la sngew-lyngngoh shibun eh, ba hato da kumno ki khynnah kiba dang khadhynriew snem ka r'ta ba ki leit poi ka jingmut riewblei haduh katne katne, long kiba dang hapoh ka jingsumar sukher kum ia ki khunlung, mynta ba kin leit iaaid hapoh khlaw khlem iing khlem sem, khlem bam khlem dih.

Ynda bna pat ha shnong ham, baroh ki briew ki iasngewsynei bad sngewieit shibun eh ba ki kynmaw ia ka jingjemnud loi loi, bad ka jingnang jingstad u Biswarup, bad ki iapyrkhat ruh hato ka Sashi kan im da kumno khlem u Biswarup.

Ki lok ki jor ki ia wan ia ud ia niaw ia ka Sashi ia u Jagannath, shaphang ba leit noh u khun ki sha khlaw, hynrei u Jagannath u duwai u ong, "A Blei to

ai bor ia u khun jong nga ba un ia'ineh ha ka jingkyntang jong u."

"Kane ka jingkyntang hapdeng ka niam Hindu ba jar uba mih na la iing kum u Sanyasi ne pukir, kata um bit shuh ba un wan kylla sha la iing, ne wat tang sha la shnong ruh, lada u wan kylla, kata u la long pap noh ha khmat U Blei bad ha ki briew ruh ha kane ka pyrthei bad u duh noh ia ka bynta ka hima ka bneng."

U Nimai ha kata ka por ba ki wan ki briew baroh kaw kaw na shnong ha iing ka Sashi ba ki ia kren bad ialap shaphang ba la mih noh u Biswarup na la iing, u dang ia'leh kai ha phyllaw bad ka r'ta jong u dang hynriew snem. U wan klo'i ha ka kmie bad u kyllon u iapler, ha kata ka por ka Sashi bad u Jagannath, ki ia sheptieng eh ia u Nimai ki klet noh ia u Biswarup, ki ia kynrup, ynda ki la ia sumar eh u Nimai u sa kyndit briew pat.

Ka Sashi bad u Jagannath ki la lyngngoh shibun eh ba ki ioh-i ia ka jingiaieit shipara haduh katta katta haduh ban da iapler noh. Kumta ki kyor ki khroh laiphew jaid, bad ki pyntngen ia u ha kata ka por ka jingiaiam na ka bynta ba phet u Biswarup ka jah noh jar. Ki ia'leh ban pyntngen ban pynsngewbha ia u Nimai, bad u thum u kpa ia u ynda katto katne u Nimai bad ka jingkren dap mynsiem artad, u ong, "Ko Pa, ko mei, wat sngewsih shuh, ngan leh bad ngan pyndep baroh ki kam ban leh u Biswarup, bad ngan shakri ia phi."

Une u Biswarup ynda u la ia'id pukir kylleng u leit ha Puna, nangta u jah ha ka rukom ba phylla eh, ba hamar ba ki briew ki dang ialum ia u baroh saw dong, ka mih ka mynsiem jong u, kumba thaba shihajar ki sngi, ka kiew sha bneng, hadien pat u Nimai hi u leit ban khmih ia ka jaka ba kiew u hynmen jong u sha bneng.

CHAPTER III.

Shaphang ka jingiashem u Nimai ia ka syrnciew u Biswarup bad iapnoh u kpa.

Ba la sngewsih eh ki kmie ki kpa, u Nimai u ieh-noh noh ia ka jingia'leh kai ia'leh ia'id; tohkhat tohli u mih kai kylleng kylleng, hyme'i u minot tang ka

pule kot thoh kot, naba u tip ba da kata ka jingleh tipsngi bad ka jingminot kot, kan pynsngewbha ia ki kmie ki kpa, bad shisha ki la sngewtngen shibun eh ba ki ioh-i ia ka jingkylla tipsngi u Nimai.

Ha kawei ka sngi u Nimai u leit bam noh ia ki kwai tymphew ba ki noh ia ka *Lei iing*. Kaba ki buh ha iing, hangta u buaid kwai u iapler shiphang ar phang ynda ki ialeh da kumne da kumtai u sa kyndit briew pat, haba u kyndit briew u iathuh u ong ba wan u hynmen jong u (Biswarup), u ong, to ia ialeit noh, iehnoh ia kane ka pyrthei, hynrei ynda ong u Nimai, ba u dang khynnah um pat shemphang, da kumno ban long *Sanyasi*, bad u kwah ban dang sah ban sumar ban shakri ia ka kmie u kpa, kumta u Biswarup u iehnoh ia u, bad ka jingong artad "To ñiu-ma, to ai khublei ia I mei I pa."

U Jagannath bad ka Sashi haba ki iohsngew ia kata baroh ki sngewbha bad ki khleh sngewsih artad, namar ba ka long ka khubor ba wan poi na u khun jah kma ba u dang don jingieit ia ki. Hynrei ki sngewma shibun eh ba lehse u Biswarup un wan shim noh ia u Nimai na ki. U Jagannath u dem pyrkhath shaphang kane bad sngi bad miet, hadien u kut jingmut ba yn nym hikai kot shuh ia u Nimai, namar ba u Biswarup ba u la nang eh bad sngewthuh ia ka jinglong kane ka pyrthei, kumta u leit kylla pukir noh. Ha kawei ka sngi u khot ia u Nimai u ong, "Ko khun wat pule kot shuh lada phi ieit ia nga".

Kumta u Nimai u pep pule kot noh, u leit ialeh kai kylleng ka shnong, haba u leit sum sha wah u ngam khlieh piaw u leit sha ba sum ki rangbah, ki tymmen u kem na ki kjat u ring kai, lane haba u shem ia ki syntiew ba kin puja blei u shim noh, u deng ia lade u leh kumba puja ia u.

Bun ki briew ki kynthei ki shynrang ki ju leit mudui ha u Jagannath bad ha ka Sashi, ki shu ia kren jem kren tuid ki iapyndep hi jar jar, haba ka Sashi ka mai ka nia ia u Nimai, u ong, "Haba phi ia kwah ia nga ba ngan long sniang te kane baroh long ka kam sniang." Ka Sashi ka leit ong ha u kpa ba namar bam ai pule kot u khynnah u la long runar noh, hynrei u Jagannath um shah shkor.

Ha kawei ka sngi ka Sashi ka la bitar eh ka shim bad u diengsympat ka beh ia u Nimai ban shoh, u

phet ka nang beh nadien nadien, tad u poi ha ka jaka theh ñiut u leit shong halor ki khiewpait ba jakhlia Ka kmie ka khot bad ka jingkjor artad. Ka ong, "Ale ale, ko runar"; u Nimai hangta um ai jubab ei ei ruh, u shu rwai, ka Sashi ka jaw ummat ka iam, u Nimai u ong, "Balei mei phi iam, phi kwah ia nga ba ngan leh runar mo? Hato da kumno ngan lah ithuh, ne iapynpher na kaba bha bad ka basniew, khlem nang pule khlem ioh hikai? haba phi kwah ba ngan long bieit long sniang, ngan pyn-i hato katno kan suk ka mynsiem ki kmie ki kpa haba ki ioh u khun bieit."

Nangta ka sa kular ba kan phah skul, kumta u Nimai u sa wan noh na kata ka jaka theh ñiut, naduh kata u leit skul bad u minot bha la ka kot, bad bun ki briew ki la lyngngoh ia ka jingnang bad ka jingroi u Nimai.

Tad dap ka r'ta u Nimai khyndai snem u kpa u pyndeng Sailukun. Kat kumba don ka rukom ki pynkup da ki jain sadhu, hangta ka jingitynnad la long uwei u Bal-Krishna *i. e.* u khynnah Krishna. Ki briew kiba don hangta ki la i lyngngoh shibun, haba u pule myntro u kpa ha ka shkor jong u hangta u kyl-lon kram u lynñiar artad u iapler; nyngkong ki briew ki la ia lamwir wit, hynrei hadien ki la iasngap jar bad ka jingsngewrit riewblei ha ka mynsiem kim lah shah shuh; ki ia jaw ummat baroh katba don; bad ka leit ring ia ka jingmut ki briew baroh ban ieit ia U Blei, ba ka siat jingmut ia ki baroh ba une u khynnah dei u hi u Krishna khynnah.

Ki bastad bastad ki Brahmin kiba don hangta ki ia shong bad ki ia pyrkhathato da kumno wan jia kum kane ka jingphylla bad ki ia kut jingmut ruh ba u Krishna hi u la wan phong syrngiew ha une u khynnah, ban wan mih pat hapdeng u khun bynriew, bad ban wan sneng bad ban pynbha ia u khun bynriew baroh.

Kumba don ka rukom ki leit buh ia u khynnah ha kawei ka jaka ba marwei, tad la dap ka sngi ba un mih pat, hangta ki lok ki jor ki leit ai jingbam bad ai ei ei katba ki sngewbha hi. Uwei u Bramin uba duk um don ei ei ban leit ai, u shu leit ia song shikyntien u kwai; u Nimai u shim ia u kwai u bam, u khot ia ka kmie (Sashi), la ka leit ka khmih ha ka jingphylla, kam tharai ba dei u khun jong ka, namar ba ka da

shong da ka lyngwiar sngi halor ka khlieh jong u. Kaba phyrnai ym-i-tip briew shuh; ka kmie da ka jingsheptieng ka khieh kyrbeh ka met jong ka.

U Nimai u kren ia ka kmie u ong, "Ngan iehnoh ia kane ka met, bad ngan wan pat ruh". U pyrshang ban nguh dem ia la ka kmie, pynban u kyllon bad iap ler noh war l'dang. Ka Sashi ka khot bad pyrta jam eh da ka kyrteng jong u, bad ka synreit um ha ka khmat jong u. Shipor u la long kum uba la iap hi kein, nangta u sa kyndit briew pat. Ha ka por ba u iap ler kata ka jingtyngshain bad ka lyngwiar sngi na ka khlieh jong u ka jah noh, tad u la kyndit briew pat u long kumba u ju long. Ka Sashi ka sngewbha ba ka la ioh pat ia u khun kum uba mynno mynno.

Ha ka por ba jia kane baroh u kpa u Nimai um don briew ha iing, tad u wan u iohsngew, hangta u kylli ia u Nimai ban iathuh ne batai baroh shaphang kata ka jingjia, hynrei u Nimai hi u ong ba um tip ei ei kaei ba la jia bad kaei ba la long kumno.

Nadien kata u Nimai u long uba minot kot shibun eh, bad u tipsngi shu lui lui. Ka jingnang jingstad pat ruh ym pat ju don khynnah u ban kum u ha kane ka pyrthei. Arngut ki Pandit long ki nonghikai jong u. Uwei kyrteng u Pundit Sudarsana, uwei kyrteng Pundit Bhinu.

U Nimai ha kata ka por u la dap ka r'ta khadwei snem; ka Sashi pat la sanphew-ar snem ka r'ta. U Jagannath u la tymmen bha, u ioh pang khieshoh, kaba jur eh. Hamar ba un sa jan iap, hangta u Nimai u shim na ki kjat u kpa, u iam jur eh bad u ong, "Waw! Ko Pa ? hato ngan khot kpa baieit iano pat Pa ! bad hano phi ieh-noh khunswet ia nga ban sumar—Pa" !

U kpa u peit-mat pat pher, u shim ia u Nimai u piam ha ka shadem khop u ong, "Khun ngan leit noh, ha ka jing-sahnud ba ngam lah pyndep ia kaba nga mut. Nga iehnoh ia phi khun ha ka jingsumar bad ka mon U Blei; nga kyrpad ba phin nym sngewsih eh ia nga ba ngan leit noh". Kane ka long ka ktien kaba khatduh ba kren u kpa ia la u khun, kumta u sa iap noh thoin.

CHAPTER IV.

U Pundit Ganga Das.

Tad lah iap noh u Jagannath, ka Sashi ka la sngewsih shibun eh, hynrei kam pynpaw eh ha la u khun ia kata baroh, ka sheptieng ia u Nimai ioh u sngewsih eh lem bad ka, ka shu lape da kumne da kumtai, ka pyrkhath eh hato da kumno ba u Nimai un ioh jinghikai bha; hadien ka kut jingmut ba kan aiti ha u Pandit Ganga Das ba un hikai ia u.

Une u Pandit Ganga Bhattacharji long uba bha akor, uba nang Sanskrit Grammar bha. Ka Sashi ka leit lam ia u Nimai ha u bad ka jingong artad, "To shimti ia une u khun khlem kpa, khunswet synei, u khun jong nga; da kaba phin hikai bha ia u, phin ioh hok bad ioh nam ba long u khunswet".

Kumta u Ganga Das u ong, "Ngan hikai ia u Nimai katba nga don hi la ka bor, ba un wan long u nongshah hikai jong nga, nga la sngew don bok shibun eh: phi wat khuslai ei ei shaphang jong u, ngan khmih hi ma nga."

Naduh kata u Nimai u la sdang pule. Ka jingnep bad ka jingnang kaba la phylla shibun eh; shen shen u la long uba nyngkong eh ha skul u Ganga Das: hynrei ka r'ta jong u dang khadsaw snem ha kane ka por.

Kiwei ki para ba iapule ryngkat long kiba la san bad samla kiba don haduh arphew-san laiphew snem ka r'ta jong ki. U Kamala Kanta dei uba iapule ryngkat bad u Nimai, uba nang eh ka jingkren jingia-said. U Krishna Nunda long u nongthoh ia ka Kitab Tantrasa; u Murari pat ruh uba iapule ha kata kajuh hi ka skul; u Nimai long uba minot eh kat shaba u leit tad u iashem bad ki para khynnah skul u iakren ia-said tang shaphang ki kot ba u pule.

Ha ka por ba u dang khynnah u la thaw kawei ka Grammar Sanskrit, kaba ki riewstad ha Navadip ki la niewkor.

Tad u la lah hikai ia ka Grammar u leit pat sa ha ka skul u Naya Basudeb ba don nam eh, shaphang ka jinghikai iakren (Logic), hangta jop hi ma u baroh na ki para khynnah skul.

Nangta u Nimai u la sngewkhlain bad u sngewlah ban pynlong hi la ka skul. Ha kane ka por u dang

dap ka r'ta jong u khadhynriew snem, kumta u thaw kawei ka skul bad ka roi shibun eh. U Nimai u la long uba stad bad u nonghikai, la kumta ruh u shu dang long hi kum u khynnah ïalehkai, u thaw hi ka Grammar bad ki Philology. Ha kane hi ka por ïa u Nimai la pynïapoi bad ka Lakshmi, ka khun u Balabh Acharji; kumta ka la dei ïa u Nimai ba un leh riew-tymmen ha kine ki por,—kawei ba u la leit ïing briew, kawei pat ba u la long u nonghikai kawei ka skul ba la ñiew kor ki shnong baroh; hynrei em u Nimai u leh hi kum u khynnah ba ïalehkai mynno mynno bad u leit sum bad jngi kai ha wah kum uwei u khynnah, bad u ïalehkai ïa ka lynti ka syngkien bad ki para khynnah baroh. Ki para Pundit ki la sngewsih bad ki r'khie bein ruh harieh harieh, hynrei ha khmat kim nud kren.

Haba u ïaid kai prem-miet u bukhaila da ka rusom, bad bun ki khynnah skul bad ki lok; kat kiba ïoh-i ïa u, ki khynnah, ki rangbah kat kiba ïoh-i ki peit seh ba i-tynnad eh, bun kiba ong ba don ka jingïa-thuhpa ban wan long syiem pat da u Hindu, te une u Nimai u la wan mih ban long syiem. Don pat ki briew katto katne kiba la kren bein kiba bishni ïa u.

Uwei kyrteng u Sribas bad ka tnga jong u ka Malini: shisien ki shem ïa u Nimai, namar ba kine baroh arngut ki ju ri ïa u kum la u khun bad ki ïeit ruh. Kumta u Nimai tad u ïashem u nguh arti bad u ïeng pynrit ha khmat jong ki. U Sribas u ong, "Balei Nimai phi leh kum uba lamwir, phim leh riew-tymmen bad tip briew, bad kynmaw ïa U Blei, u Sree Krishna?" U Nimai u ong, "Shisha kumne to ai ïa nga ba ngan leh mon khyndiat, ynda kut ka jingleh-sngewbha, ngan sa leit ha uwei uba riewblei bha, hangta ngan kylla Baisnop bad ngan kyrpad tang ïa ka kyrteng u Sree Krishna."

U Nimai u mih na shnong bad ki khynnah skul kum ban ïaid bad leit kai sha ki shnong ba shaphang mih-ngi, u leit poi ha shiliang ka wah Padma, u leit shong ha kawei ka shnong, hangta hajar hajar ki briew ki wan ban wan khmih kai ïa u (Nimai); ba long uba phylla bad uba dang khynnah u Pundit. Kat kiba wan poi hangta i-lyngngoh shibun eh; ki ïatharai ba long U Blei hi, u shu wan phong ha ka syrngiew briew. Uwei kyrteng u Tapan Misra uba riew blei shibun eh, u wan kynsan bad u wan dem

khrup ha ki kjat u Nimai; u Nimai u shim bad u pyn-
 ieng ia u, u ong artad, "Phi uba la kum u kpa kam
 dei ba phin wan nguh ia nga kumne." U Tapan
 Misra u ong, "Em la bun ki pukir blei nga la iashem
 bad nga la kylli hato da kumno ban iashem ia U Blei,
 bun da kaba pynbakla laiphew jaid, hynrei hynne
 mynmiet nga phohsniew kumba wan ong hi da U Blei
 ba u kyntu ia nga ban wan ha phi, ban wan nguh
 dem hangta ngan lait im."

U Nimai u ong, "Kata long tang ka jingphohsniew
 suda, ban lait im da kumno kata ki riewblei ki la lah
 thoh bad batai lupa ba ngin leh da kumno, hajar katta
 ruh phi to leit shong ha Benares hangta ngan sa
 wan iashem". Kumta hi kein u Tapan Misra, baroh
 shi tnga ki leit shong ha Benares.

U Nimai u leit jah shisnem, tad u wan kylla sha
 la iing u shem ba ka tnga jong u ka la iap noh.

Ia ki shnong baroh kiba u la leit bad u la iaid u
 Nimai, tad u wan noh katno ba ki ieit bad ki kynmaw
 ia u, ka bam lah ong shuh, bad ki thaw kawei ka
 jingrwai kaba ki rwai haduh kine ki sngi ruh ba ki
 ong.

"To sngap u Nimai u Trai Kynrad.
 U khot ia ngi, to ale iabud ia u.
 U la lah thaw lpa ka lieng ha
 Ka kyrteng U HARI. Ialade u long u
 Maji pynpar lieng sha shiliang wah
 Ka jingim.
 U u long uba isynei haduh katta
 Katta, um da ju shim bai khawa na
 Ka bynta ialade, hynrei u pynim ia
 Ki mynsiem na ka bynta ka jingieit.
 Namarkata to wan phi baroh, ki
 Riew-pap, riew hok, sadhu, ba tngit
 Bad bakhuid".

Ia kaba u Nimai ba u leit pynkhih jingmut ia ki
 briew baroh shaphang mihngi, ka long kaba phylla
 shibun eh, namar ba katba u dang don ha Nadia, um
 ju pyn-i la ka jingmut ba u long uba ring jingmut
 shaphang ka niam ne ba un iathuhkhana shaphang u
 Krishna, u shu long tang kum u Nonghikai shaphang
 ka ktien bad ka Grammar.

Ki Bhakti ba mane ia une u Nimai don bun ha-
 duh mynta ha ri Bengal, ki khot kyrteng "*Baisnob*".

Tad u wan kylla ha Nadia ka skul jong u ka la nangroi nangroi bha. Ha kane ka por wan poi uwei u Kesob na Kashmir, uba ki ong u nongjop ia ka pyrthei, namar ba kat haba u leit ki ban stad tam na u, ne ki ban lah iasaid bad u ym don shuh. Kumta u wan ha Nadia ruh kum u nongjop bad u pynbna, ba lada don mano mano u ban wan iasaid iapynpaw bad u, u la kloï ban iashem. Hynrei shisha ki briew ha Nadia don bun kiba stad bad kiba nud ruh ban iamih pyrshah bad u, tang ba ki artatien ioh ki rem kumno kumno ba ki ong, *ka Sarosotti* ka shong halor ka khlieh utei u Kesob, namar kata kim shlur ban leit iamih pyrshah. Da ka jingsngewmeng u iaïd ia ka shnong kum u nongjop bad la kiba bud ba rap; u wan lam ryngkat bad u, ki hati ki kulai, ki iing-jaiñ, bad u pynbna ba lada don uno uno u ban jop ia u, un ai noh baroh ka mar ka mata kaba u wanlam ryngkat bad u, lada jop ma u, kata ka shnong Nadia baroh kawei kan long ka jong u.

Ha kawei ka miet ba shai rong bha u nai khad-saw synñia, u Kesob u iaïdkai ia ka shnong Nadia, bad u leit poi harud ka wah Ganges hamar ba u Nimai u dang shongkai harud wah bad la ki khynnah skul. Tad ki iashem ngong, u Kesob u ong, "Phi u Nimai mo? Nga sngewbha shibun eh ba nga ia ithuh bad phi, nga sngew ba phi nang Grammar bad Philology bha; bad phi la long nonghikai ruh haba dang khyndiat r'ta kumne."

U Nimai u ong "shisha nga long u nonghikai, hynrei ha khmat phi u nongjop ngam long ei ei ruh em; nga hikai Grammar, hynrei nga hi ruh ngam sngewthuh ne ki nongshah-hikai ki sngewthuh ia nga".

U Kesob u pynbor ia u Nimai, u ong, "Em ba nga sngew baroh kawei ka shnong Nadia ka la iaroh eh ia phi, to kren khyndiat ki Siloke."

U Nimai u ong pat, "Phi long u nongjop ia ka pyrthei baroh, to kren ma-phi ba ngin iaïoh hikai shaphang ka jingiaroh ia kane ka wah Ganges, ba long ka wah ba la kyntang bad ba ngin dup sngew ha ka mynsiem ruh kumta ba ngin mane ia ka.

Kumta u Kesob u kren ki Siloke ne Poetry ba u thaw hi hangta shispah tylli; baroh kiba don hangta ki da kyrpad "Hari Hari!" (A Blei A Blei), ha ka

jingphylla bad sngewtynnad artad, bad ka jingshep-tieng artad, ba lehse un rem u nonghikai jong ki (u Nimai). Hynrei u Nimai tang kyndiat ruh um win. Tad u la dep kren, hangta u Nimai u ong, "Hato kren batai ia kawei na ki Siloke ba phi la kren?" U Kesnob u kylli, u ong, "Kaba kumno?"

U Nimai u shim na kaba napdeng, u kren hi kumjuh thik thik: hangta u Kesob u la sngewlyngngoh shibun bad u batai ruh, nadien kata u ong u Nimai, "To kein ngin iakhmih ia ka jinglait kaba phi kren" Hangta u Kesob u la sngewbitar, u ong, "Dang don pat ka jinglait?" U Nimai u kem bad u pyni bun jaka; hangta u Kesob u la rem noh khru.

U Nimai u ong, "Ym donkam ban iapeit miet eh hangne harud wah, to ngin ialeit noh ngin sa iashem pat lashai mynstep". Nangta ki sa iapra sha la iing la iing.

U Kesob haba u la leit sha la iing basa, um iohthiah shuh, u duwai u kyrpad ia ka blei thohkot Sarosotti. Tad shai pher u leit beit bran bran sha iing u Nimai, u leit tied ia ka jingkhang, u plie u Nimai wang. Tad plie ka jingkhang, u Kesob u dem khруп na ka kjat u Nimai. U Nimai u ong, "Kam dei ba phin leh kumne, phi uba la kum u kpa phin wan nguh ia nga".

U Kesob u ong, "Em hynne mynmiet ka wan ka blei Sarosotti, ka ong, 'to khie leit nguh na ki kjat u Nimai, ba uto hi u long u Krishna :' kumta nga la wan kumne, Ko kynrad to pyllait na ka pap jong kane ka pyrthei, bad pynlait im ia nga". Ynda kumta ki ia kren aiu bad u Nimai ym tip, nadien kata u Kesob u leit noh bad baroh katba don ki mar ki mata u sam noh ia ki brieve baroh kiba ha Nadia, ialade u kup noh kum u pukir bad u mih noh na shnong.

Nadien kane ki brieve baroh kiba don ha Nadia ki la burom shibun eh ia ka Sashi ba long ka kmie u Pundit bastad eh, hynrei ka Sashi kam sngewhun, ka shu dem pyrkhata da kumno ba kan shem kawei ka khynnah babha ba kan ia pynbuh ia u Nimai. Kumta ka shem kawei ka khynnah kyrteng ka Bisnupria, ka khun u Sanatan Misra, uba riewbha bad uba long u Pundit bastad, ka iapynbuh ktien bad ka iapynpoi bad ka.

Ka jingburom ki briew ia u Nimai la long kaba iphylla shibun eh, kat sha ba u leit ki briew na sha kadiang na sha kamon ki shu iabud, kum ia u sy im hi. Haba u leit sha iew shisien um da rah paisa, tad u shu pan dor ki shu ai noh, hadien u sa phah siew dor: kat sha ba u iaïd shu da ka biria rai suda bad u rangbah u khynnah; ka ktien ba u kren shu shynroiñ-riap, ia ka kynthei ka khynnah, um ju don kaba un syam iano iano ruh.

CHAPTER V.

Sha Gaya.

Ha kane ka por u Nimai u la long uba ki ieit ki burom shibun eh, ki briew na Nadia. U pan hukum na la ka kmie ba un leit sha Gaya (ka shnong kaba ki khein hapteng ki Hindu kum ka shnong ba khuid kaba shong ki Blei), khnang ban leit mane Blei bad leit puja pukan na ka bynta u kpa bad u hynmen ba la iap, kumta ka kmie jong u kam sngewnud ban khang, la ka sngewpangnud ba un leit jah shata katto katne ruh ka phah un leit.

Ha u Nai Bhadro 1430, u Nimai bad ki lok bad u Chandra Shekhar, ki mih na shnong Nadia. Ki iaïd suki jai. Katba ki iaïd sha lynti ki iaïkren bad ki ia-lap tang shaphang ka Niam Blei, bad ka ktien blei. U Nimai ruh suki u nang i long jylliew jingmut, ka ktien ka thyllied, ba u kren ruh u kren riewtymmen jun jun, um thammula thamuleiñ shuh, bad bun kaba u sngap ba u pyrkhat jylliew ha la ka mynsiem.

Haba u Nimai u la poi harud nong Gaya hangta u nguh ngon arti ia ka shnong, bad u sa rung hapoh shnong tad u poi hangta u puja u mane blei, kat kumba donkam ban leh kumno ma, kumta u la leh. Nangta u iaïd ia ka shnong bad u leit ha kawei ka iing-mane blei ban leit khmih ia ka dienjat u Sree Krishna ba ka don hangta.

U Nimai haba u la ioh-i ia ka dienjat, u shu peit seh sha kata bad um tip briew u shu ieng sah d'ngeng kum u maw, baroh ki paitpah kiba don hangta ki ia-khmih ia u, ki ilyngngoh shibun eh, don kiba ong, Dei u khun syiem? Don kiba ong, dei u blei hi mo? Don kiba ong, U Sree Krishna hi mo?

U Nimai katba u nang ieng hangta, um lah tyngkan shuh la ki ummat, ki shu tuid kumba tuid ka wah, ialade um tip briew shuh imat ba ka la ngam jylliew eh ka jingieit blei. Haba u la noh ian ian ban kyllon rynieng-rynieng ha khyndew, kynrup u Sadhu Issor Puri u shan khek. Kumta tad ktah uta u Sadhu u Nimai u kyndit briew pat, he! Tad u peit pher u ioh-i ia ka dienjat u Sree Khrisna u long jemnud lui lui bad ka ktien ka thyllied ruh jai jai, u kren kumba tuid ka um. Habadei ba dei u shong khop u sngap jar u pyrkhath ei-ei: um phai sha kadiang sha kamon u peit sha bneng u jaw ummat, bad imat kumba u pyrkhath jylliew tliaw hapoh ka mynsiem, um kren iano iano ruh.

Shisien, ki nongsynran jong u ki iohsngew ba u pyrta, "Haei me don mame, u Khrisna jong nga, u kpa jong nga?" La ki wan beh sha ba u don ma u ki shem ba u kyllon ha khyndew lyter u iap ler. Kumta ki ialeh katba lah ki pynkyndit briew pat; la u pyrshang ban khie shong um lah neh u shu kyllon pat kram shi kram ha khyndew bad ka jingiam ka jingkyang, u ong "Ko Krishna jong nga, ko Kpa jong nga, ngam lah ban im khlem shem ia phi, haduh mynta nga la pyrshang katba lah ba ngan shong khlem don ma phi, hynrei mynta ngam lah iaineh shuh khlem shem ia phi, kumta wat rieh shuh na la u khun jong phi".

Ki lok bad ki synran jong u ki iapyrshang ban kjor ia u, hynrei katba ki iakjor ia u ki iaiam lang noh kim lah shah.

U pyrshang ban ieng kynsan, u ong ba un leit sha Brindabon ban leit iashem ia u Krishna hynrei da kaba iabat eh ki para lok jong u, ki lah ban pynpep, kumta ki iawan kylla noh pat sha Nadia.

CHAPTER VI.

Kaba wan kylla pat u Nimai sha Nadia.

Tad la ioh khubor ba u Nimai u la wan poi, ka kmie jong u ka leit tan na lynti, ka tnga jong u ka ap na ka jingkhong, shen shen kumta la bna haw baroh kawei ka shnong Nadia ba la wan poi bha poi miat pat u Nimai ha la shnong. Ki briew ki wan iabeh ban

wan khmih ia u, ki i ba u la kylla shibun eh na kaba mynshuwa, u la leh kum uba dap da ka jingpyrkhat suda, bad i jylliew jingmut, um long shuh ling ling lang lang kumba u ju leh mynno mynno. Ka kmie jong u kam sngewbha ba u kylla noh kumne, ba ka imat kumba um don jingpyrkhat ei ei shuh shaphang kiba don ha kane ka pyrthei, u la ring jingmut sha kaba lyndet ka jingtip.

Tad katto katne u iakhublei ia kiba wan khmih, kiba wan iashem ia u, nangta u sa rung shapoh iing bad ka kmie. Tad ynda lah shiteng sngi, ki wan ki lok jong u, kyrteng u Murari, u Sada Shiba, bad u Sriman, ki iashongkai ha ka kamra kaba habar, namar ba u la kular ban iathuh baroh kaba u shem ha ki ia ka jingleit jong u sha Gaya. U sdang ban ialap shaphang kaba leit ha iing-mane ba u lyngdoh u leit pyn-i ia ka dienjat u Sree Krishna. U sngap noh jar.

Kiba iashongkai bad u ki khmih sha u Nimai, ki i ba u peit seh khlang u kyllon artad kum uba la iap, hangta ki ialeh laiphew jaid u sa kyndit briew pat, la u sdang ban kren ban ialap shuh shuh hynrei long noh kumba set ia ka jingkren, um nang iathuh shuh, imat ba u Sree Krishna hi u trei hapoh ka dohnud jong u. Kumta u Nimai u ong ia ki lok ba kin sngewbha ba kin wan pat la shai ha iing u Suklambar hangta u ong ba un iathuh shuh. Kane ka iing u Suklambar ka long harud ka wah Ganges, ka bam da jngai eh na iing ka Sashi (ka kmie u Nimai). Kumta baroh ki iakohnguh.

Ynda kum lashai ki lok u Nimai ki la iashem pat. Hangta tang u sdang ialap shaphang u Krishna u shu iapler noh, tad u kyndit briew pat jaw ki ummat kumba tuid ka wah. Ki jong u Murari ki iapasiaw paralok hi, ki ia ong, 'ka jingkylla u Nimai kaba phylla shibun, shi bnai mynshuwa u long kum uwei u briew mynta pat u long da kum uwei, ka jingriewblei (Bhakta) kaba la pallat ym lah iapyrshang shuh'. Nadien kata tad u la tip briew pat, ki lok jong u ki ialeit noh, u sah ha la iing.

Ynda miet u la leit sha ka kamra ka tnga jong u tad u iashem bad ka, hangta ruh um lah tyngkan, u hap ki ummat brup brup ki tuid ia ki ngab jong u. Ka tnga jong u ka Bisnupria, kam tip briew shuh ha ka jingieit artad ia la u kynrad, ba ka lyngngoh ba u

la jah lai bnai, haba la wan poi pynban u rap iam, kumta ka la leit kynsan sha ka kiaw-kurim ka khot kumba don kam bad ka jingkiuh artad, ka Sashi ka wan beh. Ka ia leit ialam ha la kamra, bad ka ong "Balei balei ruh ngam da tip u Nimai u shu jaw ummat hi". Hangta ka kmie jong u ka la kylli ka la kren katto katne ruh um kren, ynda kham slem jlang, u sa kren u ong, ba u phohsniew ba wan uwei u briew u wan ha u, bad u batai ka dur ka dar uta u briew. Hangta ki jong ka Sashi, bad ka Bisnupria ki sngewthuh ba wan u Krishna. Kane long ka miet nyngkong ba ki shem ia u Nimai ba u long kum ha kane ka jinglong.

Ynda kum lashai mynstep u leit ban iashem ia ki lok ha iing u Suklambar; hangta la u ia id long noh shen shen kum uba buaid, u ia thanah ha u rijied dieng uba ha baranda, uta u dieng u khein noh, u Nimai u kyllon ha khyndew ki ia kynrup la ki khmih u peit matlieh noh khlang, bad eh shnen kum uba la rap ba ka jah noh jar ka jingpynhiar mynsiem ruh. Hangta ki iapyrshang ki jong u Murari bad ki lok baroh ba ia don hangta, tad ynda kham slem u sa kyndit briew pat. U ong 'A ! nga la kem ia u Krishna hynrei u la lait noh'. U iam u kyang artad, u ong, "Ym don uno uno u lok u ban wan lam pat ha nga ia u Krishna jong nga ?" U tyllun artad ha khyndew lykhuit lykhuit, ynda katto katne u shong pat la u sdang kren um lah, long kumba sahkut ei ei ha ka ryndang jong u.

Nadien kane bunsien u Nimai u pyrshang ban num pynpaw ha khmat ki para briew ia la ka jingmut ba u don hapoh ka dohnud shaphang ka jingieit ia U Blei, hynrei um lah ba u la kylla jingmut kumne na duh ba u wan na Gaya.

U leit ban sdang pat ia ka skul, la u pyrshang katno katno ruh ban hikai ia ki khynnah um lah shuh ba shu dem wan dap eh da ka jingieit bad pyrshat tang sha U Blei. Kumta u pyndam noh ka skul, bad u pyllait ia ki khynnah ba kin leit sha kiwei kiwei ki skul. Hynrei don napdeng jong ki, kiba ieh noh pule kot shisyndon ki bud ha ka kam niamblei.

CHAPTER VII.

Ka jingbishni kaba iapyrshah.

Ka Sashi ka kmie u Nimai kam tip ba kan leh kumno la u khun, namar ba um tip bām um tip sa shuh, sum ruh um sum, lada kam pynbor; man ka kynti ka da pynbor ba un sum un bām jingbām. U shu tang ka duwai blei bad ka jaw ummat. U Gaddhar bad ki lok jong u katto katne ki shu ïa ap ïa u Nimai bad ka i ïeit isynei artad. Bad kim shah ïa ki briew na shabar ba kin wan pynsatia ïa u.

Kiba ïashun bad ïaleh pyrshah ïa u Nimai ki pynbna ba u la lammir, ki leit ha ka Sashi bad ki pyn-tieng ïa ka. Bad ki ong ba kan pyrshang shisyndon ban wad riewstad ban shna ïa u Nimai, bad ka dei ban shu teh ïa u ha u rishot, theh da ka um jah, bad ai jingbam da kaba jem bad kaba um. Kumta ka Sashi shisha ka la tieng, hynrei la kan ïakren ban ïapyrkhat bad la u khun kam lah. Bad ka la kren ïa u shisien arsien, hynrei u ong, ba u tip ba ka khuslai na ka bynta jong u. Bad u ïapyrshang ruh ban kylla noh, hynrei um lah un leh kumno.

Ka Sashi ka khot ïa u Sreebas ba un wan khmih ïa u Nimai, u Sreebas tad u ïoh-i u la iphylla shibun ïa ka jinglong u Nimai, ba u tang ha ka duwai blei bad ki ummat ba ki tuid ïa ki ngab jong u. Haba u Nimai u sngew ba ïawan poi u Sreebas u ïeng ban nguh, ba u long u lok u kpa jong u. Tad u ïeng u kyllon pynban kram u ïapler na ka bynta ba ka la ngam eh ha ka mynsiem shaphang ka jinglong riewblei. U Sreebas la u khmih ïa u Nimai ha kane ka jinglong riewblei u la lyngngoh jlang, um nang shun ban ong kumno kumno ruh. Tad u kyndit briew pat u ong, Ko Sreebas nga la sngewbha ba phi wan, ale to ïathuh; ki briew ki ong ïa nga uba lammir? bad ki ong ïa ka kmie ba kan leh ïa nga kum ïa uba lammir". Hangta u Sreebas u samrkhie bad u ong ïa ka Sashi, "Balei phi leit ngeit bieit ïa ki briew. U khun jong phi u la ïoh ka jingïeit u Sree Krishna. Kata long kaba tam eh ka jingkyrkhu U Blei ïa u briew.

U Nimai katba nang kren u Sreebas u shu nang khmih shaiñ, tad u kut ka ktien, u ong "To ong lada nga lammir shisha ngan leit nohiap noh ha wah Ganges. Hynrei ka jingkren jong phi ka ai jing-

kyrmen shibun eh". Kumta u iapiam khop bad u Sreebas, hangta katno long ka jingsngewbha jong ki. Bad u ong u Sreebas ia u Nimai ba un leit man ka miet ha iing jong u ban iarwai ia ka kyrteng u Krishna.

Ka Sashi tad ka iohsngew ba ki iakren kumne ka la sngewtngen ka mynsiem. Hynrei kawei pat ka khih met da ka jingsheptieng ba u hynmen jong u Nimai u la phet noh na iing ha ka jinglong phukir blei ba u ieit ia ka kyrteng u Krishna, ba lehse u Nimai ruh un iabud kumba leh u hynmen jong u, te kan duh khun noh shisyndon.

CHAPTER VIII.

Shaphang ka jingleh u Nimai mynstep.

U Sreebas u don laingut ki para ki iabam lang ha kajuh ka iing, tang ka jingthiah te kyrpang kyrpang. Kumta ha iing u Sreebas man ka premmiet ki leit iarwai ia ka kyrteng U Blei. Mynstep mynstep haba u leit sum ki lok jong u, u Gadadhar bad kiwei ki lok jong u ki leit bud lang.

Ia u Nimai ha ka shnong ki burom ki briew kum u Syiem hi, hynrei ka jingleh rit jong u pat te ka bam iarngkat briew shuh bad jar kiba u iashem u nguh, lane u da dem ha khyndew khруп khруп, ki briew ki ong, "Balei phi leh kumne?" U ong, "Namar ba ka mon u Krishna ka long da kaba burom bad ieit ia kiba riewhok kumta ioh jingkyrkhu na u". Habadei badei u ju pynrah ia ki jaiñ ki syntiew ba kin leit puja blei ha Ganges haba ki leit sum. Bad u ju pynkhyrwait ia ki jaiñ jhieh ki briew haba ki lah sum; da ka jingleh rit bad leh shakri jong u kumne ia ki briew, kat kiba iohi ia u, ki sngewburom bad sngew ieit shibun eh. Ki kynja riewstad bad ki Baisnob ki la sngewkyndit bad sngewieit shibun eh. Ki ju iakren hapdeng jong ki hi, ba ki ong, 'une la wan hiar kyrteng ia u Krishna, u hi u long u Krishna'.

Ia kane ka jinglong u Nimai ka la poi ha ki shkor u Adaita Acharja, uba riewblei shibun eh, baroh ki briew ki khein ia u kum uwei u pukir blei ba donbor ban iakren bad U Blei. Uta u Adaita u ong, "Shisha

laduh myndang u khyannah, u Nimai nga i ba long uba pher na ki para briew baroh”, bad u ong, “ba ha ka wei ka sngi hamar ba nga pule ia kawei ka Siloke ba ngam sngewthuh, nga kyrpad ia u Krishna ba un wan pynpaw hi mynmiet ha ka jingphohsniew. Kumta mynmiet u wan mih paw ha ka jingphohsniew ba u wan u Krishna u batai, bad la nga peit leng nga i badei u Nimai hynrei u jah pat ngaiñ. Kumta nga kyrpad lada la wan shisha U Blei un da wan hi pat ha khmat mynsngi”.

Ha kawei ka por u Nimai u la sngewpisa eh ha ka mynsiem u mut ban leit pan jingbatai shaphang U Blei na u Adaita. Hynrei u tharai ialade tang kum uwei u phlang, uba hapoh ki kjat u Adaita, u sngewtieng ba hatu da kumno un leit ha khmat u riewblei ba la nam eh baroh kawei ka ri, la kumta u ruh mut bad u pynshlur la ka mynsiem. U leit, poi hamar ba u dang puja blei, tad u iohi ia u Adaita, kyllon kram u iap ler lyter lyter. U Adaita la u kyrtiang u khmih da u Nimai, kumta ka ring ia ka mynsiem jong u ba um lah shah shuh, u ieng joit u leit nguh dem na ki kjat u Nimai bad u ai puja kumba mane blei hi ia ki kjat u Nimai, bad u kynmaw artad ia ka jingphohsniew.

Ka ju don ka jingngeit ba haba u bakhraw u nguh bad u leh burom eh ia uba hapoh, kata long ka dak kum ka ban pynpoi jingshitom lanot ia uta uba poh. Kumta u Gadadhar u lok bad uba bud ryngkat ia u Nimai, haba u iohi ba u Adaita u leh bad u mane ia ki kjat u Nimai kum ia U Blei, hangta u ong, “Balei da phi u riewblei phi leh bein kumne ia u khyannah bapli ?”

U Adaita u samrykhie bad u ong, “Gadadhar phim tip mynta kumne, hynrei shen shen sa shibit sngi phin shem ba u lok khyannah jong phi ba u long uei.”

Kumta shen shen hi u Nimai u kyndit briew pat, la u peit, u i u Adaita u dem ha ki kjat jong u. Kumta u khie kynsan joit u shim ia u Adaita u pynshong bad u nguh kylliang da ka jingsngewburom sngewrit, bad u ong, “Ko Goswami to pyllait ia nga na kane ka pyrthei ba nga ngam jyilop, bad ialam ia nga sha ki sla jat jong u Sree Krishna, ba phi long u Pukir blei ba donnam ha ka kane ka pyrthei.” Kumta u Nimai bad u Gadadhar ki mih noh ki wan sha la iing,

ki iehnoh ia u Adaita ba un pyndep la ka jingpuja blei.

Tad kim don shuh ki jong u Nimai bad u Gadadhar, u Adaita u pyrkhath ha la ka mynsiem, 'hato balei lada u Nimai ba dei u Krishna te balei un kren ia nga kumta'. U khuslai shibun eh bad u sngewrem pat, ba u la kum leh burom eh haduh katta kumba mane ia U Blei hi keiñ, da ia u khynnah ba u dang ioh-i ha la ka khmat hi ba kha ia u, bad ba u dang ialeh kai lyngkhuid ha lynti. Ynda kumta u sngewrem ha la ka mynsiem bad ka jingsngew mynraiñ ha khmat ki briew, kumta u phet noh sha Santipur, bad u mut ha la poh ka dohnud ba lada long shisha u Nimai, U Blei un da wan wad hi pat ia nga.

CHAPTER IX.

Ka jingpaw nyngkong.

Kumba ki la ju iakut, tad la premmiet u Nimai u leit ha iing u Sreebas. Ki lok jong u, u Murari, u Gadadhar, u Mukunda, u Sreeman bad kiwei pat, ki kut jingmut ban khmih pyrshang ia u Nimai hato ba u lah ne em ban pyni ne batai shaphang kawei pat ka pyrthei, u Nimai hamar ba u sdang ban pynpaw u iap ler noh.

Tad ki lok jong u ki la leh kumne kumtai kumba ki ju leh ban pynkyndit bynriew. U Nimai tad u kyn-dit briew u iam u tyllun ha khyndew, u ong, "Waw ko lok nga ioh ia u Krishna u jah noh, to wanlam ia u Krishna U Blei jong nga, te ngan hun". Kat kiba don hangta da ka jingisynei jing-i ieit ia u Nimai kim tip briew shuh ialade lade ba ki don ha kane ka pyrthei ne ba ki la poi sha kawei ka pyrthei, uwei na uwei u ia kylli kumta para ki, hynrei ym don ba lah iathuh ne sngewthuh tang uwei ruh napdeng ki. Ynda hadien ki sa iatip-briew pat kumba ki la wan poi pat ha kane ka pyrthei.

Kane ka jingleh u Nimai baroh ka long kum ban hikai ia ki briew, ban ieit kumno ia U Blei naduh ka mynsiem, haba ka la shong tynrai bha ka jingieit ia U Blei ha ka mynsiem hangta la long ba ym tip briew shuh ba don haei ialade. Kane ka bor ka jop ia u

Nimai; nyngkong ka ktah ia ka met, suki ka par ia ki jingsngew hadien duh ia ka mynsiem haduh ba um sngewthuh shuh ba u long haei bad ba u don haei.

Habadei badei u tad iam u kyang eh u ong ba la iehnoh u Sree Krishna ia u, habadei badei u kmen bad u sngewbha u ong ba u Sree Krishna u la wan ryngkat bad u.

Haba ki ia *kirton* ne rwai, ka *mirdong* bad ki *kortar*, ban sngap kiba na shabar sngewkyllut bad sngewsatia; hynrei ia kito kiba la pynleit jingmut ha ka kyrteng U Blei ba ki iaroh da ka jingrwai ba ki iapyndei lem ia ka ksing bad ka shakuriaw. Katno ba ka ring ia mynsiem ym lah ban batai da ka jingthoh.

CHAPTER X.

Shaphang ka jinglong riewblei ym dei kaba shu lehkai.

Ki lok u Nimai ki la ioh hikai na u, kumno ba long ka jinglong riewblei; ba ym long kaba kumba shu ialehkai, namar haba u kylla ka jingmut tang sha U Blei, u briew la long kum uba kha arsien pat.

U Nimai u la long uba don bor haduh katta katta, ba u lah ban pynlong riewblei ne ieit ia U Blei, ia uno uno uba u mon hi.

Shisha ka jingieit bad ka jingtip ia U Blei, man la u briew u don. Don uba kham bun, don uba khyn-diat. Hynrei lada ym da long ka jingieit kaba shisha bad aiti ialade shisyndon kata kam lah ban long kaba janai bha, kum ia ka um haba tiew ba kan thnam, lada phim da phon bha ka ding haduh ban da khluit bha tar, ka um kan ym lah thnam, kumta ka long ha u briew baroh ba lada ka jinglong riewblei bad ieit-blei kam da ring bha ia ka mynsiem bad ka dohnud bha hir, kata um lah ban long uba khambha bad uba kha arsien pat ha kane ka pyrthei.

Kane baroh ka jingieit bad ka jinglong riewblei ka la don ha u Nimai, kumta u lah don bor ban pyr-sad mynsiem ia kiwei pat ruh.

U Gadadhar u long u lok u Nimai uba ha kjat ha kti, kim ju iapyllait. Ha kawei ka miet ki iathiah lang ha kajuh ka jingthiah, u Gadadhar u khie joit

u shim ia ki kjat u Nimai, u piam khop u iam katba lah balah, tad u kyndit u Nimai u shim ia u Gadadhar na ki kti u pynieng, u kylli, "Da balei phi iam Gadadhar" U Gadadhar u ong, "Baroh ia ki briew phi la ai ka bhakti ba kin lait im, hynrei ia nga une u mraw uba hapoh ki kjat jong phi, phim pat isynei ban ai kata ka bhakti". U Nimai u ong, "To yuma la shai mynstep harud wah Ganges phin sa ioh". Ynda kum lashai mynstep haba ki leit iasum, hangta kyndit kyndit, u Gadadhar u iam kynsan, ba la dap da ka jingieit ia U Blei (Bhakti). Kylli u Nimai balei, u Gadadhar u ong, "Nga la ioh bad nga la shem". Kumne ka long ia u Nimai, iano ma ba u la mon bad u la iohi ia u briew uba la kwah shisha u ai ka jingieit ia U Blei (bhakti) kumta ki lait im ka mynsiem. Ia uwei pat u para marjan iing kyr-teng u Suklambar ruh ka long syriem hi kumta.

Da kane ka jingdonbor u Nimai ba u lah ban pyn-rung ka jingieit shisha (bhakti) ia U Blei ha ka dohnud ki briew, kata ka paw ba long uba kham halor na ki briew bad u bam iaryngkat briew shuh, habadei badei ki mut long u briew uba da phah khnang U Blei, ne u long ma u hi U Blei.

Ha iing u Sreebas ba ki ia kirton man ka miet, nangroi nangroi ki briew, ki da khang noh ka jing-khang ba shu wan ruma eh ki briew, tad la lah khang ka jingkhong kim ju plie shuh iano iano ruh. Ha kawei ka step haba u Sreebas u leit ha iing-mane blei, ba ju don ki Hindu ba ki ju buh kyrpad iwei i iing-mane blei bad ki buh ki dur blei de, tad u rung ha ita i iing u khang noh khop ka jingkhong. U dang shong khop ban duwai Blei hangta wan tied ia ka jingkhong tok tok bad ka jingong, To plie, to plie. U Sreebas u ieng joit u leit plie, la u khmih shu phyrnai khrek bad tyngshaiñ ber baroh kawei ka iing ban ia khmih pyrshah ruh ym shlan shuh, la u khmih dei u Nimai, u ong, "Nga la wan bad nga la pdiang ia ka jingduwai jong phi", u leit shong hi ha kata ka lyng-knot ba pynshong ia ka dur blei. U Sreebas um tip briew shuh ialade, ba u long kumno, ha ka jingphoh-sniew ne haba tip briew, habadei u mut ba u phoh-sniew, habadei pat u ong, "Em, nga tip briew ngam shym phohsniew". Kane long kaba nyngkong ba u Nimai u pyni ialade ha u Sreebas, ba u long U Blei shisha.

Ha kane ka por ia ka ri Gour ne Bengal la long Patsha da u Mussulman, don kiba leit iaathuh pynshoi ha u Patsha ki ong ba u Nimai bad ki lok jong u, ki thaw kawei ka jingiaseng kum kaba thmu shaphang ka bamman, bad ki ong ia u Padsha ba un phah shipai ban leit kem noh ia ki baroh. Ki lok u Nimai baroh ki ong, ba ki sheptieng shibun eh. Kumta u Nimai u ong ia ki, "Haba da leh u Padsha kumta, ngan ia leh pyrshah ia u, ym da ka wait, hynrei da ka jingieit ngan pynjem ia ka dohnud jong u," hangta u ong, "to khmih ngan pyni ia phi kawei ka dak."

U phah khot ia ka pyrsta u Sreebas kaba dang saw snem ka rta ka bam pat tip briew tad ka wan ha khmat jong u, ka iam kynsan ka khot, "Ko Blei, ko Krishna jong nga" bad ka sdang leh kum kaba la tip eh, bad ka leh kum kaba riewblei shibun eh. U ong, Khmih uno uno un long kumne kum kane ka khynnah. Hangta ki la sngewshngaiñ shibun.

Hadien kane uwei pa uwei u briew u leit ianguh iadem bad ki leit ban ioh jingkyrkhu na u, bad ki suk ki jem ka mynsiem, bad shong tynrai ka jinglong riewblei.

CHAPTER XI.

U Nitanda ne u Nitai.

(Ha u Nai June, u Nitanda u wan ha Navadip (Nadia), une uba mih long pukir la dang khadar snem ka r'ta jong u.

U Nitai u la iaaid pukir la arphew snem, u la leit poi bun ki jaka mane blei, hadien duh u wan poi ha See Brindabon. Ha ka por kane ka Brindabon dang long da ka khlaw suda, hangta u leit ban leit wad ia u Sree Krishna; u iashem ia u Ishwar Puri, uta u Ishwar Puri u ong, "Ko Sadhu babha, u Sree Krishna um don shuh hangne, u leit kha ha Nadia ha ka Sashi, la kyrteng ia u da u Nimai Pundit, lada phi wad shisha ia u Sree Krishna to khie leit hangta."

U Nitai kumta u leit beit thiaw thiaw sha Nadia u leit shong basa ha iing u Nanda Acharja, um leit beit ha iing u Nimai.

Mynshuwa lai ne saw sngi ban wan poi u Nitai ha Nadia, u Nimai u la iaathuh lypa ha ki lok jong u,

ba uwei u briew rangbah un sa wan poi ha Nadia, bad ha ka step pat ba la wan poi u Nitai ruh, u Nimai u iathuh ha la ki nongsynran synriah ba u la wan poi uta u briew uba ong, bad u ong ia ki ba kin leit wad. Kumta u Murari, u Sreebas, u Mukunda, bad u Narain, ki leit wad baroh sawdong ka shnong kim shem, ki wan kylla noh. U Nimai u samrykhie, u ong, "To ngin ialeit lang noh bad nga," kumta ki ialeit, u ialam beit sak sak sha iing u Nanda Acharja, hangta ki leit shem ia u Nitai—uba jrong ka rynieng, u kham metieng umreit, ki khmat don dur shu jylliep khaper, r'ta u dang kumba laiphew ne laiphew-ar snem.

Hangta u Nimai bad ki lok jong u, ki ianguh dem ia u Nitai, nangta ki sa ieng ha khmat jong u. U Nimai bad u Nitai ki shu iapeit seh markylliang imat kum kiba la lah iaithuh bad la tip lpa.

Ynda katto katne u Nitai um tip briew shuh, hangta u Nimai bad ki lok jong u, ki shu iabtin ia u Nitai ki leit ialam sha iing u Sreebas, hangta u Nimai u leit shong ialade ha iing-mane blei bad u pynpaw ia la ka jinglong Blei. Kumta u Nitai ia uba u wad baroh arphew snem, hangta u la iashem mar khmat bad u iohi da ka jingmaian, bad phylla shibun eh.

U Nimai u leit ialam ia u Nitai sha la iing, u ong ha ka kmie jong u badei u hynmen jong u, u Biswarup, hangta ka kmie ka khmih shaiñ bad ka ong, "Ko khun, u para jong phi u long tang marwei mynta phi la wan hi, to sumar la u para".

Kumta u Nimai bad u Nitai baroh arngut shipara ki ieng ia ka ban pyllait-im ia ki briew kumba leh u Krishna bad u Boloram mynhyndai.

CHAPTER XII.

U Ramai ba u long u Nonglamktien.

U Lord Nimai u phah ia u Ramai ba un leit sha Santipur ban leit ong ia u Adaita ba u (Nimai) long uta uba kyrpad, da kaba thiah jingit thiah thngan da ka jingshitom ba um tip briew shuh ia ka jingsuk ha kane ka pyrthei. Bad ban ong, ba u Adaita bad ka tnga jong u, shisyndon ba kin wan ha khmat jong u (Nimai).

U Ramai u leit poi ha khmat u Adaita, la un kren kumno kumno ruh um lait. Hynrei u Adaita ba long uba riewblei shibun eh, u la tip hi, kumta u ong, "Ramai phi wan shaw ia nga ba phah khot U U Blei Trai Kynrad?" Nangta ki sa ialeit sha Nadia. U Adaita, bad ka tnga jong u, tad ki poi ki ialeit, hangta, la ki iarung hapoh iing, kim ioh-i shuh ban long ka dur u Nimai, hynrei ka dur da ka jingphyrnai bad tyngshaiñ ka bam lah ong. Kat kiba iadon hapoh kata ka iing ki iaphyrnai bad tyngshain ber, ki ianguh ki iadem ha ki kjat U Blei. Ki jong u Adaita bad ka tnga jong u ruh ki ianguh lem. Tad lah nangta suki suki pat, duh ka jingtyngshaiñ mian mian u long pat kum u Nimai u briew hi.

U Nimai u ong, "Phi ko Adaita phi long u rangbah ki baisnob baroh kawei ka pyrthei, hato mynta kumne, katba phi kwah ka bor aiu ma kaba phin pan, kata ngan ai to pan". U Adaita u ong, "nga kwah ka *prem* bad ka bhakti ba kan phriang ha ki briew baroh kawei ka pyrthei". (Kata ka mut ka jingieit-blei bad ka jinglong-riewblei)". U Nimai u ong, "Kata kan long kumta, katba phi mon phi lah ban sam ia kino ma ki briew kiba phi mon". Kumta baroh kiba don hangta ki iarisa shaw, ki ong, "Kata ka hok".

Ha kane ka por ban da pan u Adaita ba un long Padsha ruh u lah ban ioh, hynrei naba u tip ba kaei kaei ha kane ka pyrthei long da ka jinjar suda, ka bam don jingsuk. U ong kaei kaei kam don kam ha kane ka pyrthei ba long kum ka phatok baset-byndi khambha ka ban lait kloï.

U Adaita la u ioh-i ia kata ka jinglong dur blei u Nimai ruh um pat sngewhun u dang kwah ban ioh sa ioh ka jinglong-dur u Sree Krishna hi. Hangta u Nimai u ong to khaprip noh ki khmat, tad u khaprip shiphang u long kumba iap syndon jar, tad u la kyn-dit briew pat nangta u long kumba kyndit thiah. Hangta u ong ba u la ioh-i ia ka dur u Sree Krishna.

CHAPTER XIII.

Shaphang u Haridas.

Bun hajar ki nongbud u Nimai ba ki la leh ki kam ba phylla phylla ym iai lah ban thoh kum ha ine i

kitab barit, yn pyn-i tang ia une uwei u kyrteŋg u u Haridas. Mynshuwa u long u Mussalman, uba shong ha Buran elaka Jessore. Hynrei u long uba ngeit ha u Krishna bad u long uba riewblei shibun eh, man ka miet man ka sngi u kyrpad ia ka kyrteŋg u Hari, da kane ka rukom u kylla Baisnob.

Uwei u *Mussalman Kazi* u leit iathuh ha u Governor shaphang une, ba u kylla Hindu noh, u Governor u phah kem, tad ki wanlam ia u ha khmat, haba u Governor u i ba u la long riewblei eh u pyllait noh hynrei uwei uba long rangbah jong u Governor kyrteŋg u Koral, uta u ong, "Lada ym pynduh kum ia kine kiba kylla Hindu, ka pynjah burom shibun eh ia ki Mussalman". Kumta la hukum ban pyniap noh ia u Haridas, da ka ban shu sympat, ban leit lam man ki iew katba um pat dkut mynsiem. Kumta ki ong, "To kylla Mussalman noh, pule kalma". *U ong u Haridas* "Em ! Em ! ai ka met bad ka mynsiem kan jah, ngan num iehnoh ia ka kyrteŋg bakhuid u Hari."

Nadien kata ki sdang sympat ia u, hynrei u nang pyrta jam ia ka ka kyrteŋg u Hari bad u ong, "Ko para balei phi leh bieit kumne phi shoh bein ia u barit uba tlot para mynsiem, U Blei un pynhiar kput pat ia phi, wat leh kum kane ka kam bieit, to iehnoh." La kumta ruh kim pynsngew tad ynda kim sngap, u kyrpad ia U Blei u ong, "Ko Trai kynrad to isynei ia kine kiba bieit, to map ia ka jingpalat jong ki, namar ba long kiba bieit kim lah ban sngewthuh ia la ka jingpalat".

Tad ynda ki ong ba u la iap ki leit bret ha wah Kongka. Hynrei u Haridas u ngam hapoh wah piaw hangta ki leit lum ki briew baroh, bad ki ianguh ia u, kum u riewblei. U *Kazi* hi pat hadien u leit nguh na ki kjat u Haridas u kyrpad bad u pan map. Naduh kane u Haridas la bna, bad u la long uwei u pukir blei bahok bashisha eh.

CHAPTER XIV.

Shaphang ka jingkylla dur u Nimai.

Kumba la thoh shaneng bun jaka ba ha kawei ka por u Nimai (Lord Gauranga) u kylla da kumwei ha kawei pat u kylla da kumwei. Haba dei u long kum u khynnah, haba dei pat u long kum U Blei.

Ha kawei ka por u leit ha iing-blei, u leit shong halor ka jingshong ba ki pynshong ia ka dur blei, hangta phyrnai ka met jong u kumba tyngshaiñ ka lei-lieh, hynrei ki briew ki lah ban peit bad ban khmih ruh ki lah ban shah ha ki khmat jong ki. Ha kata ka por bun ki briew kiba leit khmih bad kat kiba peit sha u, i kumba u iakhmih bad ki. Man la u briew u briew u long kumta, tang uwei ruh ym don ba un i kumba um peit sha u, kumta man la u briew u sngew kumba iashem bad U Blei mar khmat hi, hangta man ka kynthei man u shynrang ki iabet da ki syntiew, bad bun ruh kiba pyndeng da ki pieng syntiew, kat kiba kren ki sngewthuh ba u Lord hi u iakren bad ki, man la u briew u sngew ba u iakren bad u.

Man la u briew, la ka briew, ki leit thied jingbam na sha dukan, katba ki ioh, u sohphan, u sohpieng, u sohtrun, bad ki kynja kpu laiphew jaid, ki wallam bad ki ai ha u. Ha ka jinglong blei kam dei ba un shim tang na kiwei, un kyntait ia ka jong kiwei, ba un nym bam ia ka jong kiwei, kum u kpa ia ki khun ba u leh ka dei ba un pynsngewbha sngewhun ia ki baroh. Kumta u pdiang naduh i-barit haduh i-ba khraw, bad u bam ruh nadong phar, tang ha kaba khyndiat por eh u lah ban bam pynlut ia ka jingbam ban bam bun hajar u khun bynriew. Kane kaba ilyngngoh shibun eh ha kiwei-kiwei, ki briew ki bam ngeit ha u, ia kiba ngeit pat te ki la tip bad ki la ju ioh-i ia kaba maian eh, ba u long u Nimai uba lah ban leh katba mon.

Ki jong u Sreebas ki wanlam ia ka kmie jong u ba kan khmih, tad ka wan la ka khmih la u khun ba u la long Blei, ha kata ka por um long u briew bad u khun ka Sashi; hynrei u kpa U Blei, jong ka pyrthei baroh, hangta kam nang kren shuh ka kyrbeh ka met jong ka, hangta ka nguh dem ha khyndew, kam mut shuh ba long u khun jong ka. Nangta ki sa leit ialam noh ia ka sha la iing jong ka hi.

Uwei u Sreedhar long uba u ju leit u Nimai barobor, kumba leit leh thamula, u leit shim ia kiei-kiei bad u leh satia laiphew jaid; ha kane ka por u phah khot, bad u *Nimai u ong*, "Ko Sreedhar phi la shah shitom shibun eh, mynta kumne to pan katba phin pan phin ioh lada phi pan kawei ka hima ban long Syiem ruh phin ioh." Hynrei u Sreedhar u kyntait baroh ki jingtyrwa, u ong, "Ka spah kane ka pyrthei

long kaba tang shiphang sngi, ym don kam to ai ia nga tang ba ngan shem ia phi borabor bad ring noh ia ka mynsiem jong nga ha phi tang kata nga kwah”.

U Lord Gauranga u samrykhie bad u ong, “Nga tip ba phin kyntait ia kiei-kiei ki jong kane ka pyrthei namar ba ki long kiba leh noh ei suda tang shi phang sngi”.

U Lord u kren sa ia u Haridas, *u ong*, “Phi la shah shibun eh na ka bynta jong nga, to pan, kaei kaba phi kwah ha kane ka pyrthei. Ka pyrthei baroh ka long ha ka kti jong phi mynta kumne.”

U Haridas u ong “Kynrad, ngam donkam ei-ei da ka pyrthei, to ai ia nga, tang ba ngan long u shakri ki shakri jong phi baroh, kata ka la biang ia nga.” Kumta u kyllon bad u tyllun ha khyndew.

U Lord Gauranga u ong—“To ieng, to khie ko Haridas, nga sngewpait shadem ban khmih ia ka jingsngew bad leh rit jong phi, shisha ki briew ka pyrthei baroh na phi kin ioh hikai ia ka jingsngewrit bad iai shah, to ieng noh to ieng ko Haridas, ym don u ban tam na phi u shakri ba ngeit ha ka pyrthei baroh. Myndang kito ki briew ba runar ki sympat ia phi, katta phi nang khot ia ka kyrteng jong nga. Nga ruh nga kynthup ia phi ha la ka shadem katba ki sympat kam hap halor ka met jong phi, ia kata Haridas phi lah ban sugewthuh ba kato ba ki sympat kam shym pynpang ei ei ruh ia ka met jong phi. Nga lah ban ai saja ia kito kiba runar, hynrei ka jingkyrpad jong phi pynban ban isynei ban map ia ki, bad ban kyrkhu. Kumta ia ka jingkyrpad jong phi u riewhok ngan num bret. Ha kato ba ngan shu shimnoh ia phi ba kin nym ioh sympat shuh nga lah; hynrei ban pyni ia ka jingtynjuh ha kane ka pyrthei kan nym don shuh, namar nga shu khmih ba phi leh kumno ban ioh-i ki briew ka pyrthei baroh.”

Bun jaid u leh sa ia kiwei kiwei kiba ngeit ha u. Ha kane ka por ba u kylla ialade kum U Blei hi, u sdang la dang step, u sah ha kata ka jinglong baroh shi sngi baroh shi miet, ha kawei pat ka sngi haduh ynda noh phai sngi; haba un sa wan long pat kum u briew u da iap ler shwa jar, u sa kyndit briew pat, kumta hi u ju long borabor.

CHAPTER XV.

Ka sngi Kirton.

U Lord Gauranga (Nimai), u pynlong Kirton bad sngi bad miet, tang paralok bangeit hi. Kumta la bna baroh kawei ka Hima ba u Sree Krishna u la wan hiar pat la wan kha ha ka Sashi. Bun kiba ngeit ia kane bad bun ki bam ngeit. Ki Brahmin lei lei shi-syndon kim ngeit bad kim pdiang ruh, naba ka jinghikai u Lord Gauranga, long kaba, uno uno ha kane ka pyrthei ym don u ban khraw uwei na uwei. Khraw tang uta hi uba ieit uba mane hok naduh ka mynsiem ia U Trai U Blei. Hynrei ki kynja Brahmin ha ri India ki kheiñ khraw ialade shibun eh. Une u Nimai um kheiñ kumta, namar kata ki briew baroh ki leit ia lum bad ialang sha u Nimai.

Ka jingkirton duwai-blei ia u Krishna ka la long noh lajan baroh kawei ka shnong bad man ka sngi man ka miet ki briew baroh ki la long noh tang ha ka jingkmien sngewbha suda. Katba ki iashem shu i kumba iashem shipara ymdon ba isih ne ipoh ia uwei na uwei. Tang ka ialap tien-blei suda. Ki bam pat leit khmih ia u Lord Gauranga ki ialeit ryngkat bad ki Bhakti. Tad ki ioh-i ki la suk ki la hun la ka mynsiem.

Uwei u Dorji Mussalman u leit ioh-i ia u Lord Gauranga, naduh kata baroh shitaiew u iaid kum uba la lamwir, u shu ong, "Nga la ioh-i ia U, nga la ioh-i ia U." Hadien u sa long pukir-blei bahok eh. Kumta u Madhab Acharja ruh kumjuh hi, bad bun sa kiwei kiwei ruh ki ialong lem kumta kumjuh hi. Hangta ki Brahmin ki khmih ba ki la duh bor shibun eh. U Lord Gauranga u don bor ban pynlong Bhakti tad u ong, "To la kyrkhu ia phi", kumta la long.

Hynrei u ialade hi haba u tip briew, haba um long kumba khieblei, u long uba leh rit shibun, u long kum u phlang hapoh kjat ki briew, uba iaishah kumba iaishah ka dieng; uba burom ia ki bam burom ne i bein ia u.

Um ju shim ka nam ha lade ia kano kano kano ka kam ba u leh, u ong ba leh ki tei ki thie, u kyntiew nam ia kiwei pat. Bad u mut bad u tharai ba kiwei kiwei ki briew long kiba kham halor bad kiba kham-ha ia u.

Hynrei ka jinglong nadong shadong ka long kaba ym i iaryngkat briew, u long uba palat na ki para briew baroh ba ia long ha kane ka pyrthei. Ka jinglong jong u, kumba ka Radha ba ka ieit thep mynsiem ia u Krishna, kumta bad katta une ruh u ieit ia u Krishna.

U Nimai haba u shong halor ka khet shong blei, hangta u long Sree Krishna. Haba u iam pat ba u wad ia u Sree Krishna, hangta u long u Radha. Ka jingieit jong u ym long tang ia u Sree Krishna, hynrei u ieit bad ia ki briew ka pyrthei ruh.

Haba iohsngew ia ki jingkam pap ki briew runar hangta u iam bad u sngewsih, long kumba sngew u kpa ia ki khun.

Ha kawei ka por ba leit u Nimai shaphang sha ka hima shathie sharum; u leit ha ka jaka ba shong tang ki nongtuh ki dakait, hangta ong u rangbah dakait, "Balei hapdeng ngi hangne wan don da u pikir-blei?"

U Nimai u ong, "Nga wan khnang ban ioh-i ia phi u riewblei".

U rangbah dakait u ong, "Nga u riewblei? Nga long u rangbah dakait".

U Lord Nimai u ong, "Kata lehse ka lah ban long hynrei tang ba nga ioh-i ba ka dohnud jong phi ka don bad ka long shaphang ka jingtip bad shemphang ia U Blei. Kumta phi long ki riewblei."

Hangta une u rangbah dakait u tlot ngai ka jingmut, u kynmaw briew krek. U bret bhak ia ka talwar na ka kti, u iabud ryngkat noh ia u Nimai, haduh ba un da iap ialade ha ka shnong Baroda.

Habadei pat u Lord Nimai haba iashem ne ioh-i ia ki briew ba ki leh sniew bad leh pap, hangta u iam, u jaw ummat brep brep. Kita ki nongleh pap ki iehnoh kynsan ki wan nguh dem ha ki kjat u Nimai, nadien kata ki long bha long hok.

Haba u iashem ia kiba pang nianglyngkut ruh u iapiam khop, tad u leh kumta ki koit bha kumta kumta keiñ khlem da slem, tang shi shikhyllipmat ruh.

Haba u iashem ia ki nongpap um ju bitar, u leh ieit bad u kyrkhu ia ki ba kin kylla kaba mut.

Ha kawei ka sngi, u Nimai (Lord Gauranga) u ai hukum ia u Nitai bad u Haridas ba kin leit man ka iing katba don ha ka shnong Nadia, ia ki bakhraw

jaid kiba rit jaid ia ki Brahmin bad ia ki Shamar, naphang lin ban num pud tang kawei ka iing ruh, ba kin leit ong, ba kin pdiang ia ka kyrteng u Krishna bad ba kin mane ia u. Kin mih la dang step eh bad ba kin wan kylla ha ka por shiteng sngi.

kumta u Nitai bad u Haridas ki mih la dang step eh, ki leh ia lade kum ki pukir, tang ka jain boh khaila, lyngkhuid ka met baroh kawei, katba ki leit poi ha kano ma ka iing, ki ieng ha khmat jingkhang, ki ong "Hari Krishna." Hangta ki trai iing ki wan mih bad la u khaw shikham ban ai khrong, hynrei kitei ki jong u Nitai bad u Haridas, ki ong, "Em ngim wan ban kyrpad khrong khaw. Hynrei ngi wan kyrpad ba phin mane ia u Krishna uba ieit eh ia phi." Da ka jingleh kine kum kane ka rukom bun kiba sngap ia ki ruh, bun kiba mai kiba nia kiba beh ia ki bad ka jingkren bein laiphew jaid.

U Nitai u ong, ia u Haridas, To ia ngin ia leit ha u Jagai bad u Madai.

U Haridas u ong, Balei ngin leit ha ki ? U Nitai u ong, "Kine baroh arngut, long ki briew ba don nam eh, bad kiba don bor ha kane ka shnong. Bad nga tharai ki long kiba pap tam eh na ka pyrthei baroh kawei, ba lada U Lord (Trai) u lah ban pynkylla ia kine baroh arngut te nga tharai baroh kawei ka pyrthei kan kohnguh ia u. Mynta katba u leh u leh tang hapdeng jong ngi hi, bad ngi ruh ngi ngeit ia u, namar ba ngi tip ba long u hi U Trai U Blei. Hynrei ki briew shabar kim tip."

Kine ki samla baroh arngut, u Jagai bad u Madai, ki long ki rangbah Polis jong ka shnong Nadia, ha kaba shisha ki long noh la kum ki trai ia ki mynsiem bad ki mar ki briew. U rangbah jong ki u long u Chand Kaji, u Mussalman Governor, uba long hapoh u Padsha jong ka Hima Gour (Bengal).

Kine ki jong u Jagai bad u Madai, ki lum bun ki kynhun nongtuh, dakait; ki leh ia ki shnong katba ki mon, ki tuh ki lute, haba dei ki pyniap kai ia ki briew, bad ki leh bein bun jaid ia ki kynthei shynrang katba ki mon hi.

U Haridas u ong, Lehse haba ngin leit ha ki kin shoh pynban ia ngi.

U Nitai u ong, Ngi la long khnang kiba ia kata hi. Kumta ki jong u Haridas bad u Nitai, ki ialeit beit

sha kine baroh shi para. U Jagai bad u Madia, tad ki ia poi, U Nitai u ieng ha khmat kitei baroh arngut shi para. U Haridas u ieng hadien u Nitai; hangta u Nitai u ong ia ki, U Krishna un kyrkhu ia phi baroh arngut, to ngeit ha u, bad shakri ia u, namar ba u long U Trai jong ki trai baroh.

Kine ki jong u Jagai bad u Madai ruh kiba don la ka niam kaba don ha kawei ka Tantra kaba shah ban bam doh bad dih kiad, bad ba ki isih ia ki kynja Baisnob. Kumta tad ki iohsngew ia ki jong u Nitai ba ki ong kumta; ki bitar bad ki beh noh ki khang artad ia ki ba kin num mlien ban wan kren ia ki lano lano kum kita ki ktien.

Ka jingieit u Nitai ia u para khun bynriew ka bam lah ong. Bad ia kito kiba la hap bad tlot katno ba u sngew synei, ym tip shuh. Ka jingmut bad ka jingsngewthuh jong u ia ki jong u Jagai bad u Madai, ba ki long kiba don nam ha kane ka pyrthei, hynrei ki long kiba ha ka jingjar bakhraw eh ha kaba shadien ka pyrthei. Kumta u leit hiar jingmut shibun eh, ba da kum kano kano ka rukom ruh ban pynkylla jingmut ia ki.

Kumta u Nitai n ong ia u Haridas, Ko para to ia burom khnang ia nga, to ialap ha u Lord (Nimai) shaphang kine baroh arngut shi para. Namar ba nga tip u Nimai u sngap bad u shah shkor ia ka ktien jong phi.

U Nitai naba u tip tad kohnguh u Lord ban pyllait im ia ki, kata ki la lait im.

U Haridas u samrykhie muiñ muiñ. U ong artad, Nga tip ba phi hi phi long u ba don bor ban pynkylla ka jingmut bad ban pyllait im ruh, wei haba phi la don jingmut, kumta hi kein kita baroh shi para ki la lait im.

Ka jingthmu u Nitai ba u kwah ia kine baroh shi para ban iapynskhem mar khmat bad u Lord Gauranga (Nimai,) hynrei u Nimai u phah pat sa shisien ia ki baroh arngut ban leit ong ia ki baroh shi para ba kin pdiang ia ka kyrteng u Sree Krishna. Kumta kine u Jagai bad u Madai, tad ki ioh-i ia u Nitai bad u Haridas, ki beh krad bad ki kynrup khru khru. U Nitai uba kham sting ban phet, u Haridas uba kham khia um lah phet bha. Kumta u Nitai u iaring bad iaphet khynrad katba lah. Don ki briew

kiba ialeh pyrshah ia ka Niam Baisnob. Tad ki ioh-i ia kane ba ki beh ki jong u Jagai, Madai, ki kynkok, ki ong, Kok-khai hangto ki la shem, bad la suwan wut; ki leit shang sha ki nongtuh, hangto te ki la ioh bainong.

Ha kine ki por dei ryngkhat ba kitei ki jong u Jagai bad u Madai ki wan sher dara iing-jaiñ shaphang ka jaka ba don u Nimai. Hangta baroh ki briew kiba ngeit ha u Nimai, ki la sheptieng bad sngew-shyrkhei shibun eh. Ki mut lehse lano ma lano kin leh sniew bad pynshitom, kumta baroh ki leit iathuh ha u Nimai bad ki ong ruh ba un kyrkhu bad pynshai ia ka jingmut jong kine baroh arngut shi para.

U Nimai u ong, Kine baroh arngut shi para long kiba la pap eh bad kiba runar eh, to ngin ialeit da ka ba iakirton, (ba rwai bad ba tem ksing &c., bad kyrpad ia ka kyrteug U Blei (Harinam). Tad u ong kumta baroh ki Bhakta (para-bangeit) ki ialang bad ki ia rwai ia ka kyrteug u Hari, kumta ki plie ka jing-khang ki mih ha lynti-bah. U Nimai u long hapsedeng, lum baroh sawdong da ki Bhakta, ki iaid beit sha dara ki jong u Jagai bad u Madai. Ka jingrwai bad kynud jong ki ka la pynjem bun ki dohnud ki nong-khmihkai.

Da ka jingrwai bad tem kirton ka la win haduh katta katta, na ka jingthiah buaid-nguid ki jong u Jagai bad u Madai ruh ki kyndit thred, hangta ki hukum ia ki briew jong ki, ban leit khang ban nym iajam. Hynrei ymdon ba pynshahshkor, bad kim lah ruh ban sngap namar ka jingsngewbha bad ka jing-kmen, kim tip briew shuh; kumta ki nongleit lam khubor ki leit iathuh, ba don bad u Nimai Pundit bad bun kiba iabud ia u, bad kim sngap ia ka hukum jong u Jagai, u Madai.

U Madai u ong, Dei ki Baisnob em ? iuma mynta ngin nym pyllait shuh ia ki, bad ngin pynduh ruh ia ka jinglong Baisnob shisyndon. Hangta baroh arngut shi para ki ieng kynsan joit, bad ka jingbitar artad; ki long kiba ju pyniap briew, ha kane ruh ki mut ban pyniap, hynrei na ka jingbitar kim poi shim la ki tiar ki tar, ki shu mih suda; tang ki nongbud jong ki te ki rah tiar talwar &c., &c.

Haphrang kiba kirton ialam u Nitai, kumta kitei baroh shi para ki iashem ngon, u Madai u tam na

khyndew da ka tyrwiang khiew pait, u kawang, dei ia u Nitai na ka shalangmat prak, phlei ka snam phuk phuk shiphang u baiiong ngang, um tip briew, hadien pat u sa pyngad pher, u bat arti ia kaba mong ban set ia ka snam.

U Madai u la ioh-i ba la phlei ka snam la kumta ruh um isynei, u shim pat sa kawei ka tyrwieng khiew ban shat biang hynrei u Jagai u kem noh ia ki kti u Madai bad u ong, kam dei, ban pyniap ei ia u pukir-blei, ym don jingioh myntoi ei ei ruh. Namar kane ba la leh ma phi Madai, ym long ka kam bha.

Ha kane ka por ba mynsaw u Nitai, u Lord u don hapdeng kiba kirton, ki leit iathuh ha u, u wan mih bluit haphrang, hangta u iashem mar khmat bad ki jong u Jagai, u Madai, u kad da ka jain kup u teh ia ka khlieh u Nitai, kumta kaba mong ka jah bad ka snam kaba jaw ruh ka rngat khait.

U Lord Nimai nangta u kren ia ki jong u Jagai, u Madai, u ong, phim sngew lehrain ba phin leit shoh bein ia u bapli, u bam don tiar don tar ha ka kti, u long u riew nongwei, bad u Pukir? Hato da kumno phi shu nud ban pynmong ia u. Balei u sdang ialeh ia phi? shuwa? Balei um sdang ban shakri ia phi?

Baroh ki briew ba don hangta ki tharai ba u Jagai bad u Madai ba kin shoh ne leh kumno kumno ia u Lord Nimai, namar long kiba runar eh bad kiba ju pyniap briew bad lute ruh kat ba mon hi, hynrei ha kane pynban ki shu ieng thik kim nang lei lei ruh, ki sngap wat kynram, kumba ieng ki nongleh pap ha khmat u nongbishar.

U Lord u ong shuh shuh, Ka pap ka nang lang bad nangjur, halor ka khlieh jong phi, hynrei i-mat kumba phim sngew ei ei ruh ia kata, ka sngi khadduh kan wan poi ia kaba phin ai jingkhein ia kata baroh. Bad mynta sa ia Nitai Nanda u bapli uba isynei ia kiba duk bad kiba la hap, bad u long shakri barit jong U Trai kynrad phi shoh pynban mynta, kane long kaba kut ia phi baroh arngut u Jagai bad u Madai, ba phin pdiang ka jingsaja kaba biang.

U Nimai uba byrngem ia kine katne katne long u khynnah uba tang 23 snem ka rta. Kita baroh arngut, u Jagai bad u Madai, long ki rangbah Polis jong ka shnong, haba ki da mon, ki lah ban kem ia u Nimai ban phah sha phatok beit, lane kine long kiba ju pyn-

iap kai ia ki briew bad lute katba mon, ym ju don ban leh ei ei; ka ain ka kanun ka long ha ka kti jong ki, bad ha kane ka por ki don ki nongbud jong ki shibun, bad la ki tiar ki tar shrak. Ki ap ba tad shu hukum ki la kloï ban pam iap ha shen hi. Hynrei em ha kane ka por ki ieng bad ki kti baroh arti ki pynlang khop kumba ki mane ia ka hukum, bad ka jingkhynñier naduh khlieh haduh kjat da ka jingsheptieng ba kim nang shuh ban khawieh ka kti ka kjat bad ka shyntur kim lait kren shuh, ba ishyrkhei bad sheptieng ia uta uba ieng ha khmat jong ki kum u nongbishar.

U Lord haba u la lah kren bad batai baroh ia ki, kumta u khot ia la ka tiar ding (*cahkra*), kane kaba tad shu ong kaba lah ban pyning khong baroh phar.

U Nitai hangta u pyrkhat halade, u ong ba ngi ia wan khnang ban isynei bad ban pyllait ia kiba pap, ym long ba ngin wan ia ka ban pynjot pyniap! Kumta u kyrpad ia u Nimai da kiba bun rukom bad u pyni ba u Jagai long uba pynim ia u na ka ban pyniap u Madai. Hangta u Lord u shim na ka ryndang u Jagai u iapiam khop, u ong artad ba um tip ba long uba don ka jingieit ha ka mynsiem katta. Kumta u Jagai da ka jingsngewhun bad sngewbha eh ba la ieit u Lord, u kyllon ha khyndew u iap ler noh. U Madai u ong, Kynrad phi la pynim ia u Jagai, ia nga yn long kumno? U ong, la phi to leit pan map na u Nitai, kumta u Nitai u map bad u iapiam khop, u Madai ruh u kyllon iap ler noh.

Kumta u Lord Nimai, bad ki lok baroh ki leit noh sha la iing, u iehnoh ia u Jagai bad u Madai hapdeng surok lyngkdang ki dang long ha ka jingiapler. Ki paitbah baroh sawdong ki wan ban khmih ia kine baroh shipæa ba ki long kumno, namar ba long kiba runar eh, bad kiba don bor ki rangbah shnong.

CHAPTER XVI.

Ba kylla jingmut u Jagai bad u Madai.

U Lord Gauranga, bad ki lok jong u baroh ki ia shong thait ha phyllaw ba ki la wan ha ka por ba shit eh. Ha kane ka por la sep ka sngi. ki dang mut ban leit iasum noh, hangta ki iohsngew ba pyrta u

briew; Thakur ! Thakur ! La leit khmih u Murari, u ioh-i da ki jong u Jagai bad u Madai baroh arngut shipara. Kumta u wan ialam ha khmat u Lord. Hangta baroh arngut shipara ki lynñiar bad ka jingkyrpad ba un isynei; kumta u ong u Nitai, "To khie leit lam ia kine baroh arngut ha wah, pynsum ia ki bad pyrsád na ki shkor jong ki, da ka kyrteung u Hari; kumba phi hi phi kwah ban pyllait im ia kine. Nangta ki leit lang baroh bad ka jingrwai Song-Kirton artad haduh wah Kongka. Tad poi hangta ki iasum baroh bad ki ia ieng ha um haduh syngkai syngkai, hangta u Lord u ong ia u Jagai u Madai:—

"Ka pap jong phi baroh arngut kaba la dap baroh shi katta ba phi la leh to ai noh ha nga".

Ki jong u Jagai u Madai, ki ong, "Em, ko kynrad ia la ka pap ba ngi la leh kata ngin kit hi ha la ka khlieh; ngi kwah tang ba phin isynei kyrkhu". Hynrei u Lord um shah eh tad u kren bunsien eh, ki sa ong, "To shim noh ha phi ia ka pap ba ngi la leh baroh".

Hangta u Lord Gauranga u ong:—

"TO NGA LA PDIANG IA KA JINGAI JONG PHI !"

Tad lah kumta ki iawan noh sha iing, u Madai u wan bud haduh iing u Sreebas, u shu dem iam bad um bám ei ei ruh, kumta u Lord u ong, la ong sa ei pat u kwah ba nga lah ban iarap.

U Madai u ong, "To kynrad kaba phi la leh ka long kaba la tam, hynrei pynban mynta ki poi kumba pynkynmaw ia ki kam pap baroh kiba nga la leh bein ia ki kynthei ki khynnah. Kata ka wan dung ha ka mynsiem, ngam lah shah khlem jaw ummat bad iam".

Kane kaba ju long ia uno uno uba la poi ha ka jingkylla kaba mut, ka la jem ka mynsiem, bad ka jinglong jong u, ka dei ba un iam bad ban jem ia la ka mynsiem. Da kane long kumba sait ia ka pap, kumta u Madai u la wan ha kane ka jinglong. *U Madai u ong,* "Nga kynmaw ia kito kiba nga la pyniap ia kito kiba nga la leh bein, kumta ki wan mih paw ki khmat jong ki baroh ha khmat jong nga. Ba kin da dang don mynta ngan da leit nguh dem ia ki bad ngan pan map na ki te ngan hun ka mynsiem; hynrei shano ngan lah leit shem pat ia ki na kata ngam lah hun shuh ka mynsiem, nga shu iam keiñ brep shi brep."

U Madai u leit harud wah ba ki leit sum ki brieve hangta u shong. Ki brieve ki ialum ia u, ki peit ia u, u pat u peit ia ki. Bad u kren ia ki *u ong*, Nga long u Syiem jong ka Nadia nga la kyrdem ia kiba bun eh kiei kiei, hynrei ia nga mynta to kynjat to takor ia nga ko kynrad phi baroh." Bad u nguh artat arti ki kti jong u. Ha ka jaw ummat artat.

Ki brieve baroh ki la iphylla shibun eh bad ia lyngngoh ruh ba da kumno shu khala khala kein shu kylla bak u brieve da kumwei pat. Kat ka jinglong runar ka jinglong dakait ka shu jah jar shi syndon kein. Kane ka paw ba da ka jingisynei U Blei haba u kyrkhu kam slem ia ka ban long kumba kha arsien pat.

CHAPTER XVII.

Ka Jingroi ka Niam Baisnob.

Da kum kane ka rukom kumba la thoh shaneng baroh ka la long ka niam Baisnob. Ki Brahmin ki isih shibun eh; namar ba imat ka jingburom ba mane ia ki kum ki nongialam kan duh. Bad ha ka jinghikai jong ki, ka long ba tang ki hi, ki ban batai bad ba tip ia U Blei. Kiwei kiwei baroh kim tip.

Hynrei ha ka jinghikai u Nimai long kaba dei ba man u brieve ka brieve ka dei ban tip bad ban mane ia U Blei. Bun bun ki kynhun jong ki brieve ki leit ha u, bad ki leit kylli ba kin leh da kumno ban lait im. Haba kumta u ong, Phi iai kyrpad ia ka kyrteing U Blei bad sngi bad miet ha kano ma ka por kaba phi ioh lait. Bad ialang lem baroh bad shynrang kynthei, shi lok, shi khun shi ksiew, shi kpa shi khun, ka tnga u tnga; hangta ia rwai ia ka kyrteing U Blei, (Song-Kirton); da kane ka lynti U Blei, U Kpa, uba dap da ka jingisynei suda, un pyndap ia ka jingkwah ki'khun jong u. Kane ka jinghikai u Nimai Pundit ka la roi haduh katta katta ba la jan lut baroh kawei ka shnong ki la iabud ia kane ka jinghikai jong u.

Ki nongialeh pyrshah kim don nia kim don daw ei ei ruh ban ialeh da kaba pyrshah, namar ha ka *Bhagabat* ruh ka iadei hi biang biang kumba batai u Pundit Nimai. Kine kiba shun ki iapyrkhat para ki hi da kumno ban leh ban lah ban pynduh noh ia ka

niam ba batai da u Pundit Nimai. Hadien ki iakut jingmut ban leit ha (u Kaji) Mussalman Governor jong ka shnong Nadia. Bad kumta ki rangbah rangbah ki ialang ki leit ong ha u. Ba u Nimai Pundit u sdang ban pynduh noh ia ka niam Hindu bad ki kyrpad ba un phah pynpep pynduh ia ki jingkirton jong ki nongbud u Nimai.

U Governor u long u Mussalman, naba ha kata ka por ia ka ri Bengal la jop da ki Mussalman. Kumta ki Mussalman kim kham sngewbha ia ki Hindu, ba kin da lah da kumno kumno ruh kin pynduh ia ka niam jong ki. Haba u la ioh daw ba ki para Hindu ki la ialong para ki hi kumne, u la ioh daw ban phah pynpep noh syndon. U hukum shi hajar ki shipai Mogul, ki leit hapoh shnong Nadia ki maham baroh ia ki briew ban num Song-Kirton, la kumta ruh kim sngap sa shisien pat ruh kumjuh pa kumjuh hi, kim sngap ki shu kirton hi, ynda haba la laisien kine ki shipai ki la leit ha kawei ka jaka ba ki ia Song-Kirton, ki shim ia ki ksing ki pynpait bad ki leh tynggeh ia ki briew ba iakirton. Ynda kumta ki leit iathuh ha u Nimai Pundit, bad ki ong ruh ba kim lah shuh ban Kirton ne rwai ia ka kyrteng U Blei, namar ba phah khang u Kaji.

Kumta u Nimai Pundit, u ong ia ki, To la shai ka sngi to khreh baroh katba don phi ki lok, ba ngin leit jop ia u Kaji da ka Song-Kirton, bad ngin ialeit ha por premmiet da ia khreh bad ki prew bad ki musar ban iatbeh. Kumta ha kata ka sngi ba ki la buh ban leit baroh kawei ka shnong ki la iakhreh bad pynkhuid la ki iing bad thang sharak man la ka iing wat kiba ialeh pyrshah ruh ha kata ki klet noh, ki iabud bad ki iakhreh lem. Tad poi ka por noh phai sngi, baroh sawdong ki briew ki la wan ialum, bad katno hajar ba ki don ym lah tip shuh, hangta ki ia bynta lai kynhun, ka jingiarwai kaba i baroh ki briew kim iatip-briew shuh—ki kyang bad rwai jam jam eh tang ia ka kyrteng U Blei. Da kum kane ka rukom ki la iaaid suki jai ban leit iapam bad u Mogul Governor uba don ki shipai Mogul ba runar ki badon la ki tiar pyniap briew kum ki talwar, ki sum, ki suloi. Kine pat ki jong u Nimai Pundit, tang da ka jingrwai ia ka kyrteng U Blei bad ban theh ka jingieit ba shisha ia ki para mynsiem. Tad la kem-iongrein, ki tbeh ki prew bad ki

musar bad baroh shi shnong ki thang da ki sharak shait man ka iing, ka jingphyrnai bad tyngshain ka shnong baroh.

Ki nongshun bad ba bishni ia u Nimai Pundit, ki iapyrkhat ban leit iathuh ha u Governor ba un phah da ki shipai ba kin wan beh krad, ki ia ong "Ia ynda leit khmih kai ia kiba Kirton". Tad ki poi hangta ki ruh ki ialang noh bad ki nongia-kirton kim tip briew shuh ki ia byrngia noh, bad ki ia ong, "Shisha u khun ka Sashi lada um long U Blei, ruh hynrei u long u briew uba halor ia ki para bynriew baroh, bad uba wan phong kyrteng ia ka jinglong U Blei". Shisha shisha jar uba ioh-i ia u Nimai kim don pyrthei shuh khlem nguh ia u, bad ki jaw artad ka ummat na ka bynta ba ki ieit eh, bad ka pynkhih ia ka dohnud haduh ba kim lah iashan shuh khlem jaw ummat.

U Governor, badei u Mussalman, u shong habar shnong Nadia, u Nimai u ialam sha ka lynti ba leit sha iing u Governor, haba ki lajan poi hajan iing u ioh sngew, tharai badei kiba leit ban iapynhiar synjat, u phah khmih bad u hukum ba kin wanlam khubor kloi, hynrei kiba leit ki iabyrngia noh hangta kim wan kylla shuh; katba ki nang wan poi shajan iing hangta u Governor u la sngewthuh badei kiba Kirton. Kumta u bitar bha lep, u ong, Kata dei kiba Kirton, haba nga nang khang pynban, ki rap leh pyrshah ia ka hukum jong nga. Hangta u phah khreh da ki shipai, u phah ba kin leit kem ia ki bad ia u Nimai Pundit ruh kem lang wanlam.

Ki shipai la ki leit ha u paitbah ba la bun hajar eh kim lah ban leh ei ei ruh ki shu jah lyngaid pynban hangta, la ki la wan baroh katba don ruh, katto katne ki paitbah ki leit poi ha iing u Governor ki ker kut baroh sawdong ka iing jong u, bad ka jingong, "Tangon, tangon shoh, shoh, ia u Kaji". Hangta u Governor u sngew-tieng u pynrieh ia ka ba ha iing jong u.

U Nimai u phah khubor ia u Governor ba un wan mih habar ba un num sheptieng ei ei ruh haba la wan mih u Governor ki iashong ryngkat bad u Nimai; hangta u Nimai u ong ia u Governor, Ko *mama*, (u khot *ma* namar ba u kpa u Nimai bad u Governor Kaji ki ialok shibun eh kumta u khot *mama*) haba nga wan ha iing jong phi, phi rap rieh pynban. U

Kaji hangta u sa sngewthuh bad ioh-i ruh bam don jingsheptieng ei ei ruh.

U Governor u ong, Phi i pyrsa namar ba nga la pynthut ia phi shisien, namar kata nga pyrkhath ba ki briew jong phi ki wan ban pynhiar kput, tad ynda nga i ba phim don jingmut kum kata te nga sa wan mih ban pdiang sngewbha ia phi.

U Nimai u ong, Ko ma, ngan kylli khyndiat ki ktien, nga kwah ba phin iathuh da kaba shai, ba hato ba kin mane Blei ki briew ha la ka jingmane hi, la ka rukom, kaba kim leh sniew ei ei ruh iano iano, phi phah khnang balei ?

U Governor (Kaji) u ong, Nga mynjur shisha ia kata to sngap ngan batai. Namar ba ki Hindu jong phi hi, ki wan mudui ha nga; bad la ngam phah pynpep ruh, ki don katto katne ki nongshun jong nga, ki leit iathuh pynshoi ha u Patsha ka ri Gour (Bengal). Kumta nga ai hukum ban pynpep, hynrei mynta nga la i da la ka khmat hi ba ym don ei ei kaba sniew, hynrei phi iamane tang ia uwei hi U Blei, u Narayon. Uta U Blei ba ong ki briew ba long ma phi hi. U Nimai ia kata um ai jubab u shu puh samrykhie, tang ba u ong haba na ka shyntur jong phi hi ka la mih ba phin ong, Narayon, Hari, Krishna, kumta ka pap jong phi ka la khuid bad phi la lait im.

Ha kane ka por u Kaji na ka jingrit bad sngewsynei la ka mynsiem, ka pynlong haduh ba u jawummat, bad u ong, To ai ka jingisynei bamjukut ba ngan lait im. Kumta u Nimai u ong, "Phi la ioh".

Ynda kumta u Nimai u ong, kane kawei ngan ong ia phi Kaji Sahep, ba naduh kane ka sngi, phin nym khang shuh ia kiba Kirton.

U Kaji u ong, naduh mynta bad ha ki pateng jong nga ruh kin num khang.

CHAPTER XVIII.

Shaphang ba iap u khun u Sreebas.

Ha kawei ka premmiet kumba ki ju leit ialang ha phyllaw u Sreebas ban iakirton, u Nimai Pundit ruh u leit hangta, katba iasdang kirton, u khun u Sreebas

u pang eh, hynrei u Sreebas um iathuh ia kaba pang u khun jong u. Ynda katto katne u iap noh uta u khynnah, la kumta ruh u Sreebas um kynriah na ka jingiakirton. Ha kata hi ka por u Nimai u ong, Balei mynta ka prem-miet ym sngew suk ha ka mynsiem la leh kumno kumno ruh, to iathuh balei. Ynda kumta ki sa iathuh, ki ong ba iap noh u khun u Sreebas dang myntan hi. U khmih ia u Sreebas hynrei ym i khuslai ei ei ruh.

U Nimai u kylli ia u Sreebas hynrei u Sreebas u ong, Haba don ma phi hangne la u iap u khun te lei. U la ioh pynban da kaba khuid bad u la leit ioh suk. U Nimai hangta u ong, Sreebas phi shisha phi la ioh bat ha ka dohnud ia u Sree Krishna, la kumno kumno ruh ka dei khyndiat ba ngan kren ia ka kmie bad ia kiba ha iing baroh ban pyntngen ia ki. Kumta to wanlam hangne ia ka met iap u khynnah.

Hangta ki wan ia rah ki buh ha khmat u Nimai, bad ki lum lang baroh sawdong ia ka met iap bad kynthei bad shynrang, hangta u Nimai u iakren ia ka met iap. Ka mynsiem ka wan rung pat bad ka kren hi ka ong "Nga la iehnoh ia kane ka met na ka bynta ba kan bha shadien, bad ngan long hapoh ki kjat jong phi barobor". Kumta ka mynsiem ka mih pat, bad ki sa leit thang noh.

CHAPTER XIX.

Ba leit u Nimai bad u Nitai sha Santipur.

Ha kawei ka step u Nimai bad u Nitai ki mih na shnong ban leit sha Santipur sha u Adaita, ki leit artad na sha kawei ka shnong kyrteng ka Lalitpur, kaba la lah duh noh mynta naba bām um, ba ka long harud wah. Ha kata don iwei i iing i ba tang marwei hi harud wah; kylli u Nimai ba dei ka iing jongno; u Nitai u ong, Dei ka iing uwei u Pukir bad ka tnga jong u. Kumta baroh arngut ki ialeit ha ita i iing. Uta u Pukir tad u ioh-i ia u Nitai bad u Nimai, u mih na iing bad u khot sngewbha ba kin iawan rung ha iing bad ba kin ia bām jingbām, tad ki iarung hangta uta u Pukir u wanlam da ki soh ki pai u ai ia ki ba kin ia

bàm. Ynda katto katne u ong, “Yn wanlam khyndiat, phin ia jiab ka jingpynshit met”. Kumta ka tnga u Pukir ka khot ia la u tnga sha kawei ka kamra. Hangta u Nimai u kylli ia u Nitai, ba yn ia jiab aiu? U ong ia ka kiad. Kumta u Nimai u ieng kynsan joit, ym pat bàm ka jingbàm ruh, u iehnoh noh dak, u phet shisyndon bran u noh hapoh wah Kongka. U Nitai ruh u iabud ryngkat ryngkat kumta hi kein, nangta ki sa ia jyngi na um, na um. (“Kum kane long ka jing-
“sneng u Nimai ia la ki nongngeit ha ban kyntait ia”
“ka kiad lane ia kano kano ka bamman, ka dei ba”
“ynda phet shisyndon shaba kam lah ia kynjoh”
“shuh”.)

Tad ki poi ha Santipur ki ialeit beit bran bran sha iing u Adaita, ki poi hamar ba u Adaita u dang ia-shong bad la ki nongshah-hikai. Tad poi tiap, u Nimai khlem kren ei ei u kylli kynsan kynsan ia u Adaita kumne; “To ong na ka bynta ban lait im, phi sngew dei da kaei ka Bhakti ne Gyan?”

U Adaita u kynriah noh khnang na Nadia sha Santipur ban lait na ka jinghikai u Nimai ia ka niam Bhakta, kaba kyrpad Blei da kaba shad bad ba rwai jam. Kumta u ialade ba long uba la tymmen hyn-ñiewphew-hynriew snem ka rta jong u, u kwah ban hikai da ka niam Gyan. Ha kane ka jingmut u pynskhem bad ba un ialeh pyrshah, lada wan u Nimai ruh. Kumta haba wan kylli u Nimai, u ai jubab u ong, “Shisha, ka Gyan ka kham bha na ka Bhakta.”

Hangta u Nimai bad ki ktien jingbitar, u ong, “Haoid kata nga tip ka jingmut jong phi kumta ka long mynta. Hynrei khnang nga la wan mynta ban pynkoit ia phi na ka jingbieit.” Kumta u kynrup khru ia u Adaita, u shoh u dung kura u pyntyllun ha khyndew lykhuid lykhuid. Kiba don hangta baroh ki nongshahhikai u Adaita baroh ki shu ia ieng ki peit seh, kim nud ban pyniakhlad.

Ka tymmen, ka tnga u Adaita, ka wan mih ka lynñiar “Waw waw! to iarap, to iarap u la iap u tymmen.” Hynrei baroh kim nud leh ei ei ruh ki shu ia khmih. La ki khmih u tymmen ym i kumba u ud-pang ne shitom, ia kaba shoh u Nimai, hynrei i pynban kumba u sngewbha bad sngewsuk ka mynsiem, um pyrshang ia khih ia khan ban lait, u nang pynshah bha katba u nangshoh, habadei badei u ong

“A ! sngewbha. Kane long ka jingkyrkhu ba shisha.”
Tad ynda la i ba la biang ka jingshoh, u kwah ban
ïeng noh, hangta u Lord Nimai u sa ïeh-noh ïa u.

Kumta u Pukir blei Adaita, u ïeng joit u shád u
rah la ki kti shalor jrong, u ong, “Shisha kane ka jing-
isynei ka la wan na u Kynrad jong nga, kiba na bneng
bad na khyndew baroh ki la ïoh-i. Nga la ïehnoh ïa
u, hynrei u, um shym ïehnoh ïa nga. Nga la ïehnoh
ïa u, nga la wan phet noh, hynrei u kynrad u wan hi
haduh ïing jong nga; ïa ka ban jop bad pynkylla pat;
ha ei yn don tam ka jingisynei na kane ka jong U
Trai Kynrad ?”

Haba ka tnga u Adaita ka ïoh-i ïa kane baroh ka
sngap jar, ka shu ïeng dngang kumba ïa ïeng kiwei
kiwei baroh ba don hangta.

Tad lah nangta ki leit ïa sum ha Wah Kongka,
haba ki ïa wan kylla, ki dei ïaid lynti na sharud ïing-
mane blei ba ki buh ïa ka dur u Krishna bad ka
Radhika, hangta u Nimai u nguh dem ha khyndew,
u da dem bad pynbeit ki kti ki kjat thein, sa bteng u
Adaita nadien jong u sa u Haridas, sa bteng pat sa
u Nitai, ba u wan kham hadien bad u ong artad,
“Kane long ka jingkieng ban leit poi sha Brindabon.”
nangta ki sa khie noh.

Haba kin wan kylla sha Nadia ki ïaid na ka
shnong kyrteng ka *Kalna*, hangta shong uwei kyrteng
u Gauridas, uba riewblei shibun, u la ïohsngew sha-
phang u Nimai bad ka kam jong u, hynrei ym shym
ithuh. U Nimai u leit mih kynsan ha uta u Gauridas,
bad la kawei ka *Baitha Kinglieng*. U ai ha Gauridas,
kumta u Gauridas u lyngngoh j’lang, la u khmih ïa
u briew long uba phylla u bam ïaryngkat shuh para
briew, kumta u kylli ba long u ei ? U Nimai u ïathuh
ïalade ba long u Nimai Pundit na Nadia. Hangta u
Gauridas u ong, Tang ka Baitha suda yn don aïu ?
Khlem don tiar.

U Nimai u ong, Phin ïoh ka tiar. Hangta u
Gauridas u kner suki mian u shim ïa *Ka Baitha*. Na-
duh kata u Gauridas u long u nongngeit ba bha eh,
bad nadien kata u la pynlong Baisnop bun ïa ki briew
ha *Orissa* bad u thaw ïa ka dur u Nimai bad u
Nitai u buh ha kawei ka ïing bad ka *Baitha*, kaba
dang sah haduh mynta ruh ha *Kalna*.

CHAPTER XX.

U Lord Gauranga, ha kawei ka sngi da kaba shu kyndit thred u ong, To ngin leh Lila (Theatre) ia ka jong u Krishna. (Kane long kaba ki ialeh kylla dur bun jait ym iai lah thoh, ynda ki la kwah tip hi ki briew shaphang kane kin pule ha ka kitab Krishna Lila. Kata kin shem bad kin sngewthuh ruh baroh shaphang kane. Da kaba ngan thoh ma nga, yn long tang ban pynjrong ei ia ka kitab, hynrei hapdeng ngi ki Khasi bun ki bam pat sngewthuh shaphang ka Lila ne Drama).

U Nimai tad la lah leh ia kata ka Lila, u leit jingmut ban leit sha Brindabon ban leit wad ia u Krishna. U la ia kren bun jait eh bad ki Nongngeit ia u, sa bad ka kmie ruh. Ka kmie kam sngewbha ban pyllait ba un leit namar ba kam don khun shuh sa tang une hi marwei, sa ka tnga jong u ruh kam pat ioh khun, ka dang khynraw bha. Hynrei ynda ki ia kren bun ki ktien bad u pyn-i ia kaba shadien sha shuwa, kam lah shan ka sa pyllait ba un leit, ba u leit khnang tang na ka bynta ban pyllait im ia ki briew ha kane ka pyrthei.

U Nimai tad u la lah kren bad ka kmie, ynda sa khyndiat sngi u ia kren bad la ka tnga; u bujai samjai da ki bun rukom kumba pyntngen ia ka bad ia ki paralok parajor, ki kha ki man, kiba ju bud kiba ju rap kiba ju synran synriah. U ialeh sngewbha sngewmiat tang ba um iathuh lano ba un leit, ki tharai lehse ynda kham slem hynrei u ha la ka mynsiem u la mut skhem ba un mih noh ha u December ne January.

Ha kawei ka sngi um da iathuh ia ki briew ne ia kiba ha iing ruh, ba un sa mih noh na shnong. Mynstep tad u lah sum lah bamja, u kup u sem da ki jain bha kynthai, u mih iaid kai ia ka shnong baroh sawdong. Ki lok bad ki briew baroh jar kiba ioh-i ia u ki iabud.—Kiba leit nguh leit dem ruh bun bun, u iaid ia ki jaka ba u ju ialehkai, ki jaka ba kirton ki jaka ba sum, ki jaka shong kai, kumba u leit ia khublei khatduh ba u mut ban nym wan kylla shuh, u sa leit kylla sha la iing u iashong kai bad ki lok ha baranda. Bun ki kynthei bad ki shynrang ki leit ianguh bad *ki ong*, To pyllait im ia ngi. *U ong*, To kyrpad ia ka kyr teng u Krishna, kata kan iarap ba

Ka jingiam bamdei na ka bynta ka tnga, ka kmie ne ki lok ki jor, hynrei u iam kum ka kynthei ba dang iap tnga, ba la ngam eh ha ka jingsngewsih. Ki ktien ba u kynnoh, long kum kine. "Ko Krishna jong nga! To wat iehnoh ia nga, ngam lah im shuh khlem me! Lada nga la lait nga la pynthud ia me, ba me long uba dap da ka jingisynei, nga nga long u khun jong me, to map ia nga.

Uta u dieng bad ka jaka ba leit shong u Lord ha katei ka por, dangsah haduh mynta ruh, ki thaw ia ka dur u Lord hangta, bad bun kiba leit nguh ne mane blei hangta, ban khuid pap.

Ki jong u Nitai haba ki leit hajan, ki ong, Kynrad phim ong ba phin pynim ia ka mynsiem ki khun bynriew, hynrei da kaba phi leh kumne phin pyniap pynban ia ki briew. Nangta u kyndit thred u ieng joit, u ia id pat bran. Ha kane te um tip briew shuh ba u leit shaphang shano; haba u thew ban ia id shaphang sepngi, u rap ia id pynban kumban leit shajan la shnong sa tang shiphew ne khadar miles na Nadia. U shu ia id ruma ha ka jingbam tip briew ba u poi shaei

U leit shem ha ki khynnah ap masi riaw riaw ki ia leh kai. Ki ong, Haribole, Haribole, hangta u long kumba kyndit briew thred, u peit sha ki, kim shym ong tang da ka ktien, hynrei ki da ia shad artad kumba ju ia leh kai hi ki khynnah.

U leit sha ki u ong, ko hep khynnah nga la sngewhun ha ka mynsiem ba nga iohsngew ia ka kyrteng u Hari naei phi ia ioh hikai ia kata ka kyrteng ba ieit bathiang? Kim ai jubab ei ei u pyrkhat hi ha lade u mut ba kine ki khynnah dei kiba na Brindabon ba hangta dei ka shnong u Krishna, u Hari, kumta ki iohhikai hi da lade. U ong ia ki. To da ong shuh, shuh; kumta ki ia ong, Haribole, Haribole. Tad ki lah ia ong kumta, u kyrkhu ia ki, u kylli ia ka lynti Brindabon shano. Ki jong u Nitai kiba nangbud nadien nadien u Nimai ki ia khaprip khmat bad ki khynnah ba kin kdew sha ka lynti Santipur, hangta u Nimai u ia id bran, u wan poi ha Santipur ha iing u Adaita, ki ia shong hangta.

U Nitai u ong ia u Lord, Ka kmie bad baroh ki Bhakti ha Nadia ki la tlor dohnud tlor dohnam naba

shuh. Kumta ka siat jingmut ba kato baroh ka jing-
 leh feit bad leh sngewbha jong u ka long kum ka dak
 ba un iakhlad noh. Kumta ka leit ha ka jingkhang
 ka kiaw-kurim, ka tied ia ka jingkhang *ka ong artad*,
 "Ko kiaw to khie kloi". Ka tymmen bapli ka kyndit
 thred, ka ong Balei balei, u Nimai u koit em? Ka
 ong ka pyrsa-kurim, To khie kloi, u la phet noh um
 don shuh.

Kumta ka kmie u Nimai ka khie kynsan joit, *Ka
 ong artad*, Phi ong aiu? U la leit noh? Shano u
 leit? Ka thang ka sharak, ka plie ia ka jingkhang
 wang, la ka khmih, ka Bisnupria ka shaniah thaneh
 ha kynroh, *Ka ong*, Ko kiaw ngi dang iathiah biang
 biang myndang sdang thiah; nga ioh-thiah ynda nga
 kyndit pat, la nga khmih la nga wad ngam shem shuh
 ia u kynrad jong nga. Kumta baroh ar ngut shi kiaw
 kurim ki iatbeh ia ka rum iing, neng iing, shakiar iing,
 ka knap, ka kdong, kim shem shuh. La ki leit khmih
 ia ka duwar jingkhang bar, ka la rynghang; hangta ki
 la sngewthuh ba u la phet noh, ki iamih sha lynti bad
 ka jingpyrta artat ka kmie, Ko Nimai! Ko Nimai!
 U Nimai u don hangto? Katto katne ki iapyrta ki ia-
 wad, ki sa wan kylla noh sha la iing.

Ka Sashi ka kmie u Nimai, ka wan kyllon ha ka
 kamra kaba habar, ka Bisnupria ka rung hapoh
 kamra thiah ka kyllon ha tbian, dap da ka jingsngew-
 sih kim iatip briew shuh, hangta u sa kyndit u Isan
 u shakri jong ki, u sumar ia ka tymmen; hadien nang-
 ta wan u Sreebas sa iawan lem bun ki para Bhaktas
 ne ki para bangeit, ki ialyngngoh jlang, bun ki bym
 ngeit ba un phet noh shisyndon un iehnoh ia ka kmie
 ba la tymmen, hynrei ynda ki iohsngew baroh ia ka
 jingiathuh ka Sashi, ki sa ngeit, bad ka ong ruh, "Ba-
 roh kiba don ha iing ki mar ki mata, kiba kor, long
 ki jong phi kiba ngeit ha u Krishna to shim noh ba-
 roh". Ka ong, "Nga ialade ngan leit wad ia la u khun
 kat haba nga shem, phi baroh to iakhmih to ia i
 ia ka iing ka sem, bad iasumar lem ia ka pyrsa-
 kurim".

U Sreebas u ong ia ki paralok, "To ngin da iapyr-
 khat khyndiat para ngi hi". Kumta ki ialum ban ia-
 pyrkhath ba shano u leit noh u Nimai; ynda ki iakren
 katto katne, ki la iapoi jingmut ba u la leit phet noh
 shisha, bad u Nitai, u ong ba u iohsngew shisien ba

ong u Nimai, ba un leit sha Katwa hangta ban ioh *initiate* da u Kesab Bharati ba un long Sanayasi. Kumta ki iakut ba u Sreebas un ap bad sumar ia ka kmie bad ka tnga u Nimai.

U Nitai, u Chandra Shekdar, u Mukunda bad katto katne ki lok, ki ialeit shaphang Katwa, bad ka jingthmu ba kin wanlam noh ia u Nimai sha la iing.

CHAPTER XXI.

Ba leit poi u Nimai ha Katwa.

Ha shnong Katwa shong u Kesab Bharati, hamar ba u dang shong kai ha trai ki dieng jri, hangta wan poi kyndit u Nimai shu phyrnai lep kumba ba ka leilieh, bad u dem khrup ha ki kjat ha u Bharati.

U Bharati u kyndit thred, u kylli, "Phi long u ei phi wan nguh ia nga, imat phi uba long halor kham tam na nga". U Nimai u nguh arti bad u ong, "Ia nga ki khot kyrteng u Nimai, bad nga la iashem shisien ia phi ha Nadia, hangta phi kular ban *initiate* ne pynkyntang ia nga ban long Sanayasi; kumta mynta nga wan hapoh ki kjat jong phi, ba phin pdiang kumba long phi uba dap da ka jingisynei suda, te to pynryngkang na kane ka duriaw pyrthei.

Ynda kumta u Bharati u kynmaw baroh phar ia kaba u iakren bad ba u iashem ia u Nimai ha Nadia, ba une hi u Nimai u long U Trai kynrad U Blei hi; kumta un sngewnud, namar kata u ong, To da sah shuwa hangne mynta, phin ioh jubab pat hadien.

Hangta u Kesab Bharati u pyrkhath ha lade hi, ba hato da kumno seh ba un lah pynpep long Sanayasi ia une u Nimai, ba long uba bha brier eh kwiah kwiah bad uba long ruh ha ka jingsuk kynjai, un nym lah shah ha ka shitom ha ka lanot, bad ban iaid pukir khrong baroh ki jaka, khlem iing khlem sem lada kumno kumno ruh kam dei ia une ba un long Sanayasi noh dang kumne.

Kumta u Kesab Bharati tad u la kut jingmut u ong ia u Nimai, "Phi long uba dang khynnah, phi don ka kmie ba la tymmen, ka tnga ba dang khynraw, da

kaba phin long Sanayasi noh, kita kin ioh shitom, bad u briew lada um pat dap san phew snem ka rta ym pat lah ban long Sanayasi”.

U Nimai u la sngewthuh ia ka jingmut u Bharati kumta u ong, “Ko kynrad, phi tip ki khyannah kim ju iap? Nga kyrpad phin nym pynwit ia ka lynti ba ngan leit shem ia u Kynrad Krishna jong nga, ba long tang phi hi uba isynei bad phi don bor ban pyllait ia nga na kane ka jingshitom.

U Bharati u ong, Ka jingwit bad ka jingthain jong phi, long ka kmie bad ka tnga jong phi. Hato ym dei kumta? Namar kata phi mynta phin lah ban pyllait la ka iing, ba ka kam jong phi ka dei ba phin shakri bad khmih-i ia ki lada, nga leh ne iarap ia phi ha kano bad kumno kumno ba phin ioh lait ia idhuid noh kum u pikir; kata nga la pynthut ia ka mon U Blei, sa ka kmie bad ka tnga jong phi kin tim ia nga, bad ka jingtim jong ki ruh kan hap shisha halor jong nga.

Hynrei katba ki dang iakren kumta, ki briew na sha kadiang na sha kamon ki nang wan ialang: sa ki jong u Nitai na sha Nadia ruh ki la wan poi, tad ki ioh-i ia u Bharati bad u Nimai ba ki iadon, hangta ki ia ong, “utai, utai”, u Nimai dei hamar ba u dang dem ha la ki khohsiew ba u iam na ka bynta u Krishna, tad u iohsngew ba ki wan ki jong u Nitai, u mied ka khlieh eng u peit bad u samrykhie ba u ioh-i la ki lok, bad u ianguh iadem bad ki, kita ruh ki ia sngewbha pat. Bun bun ki briew ki wan ialum hangta, kum ban khmih kai ia u Nimai, hynrei jar kiba la wan ha khmat jong u, kim kwah leit kylla shuh, ki shu iasah lang noh hangta, da kum kane ka rukom hangta wan ialang ki briew, bad kynthei bad khyannah ym iai lah tip shuh. Ba bna ia ka kyrteng u Nimai long kumba ba ka leilieh, na kawei ka lad sha kawei na kawei ka shnong sha kawei; kumta ki briew tad ki iohsngew ia ka kyrteng jong u, ki shu wan kumba tuid ka um lien shi lien.

U Nimai u ong ia ki Bhaktas, “Nga sngewbha ba phi la iawan; lashai ngan sa kynther noh ka jingiasyr doh lok, ngan sa phet sha ki kijat u Krishna jong nga”. U ong ia u Mukunda, “To rwai ia ka kyrteng u Krishna, ba nga sngew tyrkhong ka mynsiem na ka bynta jong u.”

U Mukunda long uba wan na Nadia, khnang bari wan shaw bad leit lam noh ia u sha la shnong, ym ban pynshlur ia kaba un leit sha Brindabon, lane long Sanayasi nob; la kumta ruh ia kaba la hukum u Nimai um nud ia pynlah, tad rwai u Mukunda hangta u Nimai um lah shah shuh, u ieng bad u shad artad, hangta ki paitbah baroh ki iasngewbha bad sngewsynei artad kim lah shah; bun na pdeng jong ki kiba hap ummat bad bun kiba rwai bad iashad ryngkat bad u. Nadien kane u Kesab Bharati u la iasait bun jaid eh, lang ban pynpep long Sanayasi, la kumta ruh um lah. Kiba iadon lang hangta ki paitbah baroh da ka jing-i-iei bad sngewsynei ba un leit long Sanayasi ban shah shitom, ki iaïam bad kyrpad ba un pep noh.

Ki kynthei ba la met iaw ki pyrkhath, Hato da kumno ka kmie une kan lah ban im, ban jah pikir noh kum une u khun jong ka. Ki kynthei ba dang khynraw pat ki ong, hato da kumno ka tnga jong u, kan lah ban shah ban jah noh kum une u tnga jong ka. Ha kine ki jingmut iasngewsynei lem ki iaïam bad ki paid baroh katba don hangta, bad kita kiba ngeit ha u, ki iaïam lang.

U Kesab Bharati u la khuslai shibun eh ha la ka mynsiem, hato da kumno un leh ban lait na kane ka bau pynkyntang ia u Nimai. Kumta u ong to khie da leit pan hukum biang na la ka kmie bad ka tnga. U mut ialade ba un phet noh na Katwa, katba un wan kylla u Nimai. U Nimai u ong, To. U sdang ban iaid san shiphew kjat, u Bharati u mut pat, Ah! nga thok ia une u riewblei kam bha. U khot noh pat bad u ong, ba un *initiate* lashai. Kumta u Nimai u ieng bad u shad hangta da ka jingkmen, bad ka jingong artad, Lashai ngan sa leit sha ka lynti ban leit shem ia u Krishna. Phi ki kpa ki kmie kiba don hangne baroh to ia kyrkhu lem wat iaïam.

CHAPTER XXII.

Ka sngi ba pynlong Sanayasi ia u Nimai.

Ha kata ka miet ba un sa long Sanayasi noh u Nimai kum lashai baroh shi miet, ki paitbah ki iasah hangta, ha ka jingiarwai iashad iakirton ia ka kyrteng u Krishna haduh ban da shai hi phloit.

Kane ka jinglong Sanayasi ba long ka bam bit shuh ban leit kylla sha la iing ne ban rung pat ha iing, sa tang ban shong ha khlaw, ha krem, hapoh ki dieng ki siej, bad iehnoh ia ka kmie, u kpa, ia ka tnga, ia ki khun, bad baroh katba don ka spah ka klur ha kane ka pyrthei, ban aiti ialade tang ha U Blei U Trai Nongthaw. Kumta u Nimai ba u la leh ia kane ban hikai ia ki brieve, ba long ka ban iakhlad na kiei kiei baroh ki jong kane ka pyrthei.

U khot ia la u kni, kyrteng u Chandra Shekdar uba leit khnang ban leit lam kylla noh sha la iing sha Nadia, u ong ia u Chandra Shekdar, "To pynkhreh ki tiar ki tar ban pynkylla Sanayasi". Hangta u Chandra u mut ha la ka mynsiem, haba u wan khnang ban leit ring sha la iing, pynban un wan pynkhreh ia ka ban khang noh ia ka ban ioh leit kylla sha la iing, lajar katta ruh um nud ban iakren pyrshah ia u Nimai, u shu ong, To. Hynrei bun hajar ki brieve kiba don hangta ki wanlam jain pukir, jingbam, soh, &c., kat ban dap shi hajar ki brieve ban long Sanayasi.

Ki paidbah baroh ki ong ia u Bharati, "Balei ba u kohnguh ban pynkylla Baisnob, ki byrngem ban shoh ban pyniap noh ia u, ban lait long Sanayasi u Nimai. U Bharati u kyrpad ia ki, u ong, Ko kynrad syiem, balei phi ia byrngem bein sa ia nga; haba phi da lah bat sngewbha, to ia kren hi ia u Nimai ba un nym-long Sanayasi, da kata nga ruh ngan lait na kane ka jinjar. Kumta bun ki leit ban ia kren bad u Nimai, hynrei tad u kren ma u, ki ia ong shisha dei ka lynti ba kdew ma u, kim nud iakren shuh.

Nadien kata la wan sa u napit (barber) ban khi noh ia ka khlieh u Nimai. Uta u napit la u khmih u khmih ban khi ia u niuh khlieh u Nimai, u i pang-nud shibun eh, ba long uba itynnad shibun eh; u ong, Ngam khi. Hangta ki paitbah baroh kiba nangkhmih

lynti ban pep noh, ki risa shaw shaw, Kumta kumta, me napit, wat khi. Hynrei ynda kren u Nimai, uta u napit ruh um lah shah; u sdang khi, hateng hateng u Nimai u ieng joit joit na ka jingsngewbha eh, u shad u kmen, u napit ruh u iashad lem tadynda u lah, u sa leit sum ha wah, u sa wan ha khmat u Kesab Bharati. Hangta u Kesab u ai ki jain pukir bad u pyrsad myntro ha ki shkor, bad ia ka kyrteng ruh ka dei ban pynkylla noh da kawei, ba haba la long Sanayasi um dei shuh ban iadei kur iadei jaid badno badno ruh, la long kumba dang kha pat, ne kha arsien. Kumta u Kesab Bharati u buh kyrteng ia u Nimai da "U KRISHNA CHAITANYA". Kane ka kyrteng ka mut kum uba kyrsiew ia ka jingmut ki briew ban kynmaw ia ka kyrteng u Krishna.

Tad ynda u Nimai u la kylla Sanayasi, baroh ki paitbah kiba don hangta, ki nguh dem na ki kjat jong u, bad ka jingong artad, "Ko kynrad to pynlaitim ia nga". Nangta u ieng u mareh u ong ba un leit sha u Krishna sha Brindabon u klet ban shim ia ka nap bad ka maloi, u pyrta u Kesab, kumta u sa wan kylla pat, u rah ka nap sha kamon, ka maloi sha kadiang, u phai sha ki paitbah bad ka jingong, "Phi ki kmie ki kpa to kyrkhu ia nga ba ngan shem ia u Krishna ha Brindabon". Ki paidbah baroh ki jaw ummat brep brep na ki khmat jong ki baroh.

U Nimai u ong pat sa kawei ka ktien, "Mynta kumne nga la long u pukir, nga la don hok ban pan khrong na phi, kane kawei ba phin nym ia klet ia ka kyrteng u *Krishna*.

Ki paidbah baroh ki ong, Em, Em, ngin nym klet lano lano ruh.

Tad lah nangta u sdang iaid pat bran ban leit sha Brindabon. Ki paitbah baroh bad shynrang, kynthei, khynnah, khunlung, ki iabud riaw riaw bad ka jingpyrta artad, "Ko kynrad to ap to ap ia ngi ba ngin ialeit ryngkat". U Nimai u kyrtiang sha ki bad ka jingkyrpad arti, u ong, "To khie ialeit noh sha la iing, hangta phi to iamane dem ia u Krishna". La kumta ruh kim sngap, ki shu iabud hi kein hien shi hien. Hadien suki suki u sa iakhlad ka jingiasoh bad ki baroh.

CHAPTER XXIII.

Shaphang ba wan poi pat u Lord ha Santapur.

U Lord (Nimai) u kwah ban poi kloï ha Brindabon hynrei ym don sner ban shu her, u shu mareh katba lah; ki paitbah baroh kim lap shuh. Sa tang ki jong u Nitai, u Chandra Shekdar, u Mulcunda bad u Govinda, ki shu ioh-i mar pajih-pajih, ki shu bud nadien nadien, u shu phet shaphang sepngi thiaw-shi-thiaw shaphang Brindabon, hynrei um tip lynti. Ynda jan promuiet u leit poi ha kawei ka shnong hangta miet nob thoïñ dum thiaw; kim lah ioh-i shuh shael ba u poi, la kylli hano hano ruh ym don ba tip ne iathuh shano ba u poi, hangta ki iashong baroh saw ngul bad ki la duh jingkyrmen ban shem ia u. Ki shu iakyrpad baroh shimiet *ki ong*, "Ko kyurad balei phim la shym kular ba phin nym bred ia la ki nongngelit, Ko Kynrad ngim lah im khlem ioh-i ia phi, Ko Kyurad to wat iehnoh synei ia ngi kumne, ba phi long u mynsiem bad u jing-im jong ngi, to isynei to pynpaw ia lade". Da kum kine ki jingduwai sngewsynei bum jaid ki ia kyrpad baroh shi miet, tad ynda jan kynjat shui, ki iohsngew kumba iam lynñiar ka kynthei ha ka jingsngew ka jingsawa sngewsynei hoiñ-hoiñ kum kaba la shem jyn-jar eh. La ki sngap ki sngap ki ia ong para-lok kata ka jingiam ym dei ka jongno jongno ruh, yn dei ka jong u Trai Kynrad jong ngi hi kein. Ha kata ka por la shai byrngut. Kumta ki ieng joit ki iabeh shata shaphang ba wan mih ka jingsawa ki rong hapoh shnong ka shu nang sawa sha jugai sha jugai ngai ngai, ki la pei lyngba ia ka shnong, ki leit sha ka madan bah, ki sa leit shaduh ba kut, ki ioh-i ia u Lord ba u shong ha trai u dieng Banayan, u shong hangta khlem jain khlem nep ha ka por ilang ba khriat eh, la kumta i kumba um iohsngew ia kata ka khriat bad kam lah ktah ia u, ia ka nap bad ka maloi u la pynhap noh, hynrei tam ki jong u Nitai. U sah sa tang ka jainbohkhaila jot ha ka syngkai, u shau da ka sla kti ia ka khlich, u shaniah ka mel ha ka dieng, bad u iam ha ka jingsawa ba lah ban iohsngew na sha jugai eh ruh bad ha ka jingsngewsynei, ba u mawlein unda um hi hin, u briew u urad um flor hi ka mynsiem ngai kat kum kata long ka jingiam sngewsynei jong u Lord ka long ha kata ka por:

Ka jingiam bamdei na ka bynta ka tnga, ka kmie ne ki lok ki jor, hynrei u iam kum ka kynthei ba dang iap tnga, ba la ngam eh ha ka jingsngewsih. Ki ktien ba u kynnoh, long kum kine. "Ko Krishna jong nga! To wat iehnoh ia nga, ngam lah im shuh khlem me! Lada nga la lait nga la pynthud ia me, ba me long uba dap da ka jingisynei, nga nga long u khun jong me, to map ia nga.

Uta u dieng bad ka jaka ba leit shong u Lord ha katei ka por, dangsah haduh mynta ruh, ki thaw ia ka dur u Lord hangta, bad bun kiba leit nguh ne mane blei hangta, ban khuid pap.

Ki jong u Nitai haba ki leit hajan, ki ong, Kynrad phim ong ba phin pynim ia ka mynsiem ki khun bynriew, hynrei da kaba phi leh kumne phin pyniap pynban ia ki briew. Nangta u kyndit thred u ieng joit, u iaaid pat bran. Ha kane te um tip briew shuh ba u leit shaphang shano; haba u thew ban iaaid shaphang sepngi, u rap iaaid pynban kumban leit shajan la shnong sa tang shiphew ne khadar miles na Nadia. U shu iaaid ruma ha ka jingbam tip briew ba u poi shaei

U leit shem ha ki khynnah ap masi riaw riaw ki ialeh kai. Ki ong, Haribole, Haribole, hangta u long kumba kyndit briew thred, u peit sha ki, kim shym ong tang da ka ktien, hynrei ki da iashad artad kumba ju ialeh kai hi ki khynnah.

U leit sha ki u ong, ko hep khynnah nga la sngewhun ha ka mynsiem ba nga iohsngew ia ka kyrteng u Hari naei phi ia ioh hikai ia kata ka kyrteng ba ieit bathiang? Kim ai jubab ei ei u pyrkhath hi ha lade u mut ba kine ki khynnah dei kiba na Brindabon ba hangta dei ka shnong u Krishna, u Hari, kumta ki iohhikai hi da lade. U ong ia ki. To da ong shuh, shuh; kumta ki ia ong, Haribole, Haribole. Tad ki lah ia ong kumta, u kyrkhu ia ki, u kylli ia ka lynti Brindabon shano. Ki jong u Nitai kiba nangbud nadien nadien u Nimai ki ia khaprip khmat bad ki khynnah ba kin kdew sha ka lynti Santipur, hangta u Nimai u iaaid bran, u wan poi ha Santipur ha iing u Adaita, ki iashong hangta.

U Nitai u ong ia u Lord, Ka kmie bad baroh ki Bhakti ha Nadia ki la tlor dohnud tlor dohnam naba

kim ioh-i shuh ia phi, lada phi sngewbha te ngan leit shaw.

U Lord u ong, ba ngan leit sha Brindabon ngam lah leit poi, wan poi pynban sa shane namar ba nga shu phet lyndet ia ki baroh, te phin leit shaw ia i mei bad jar kiba kwah wan ki Bhakta kin wan.

CHAPTER XXIV.

Shaphang ba leit u Nitai sha Nadia.

U Nitai u iehnoh ha Santipur ia u Nimai bad u Chandra Shekdar, u leit sha Nadia ban leit shaw ia ka Sashi, tad u poi la dang step eh u leit tied ia ka jing-khang, ka Sashi ka sngewthuh ia ka ktien u Nitai, kumta ka plie bad ka ong, Haei u Nimai? Phi la wanllam ia u kumba phi la kular?

U Nitai u ong, Haoid mei nga la wanlam utei u don ha Santipur ha iing u Adaita; bad u la long Sana-yasi noh, mynta u phah shaw ia phi. Kumta ka Sashi bad ka tnga jong u kiba thiah jingit baroh san sngi san miet khlem dih khlem bam ki ia kyndit briew pat. Kumta kumta hi kein la bna ham baroh kawei ka shnong Nadia, ki briew ki wan iabeh la dap shlait baroh kawei ka iing ka phyllaw bad ka jingkyrpad blei *Haribole, Haribole*, artad.

Ka Sashi ka khreh ban shu leit jingit hynrei kim iashah. Ka bad ka pyrsa-kurim ki sa ia shetja bad ki ia bamja. Haban mih ka Sashi ba kan leit, ka Bisnupria ruh ka la mut ban leit bud, hynrei naba um phah ia ka kam lah ban leit.

Leit tang ka Sashi bud bun ki briew kiba leit bud bad ka Sashi sha Santipur. Hangta leit poi bun hajar bun lak ki briew ym tang ban shu leit khmih kai, hynrei bad ka jingmut ban leit duwai ban ioh lait im bad ki kyrpad, Ko kynrad to pynlait im ia ngi na kane ka pyrthei ba la jyllop, ba phi long uba dap da ka jingisynei suda ia ki khun bynriew.

Ka jingrwai ba ki thaw ha kata ka por long kumne:—

1. Nga la iohsngew na ki pukir blei ba phi long uba dap da ka jingisynei suda kynrad.
2. Nga long uba tlot bor nga ia ksaid ha ka duriaw khlem kut trai!
3. Phi'm kem ia nga na u ñiuh-trong, bad kyn-tiew ha ka lieng jong phi, pyllait im ia nga kynrad!
4. Naba nga shaniah tang ha phi hi marwei ko kynrad!
5. Phi la wan mih paw pat kumne sa shisien hapydeng ki khun bynriew ban pynim ia kiba la hap la pap, phim lah shem shuh u ban pap tam nador jong nga!
6. Nga long u jingthaw ba jli samprie, bad i saitmettrah.
7. Hynrei ha phi long ka duriaw ka jingisynei.
8. To pyllait ia nga ko kynrad, waw nga la ngam ei.

Hangta la thaw da kawei ka ryndan jrong ban leit kiew u Nimai halor hangta ban ioh-i ki paitbah baroh. Kumta u leit kiew halor, u kup la ki jain pukir, u kieng la u sai lukun, ka nap ha ka kti kamon. Ka maloi ha ka kadiang, u ieng, baroh ki peit sha u bad ki kyrpad, la shlei u briew ym lah tip shuh. Kaba lyngoh shibun eh ba man la u briew uba peit sha u i kumba u iapeit pyrshah sha uta bad u sngap ia ka jingkyrpad jong u man la u briew tang uwei ruh um sngew kumba um shym peit u Nimai sha u lane sngap ia ka jingkyrpad.

Tad la lah katto katne u Nimai u rah la ka ti kamon sha bneng, u ong, "To ia ong baroh, HARI". Kumta katba don u paitbah hangta u khynwin jlang ki ia ong HARIBOLE".

Hapdeng ki paitbah wan poi ka Sashi bad kiba na Nadia. Kita ki iaong lang "Haribole" "Haribole". Tad ioh-i u Nimai ia ka Palki ba ki wan bah ia ka kmie jong u, u hiar pynkloi na ka ryndan ban leit ia-shem ia ka. Tad ka hiar na ka Palki, u dem khrup ha ki kjat jong ka, u bat arti ia ki kjat bad u dem la ka shalangmat ha ki kjat jong ka.

Ka Sashi ka kmie jong u ka ong, "Nimai nga i na ka kup ka sem phi la long sanayasi, kam dei ba phin nguh dem ia nga ka tymmen ba dang sah ha ka pyrthei da kaba phi leh kumne kan long sniew pynban ia nga, hynrei la nga kren kumta ruh nga ka kynthei ba bieit ngam shemphang, phi kham tip bha hi ma phi ko khun. Nga tharai ba kan long sniew pat ia nga, phin nym nguh kumne".

Nangta ka shong noh khop. Ka ong ia u Nimai "To khie shong noh, (naba u dem pyllup) khie phi la pynpang eh ia ka dohnud jong nga to khie ngan khmih ia ka khmat jong phi kynrad." Tad u khie ka khun ia ka khlieh jong u sha lade ha ka shadem ka iew ia ka khlieh ka khmih ia ka khmat jong u. Ka ktah ka syrpai ia ka khlieh da ki kti ka ong, "Hato u Napit runar aiu u ba nud ban khi noh ia u shniuh jong phi kynrad bad hato kumno u Bharati runar ba nud ban pynlong sanayasi noh ia phi kumne khun?"

U Nimai u shu shong khop bad la ki kti baroh arti u synrop khop, dngong u shong kum u nongleh palat ba u ieng ha khmat u nongbishar kumta u leh ha khmat la ka kmie.

Ka kmie u Nimai, ka la sngew um eh hin ha ka jingieit khun ka ong, "Ia kane du khun ksiar (Nimai)? La nga long kaba la iap tnga ruh, nga pynlut ia i tamti tam jat ba phin ioh hikai bha kaba tam. Hato da kumno, ngan lah shah ban khmih ia phi kum ha kane ka jinglong mynta ha khmat jong nga, ba phin spain ia la ka syngkai tang ka jain jot? Phi long u mynsiem jong nga, ka jingim jong nga ka sdien ha phi, ba phin jah tang shi khyllipmat ngam sngewdon pyrthei, nga la ai buin ai thiang kyndong. Haban pyrkhath ba mynta phi long sanayasi, phin leit shong sa ha krem ha kroh, hapoh dieng hapoh sieid, ka jingbam ruh sa ba phin khmih lynti da ka khrong na ki briew jar kiba ia isynei? Phi kynmaw khun ksiar nga, ba phi ieh-noh ka jingkit khia halor jong nga. Ba ka khynnah ba dang khynraw ka tnga jong phi, hato da kumno to ong ia nga ba ngan lah pynjemnud bad lape ia ka? Phi tharai ka kmie jong phi khun, ka lah ban shah ban kit ia kine baroh, bad kan im? Lada phi don jingmut ban ia tait lok tait kur tait kmie noh, balei khun phim ap sa tang khyndiat sngi, ngan da lah iap noh ma nga khun? Katba nang kren ka kmie u

Nimai u nang sngap d'ngong bad ka synrap kti baroh arti wat dyngrong. Haba ka la lah ka jingoren ka tymmen, u Nimai suki u sdang ban ai jubab, u ong, "Ko mei kynrad, kane baroh nga la leh ha ka jingking ka khlieh. Mynta mei kumne phi la ioh wan kem ia nga ha lynti leit jingleit to wat sheptieng shuh, ngan num leh kaei kaei ruh khlem da ioh hukum na phi. Ka met jong nga, ka long ha kti jong phi, ngam don bor ban leit shano shano ruh khlem ioh hukum na phi. Kam pher ei ei lada nga long sanayasi ruh, lada phi kwah ngan kylla biang noh sha la ki lok, ki kur, ki kmie, bad ngan leit noh sha Nadia ruh". Hangta u Nimai u iam kyrpad bad ki ummat, u pan map na ka kmie. U ong, "Mynta nga sngewthuh ko mei, ba katno nga pynshitom, pyningkhong mynsiem ia phi, da kaba nga shu phet lyndet, bad naduh kane ngan num leh shuh kumta, bad ngan leh kaei kaei katba phin ong ma phi."

Nadien kata, ka wan ka tnga u Adaita ka khot ia ka Sashi, hangta ki sa iarung hapoh iing ba shong ki kynthei. Ka i ba ki la khreh shet jingbam ia u Nimai, ka Sashi ka ong, "To ai ngan shet ma nga, lehse kane kaba khatduh ka jingshet jingshet ia u khun." Kumta ki ai ha ka ba kan shet.

Ynda premmiet ki Songkirton ha phyllaw u Adaita hangta ka jingitynnad ia ka dur u Nimai ba u riam pukir ka bam lah ong shuh. Kiba iadon hangta baroh ki la sngew ba u hi u long u Sree Krishna. Ka Sashi ka nang khmih kai na baranda. Haba u shad u Nimai haba dei badei u kyllon noh kram kram ha ka jingsngewbha eh. Ka Sashi ka kyrpad ha u Sree Krishna, ba un sumar hi ma u ba un nym mynsaw bad ba ka sngewsih ba ka sngewsynei ia ka Bisnupria ba ka sah marwei ha Nadia.

Tadynda dap lai sngi tang ha ka Kirton bad shad kmen hangta u khot ia ki Bhakta baroh ba kin ia-shong, tad ki iashong, u ong, "Phi baroh phi la ioh-ina ka bynta ba nga shu phet lyndet ia I mei, ia kaba ngan leit poi sha Brindabon ruh, ngam lah satia, nga wan poi pynban hangne ha Santipur, mynta kumne la ngan leit ha khmat I mei lehse na ka jingieit palat eh, im tip briew ban kren, kumta phi ki Bhakta khie leit kylli na I; ba lada I ong ba ngan iehnoh kane baroh ka jinglong sanayasi bad ba ngan leit noh sha la

ïing, bad kylla noh kum ha la ka jinglong kum phi baroh, kata ruh ngan kohnguh, to kylli katba I sngewbha in ong, bad ngan leh ruh kumta.”

Ha kane ka por ki Bhakta ki la sngewbha shibun eh; ba ki don jingkyrmen ba ka Sashi ka kmie jong u kan num phah leit khrong khaw na ïing ki brieve, lada kumno kumno ruh kan ong kein ban ïaleit noh sha la ïing, hangta ngin ïathaw da ka khet ksiar ngin pynshong ïa u; bad ngin ainguh aidem ha ki kjat jong u.

Kumta ki Bhakta baroh ki leit ha ka kmie u Nimai, ki ong baroh ïa kitei ki ktien ba u bthah, hangta ki ïa ong artad, to ong ba un leit noh sha la ïing. Ka Sashi ka shong khop ka dem ka khlieh sha khyndew, ka pyrkhath ba kan ong kumno ? ynda katto katne, ka ong, “Em kam dei, wei u la shim ïa ka lynti blei ban pynim ïa u khun bynriew ha ka pyrthei, ka dei ba un neh ha kata hi, mynta tang ba nga pyrkhath hato ba un leit shong haei ba ngan lah poi ma nga teng teng, bad lada ngam lah leit rung ruh ngan tad ïoh khubor barobor”. Hangta ka ong artad, “Ong ba un leit shong ha Jagannath Puri”. Kumta baroh ki brieve ki la lyngngoh shibun eh, ba ka kmie kam ong ba un leit kylla noh sha la ïing. Ha kawei pat ka jingpyrkhath ruh, ba shisha ka kmie kam khmih ban ïohmyntoi tang ïa lade, hynrei ka khmih ban ïoh lait im ka pyrthei baroh kawei. Kane ka jingmut riewblei jong ka, ka la pynshlur ïa ka ban phah noh ïa u khun sha Jagannath Puri.

Ki Bhakta ki leit kylla pat ha u Nimai bad ki ïathuh ïa kaba ka ong ka kmie jong u, ba un leit shong ha Jagannath Puri. Nangta ka kmie ka wan ban ïashem la u khun, u pat u ïeng joit u leit nguh na ki kjat jong ka u la mut ban mih noh na Santipur ha kata hi ka sngi, hynrei ki Bhakta baroh ki da ïa ong ba un da ïasah sa ar, lai sngi. Kumta u sah u Nimai ha Santipur haduh san sngi.

Tad ynda dap ka san sngi, u Nimai u leit nguh ïa ka Sashi ba un sa mih noh *U ong*, “Ko mei, to map ïa ki kam bieit u khun runar jong phi. Nga long u jong phi hi rta rta, bad ngan wan pat ha phi bad phin ïoh khubor na nga barobor; nga tip ba phin pangnud na ka bynta jong nga, hynrei kum ïa kata ka jingmut phin kyrdem da ki kjat. Kumba nga la ong ïa phi hi,

ia ka Bisnupria ruh, bad ia kiwei kiwei, ba jar kiba ieit ia nga, kin ieit bad shakri ia u Sree Krishna, haba ki kwah ban ioh-i ia nga, ngan mih paw hi ha ki dohnud jong ki.

Tad u lah ia kren u mih u iaaid bran shaphang shathie, bud lem sanngut ki nongsynran, u Nityananda, u Mukunda, u Jagadananda, u Govinda, bad u Damudar. Ka kmie jong u, ka shu khmih ia kaba leit u khun jong ka, tad u la kyllep jar, ka ruh ka wan noh sha Nadia bad bun hajar kiba iawan ryngkat, bad ka jingiam artad artad. Ka Bisnupria tad ka iohsngew ia ka jingiam ka la sngewthuh ba u Trai kynrad jong ka, u la iehnoh ia ki lok bad ia ka ruh.

CHAPTER XXV.

Ba leit u Lord Gauranga sha Jagannath Puri

Ha Santipur katba U Lord u dang sah na ka bynta ka kmie jong u, ba ki ia don lang. U bāmja ha kaba biang ka por, bad u thiah suk halor ka jingthiah, tad u mih nangta u leh shitom ia la ka met, um khein shuh, ubām tang u khaw shi kham u thiah ha khyndew. U shu dem iaaid bran shi bran tang ban poi noh sha Jagannath.

Ha kane ka por dei ki ialeh thma bad u Nawab jong ka ri Bengal bad u Syiem Hindu ka ri Orissa. Kim pyllait ia ki briew na ri Bengal ban leit sha Orissa, bad ban wan na Orissa. U Nimai bad ki synran jong u, u leit poi harud wah Kongka (Ganges) harud Calcutta, u leit dei ryngkhat hamar ba wan u Nawab; hangta tad u iohi ia Nimai la um pyllait um sngew suk, kumta u phah pynpar lieng sha shiliang wah. Kumta u Nimai bad ki nongbud jong u ki leit poi sha Orissa.

Haba ki ia iaaid imat u Nimai, ba um tip briew ei ei ruh, bad um don jingpyrkhat ia ka pyrthei ba ka long kumno ka man kumno.—Haba ki leit poi ha u Duba saitjain hangta u ong kyndit ia u Duba to ong, *Haribole*.

Une u Duba haba u dang saitjain phak shi phak um sngew ba u Nimai u ong aïu; u tharai ba u pukir u wan pan bhik. *U ong*, "A kynrad ngam don ei ei ruh ban ai khrong nga long uba duk ba boi".

U Nimai u ong, "Em ngim kwah ei ei na phi to shu ong tang *Horibole*".

U Duba u tharai tad shu ong kumta lehse don kam ban da ai ei ei, hangta u ong, Ngan sait la kane ka jain rub ngam poi te, ngan ong ia ka kyrteng uta, ngain treh phi.

Hangta u Nimai u samrykhie u ong, to ai ha nga kato ka jain, ngan nang pynsait noh, katba phin nang khot *Horibole*.

U Duba u ong, ha kaba um lah ia kyrshan eh, To ong ngan ong kumno? Ia ka jain na ka kti um ai ban sait u Nimai, tangba u ong, Nga i phi une uba daitlam eh, to ong niuma, hato ngan ong da kumno?

U Nimai,—“Ong *Horibole*”.

U Duba—“*Horibole*”.

U Nimai—“Ong biang kumjuh”.

U Duba—“*Horibole*”.

U Nimai—“Sa shisien”.

U Duba—*Horibole, Horibole, Horibole*.

Hangta khlem da pynong u shu ong hi marwei marwei *Horibole, Horibole*, haduh ba un da sngewkmen ha ka mynsiem, ba um lah shah shuh, u rah la ki kti sha jrong bad u shad artad

U Nimai bad ki lok jong u, ki shong kham na pajih ban khmih ba haduh katno, kan long.

Ka tnga u Duba ka ju leit lam ja ha wah ba u saitjain man ka sngi, ha kata ka sngi ka leit lam ja, la ka khmih la u tnga, u shad pynban bad ka jingong “*Haribole*”, “*Haribole*”, ka ong, “Ngam ju tip ba phi long u nongshad, to ale bam noh ka ja”. Hynrei u Duba um sngew shuh ba ong ei-ei, lakakhmih shain ba ki khmat ruh u kylla matlieh noh, hangta ka sheptieng ka phet sha shnong ka pyrta ia ki briew baroh, “To rap, to rap”. La ki wan ki ong, “Balei balei?” Ka ong ba ia u tnga jong ka la kem ksuid u la lamwir noh, “To ale ia kem”. Ki shnong ki iawan bun hangta, la kin leit hajan kim nud. Uwei uta uba kham khlain u leit hajan u kem u piam, uta ruh u sngewbha u ia shad lem bad ka jingong “*Horibole*”, “*Horibole*”. U khawoit kti ia ki lok ki ialeit hajan tad ki ia pyndei ki kti hangta baroh kumba iabit ki iashad lem noh. Kumta kata ka shnong baroh kawei ki sa khot ia ka kyrteng U Blei (Hari).

Ki jong u Nimai tad ki la ioh-i ba la jop ka kyrateng U Blei ha kita ki briew, ki sa iaid noh bran ban leit sha Jagannath.

Ha kawei ka por u Lord Nimai, u iapler u ngam ha um leit ngat ha ka jar u nongtong-dohkha, kiba bud ia u kim shem shuh, hynrei une u nongtong-dohkha, tad u ioh ia ka met u Nimai, u khot bad u pyrta, 'Haribole, Haribole,' nangta sa iohsngew ki nongsynran jong u ki leit bad pynkyndit briew pat.

Haba ki jong u Nimai bad ki nongbud jong u ki lajan poi ha Jagannath, ba la ioh-i ia ki khlieh iing mane blei, hangta ki ia-kut ban num leit lang baroh shisyndon, yn leit shuwa tang u Nimai. Kumta u mareh shisyndon, u leit rung kynsan hapoh iing-blei, kiba ap baroh sawdong ia ka iing blei kim lap ba ioh-i. Tad u poi hapoh iing u kyllon kram, u iap ler, hangta ki nongap ki la bitar ki leit ban leit shoh ia u, namar ba u shu leit rung khlem pan hukum na ki.

Hangta uwei u Brahmin ba la tymmen uba jrong bha jlen (dei u Basudeb Sarva Bhauma) na shano shano ruh ym da tip u wan u khang ia kita ki nongap ba kin ktah ia ka met u Nimai. *U ong, "Sangeh ko khun ka bieit,* phim i une long u riewblei ba shisha, lada um long u hi u blei ruh." U ieng hangta shiphang u pyrkhathato ban leh da kumno ia uta uba iap ler, la un iehnoh hangta ruh ym ibit, ba u la long kum uba la iap duh, tang khwoij khwiej ruh um khih shuh.

Une u Sarva Bhauma long u rangbah Pundit eh ha shnong Jagannath Puri, bad u ba don bun ki nongshah hikai ha u, kumta u kut jingmut ban shu phah bah noh ia ka met u Nimai ha la iing. U khot ia ki khynnah skul jong u, ki leit ia bah ia u Nimai sha iing u Sarva, tad ki ia ktah ia ka met u Nimai long kumba kyntu hi ia ki na ka mynsiem ban ong, '*Horibole, Horibole,*' tad ki poi ha iing u Sarva Bhauma ki buh kum ia ka met iap, u Syrva u shu ap dngong hajan, ha kane ka por la wan poi ki jong u Nitai ki iohsngew ba la leit bah ia u Lord jong ki sha iing u Sarva Bhauma, kumta ki leit, tad poi ma ki, ki ialum baroh sawdong, ki ia ong eh na ki shkor u Nimai, *Haribole, Haribole,* kumta u sa kyndit briew, ki sa ia leit sum ha wah ki wan bamja ha iing u Sarva

bad ki shong basa ruh ha iwei i iing rit jong u.

Tad la lah leit u Lord Nimai sha i iing shong basa, u Gopeenath u batai bad u iathuh baroh ia ka jinglong u Nimai, bad u ong ba u wan long ma u hi U Blei. U Serva Bhauma pat u iasaid pyrshah shibun eh, u ong ba unda hikai ia ka Vedas bad unda *pyninitiate* biang, "Phi kine phi la pynsarong eh, phi iapynlong Blei noh, koit mynta u la wan poi ha nga, ngan da pynbeit ia u khynnah bapli." *U Gopeenth u ong*, "Phin shem pat hadien sa tang shibit sngi hi, lada shong ma u hangne."

U Serva Bhauma tad u lah ia kren bad u Gopeenath, u sa leit ia kren bad u Nimai *u ong*, "Nga i phi dang khyndiat eh ka rta ba phin long Sanayasi, don ha ka Sastra ba kam dei ban pynlong Sanayasi ia uba dang poh ka rta na ka san phew snem."

U Lord Nimai u ong, "Myndang nga kylla Sanayasi, long haba sngewshit eh ka snam, bad nga long ruh u khynnah bieit u bym tip ei ei. Hynrei kaei ma kaba nga la lah leh, ngam lah shuh ban kylla mynta."

U Sarva u ong, "Balei phim jied da uba kham kor jaid khamtam na u Bharati, ban pynkylla Sanayasi ia phi? nga tharai ki kynja Saraswati khambha, namar-kata donkam ia phi ban da pynkylla ne *initiate* biang pat."

U Lord u ong, "Phi tip mynta ba nga la wan hapoh ka jingsynshar jong phi, nga wan hangne ym tang na ka bynta ban wan mane ia u Jagannath, hynrei ban wan ioh hikai hapoh ki kjat jong phi."

U Sarva Bhauma u la sngewbha shibun eh, bad *u ong*, Kane ka jingsngewrit jong phi, ka iadei shibun eh bad nga, nalor kata nga sngew ka jingieit ia phi, la kumba ieit u kpa ia u khun, bad *u ong*, phi u ba dang samla kumne, hato da kumno phin lah ban pynduh ia ka jingkwah thala ka doh, namarkata ngan pule man ka sngi ia ka Veda ha phi, bad phin sngap shah shkor bha ruh.

U Lord Nimai u ong, u kren pynrit ia lade shibun eh, bad u ong, Kata katba phi ong ma phi keiñ.

U Basudeb u ong,, "Shisha nga da la ka khmat ngam pat shym ioh-i, tang ba iathuh ki briew, ki ong ba phi rwai bad phi shad, kata long ka bymdei ka kam u Sanayasi, ia kata phi iehnoh."

Katba ki dang ia kren kumne, u Gopeenath u nang bitar ba u i ia u Lord Nimai la khein poh shibuh eh da u Basudeb. Kumta u smai bad u ong, Kat bam pat lah pynlong hi ia u Basudeb ba un long uba ngeit bad u nongbud u Nimai, ka ja ruh ngan num taw ha ka shyntur.

Tad u Nimai u la wan ha ing basa hangta ong u Gopeenath ia u Nimai, Kynrad ia phi u Basudeb u la ong ba un sumar, ba un hikai ia ka Vedas, bad ba un pyn-*initiate* biang pat, bad phi ruh phi kohnguh.

U Nimai u ong, Nga kohnguh bad nga leh burom ban num pynthut ia u, namar ba dei u kynum jongphi. Hangta kem ktien u *Mukuda u ong*, Ko kynrad u Gopeenath u thiah jingit-ja.

U Nimai u ong, Balei?

U Mukunda u ong, Ba ong u Gopeenath, ba lada phim pynsngewthuh bad pynlait im ia u Basudeb te un num bamja shuh. Kumta u Lord, u ong, Wei haba phi la ia mon eh kumta katta kata kan sa long kumta.

Ha kawei ka por u Basudeb u ong ia u Nimai, Ka dei phin iehnoh ka jingrwai ka jingshad, ba phin ia sngap ban pule ia ka Vedas, man ka sngi khyndiat khyndiat. U Lord Nimai katba u nang kren ha jrong u Basudeb ia lade, katta u nang kren rit bad kohnguh.

U Basudeb u ong, To ngin ia sdang noh naduh la shai noh phai sngi ha iing-mane.

Nangta kum la shai ki iashem ha iing-mane u Nimai bad u Basudeb, nangta u Basudeb u pule shi bynta na ka Veda, u Nimai u shu sngap, um kren ei ei ruh, kata kawei ka sngi ka leit da kumta.

Kumta ki dem ia leit pule Veda man ka sngi haduh hynriew sngi. U Nimai um kren ei ei u shu sngap.

Hangta u Basudeb, um tip ban leh kumno? bad um tip ba u Nimai u la sngewthuh ne em ia ka jingpule bad batai. Kumta u mut la shai te ngan da khmih bha hato ba u sngewthuh ne u mut aïu? Kumta ha kaba hynriew sngi.

U Basudeb u ong, Krishna Chaitanya (Nimai) nga la pule bad batai mynta la hynriew sngi; kumno phi khlem kren ei-ei.

U Lord Nimai u ong, Ka hukum jong phi long ba ngan shu sngap. Kumta nga la kohnguh ia ka hukum.

U Basudeb u ong, Kata kaba shisha. Hynrei u

ei ban shu iai pule shi pule khlem ioh ka jingsngewthuh, ba phi la sngewthuh ne em ia ka jingbatai jong nga.

U Lord u ong, Ka long kaba eh shibun eh ban ong ei ei ne sngewthuh ia ka jingpynpaw jong phi.

U Basudeb u ong, Aiu? Haba phim sngewthuh balei phim kylli ha nga? hato da kumno ngan sngewthuh haba ia kaba phim sngewthuh, phim da ju kylli. Ki briew te ia kano-kano kaba kim sngewthuh ki da kylli, hangta ngan ioh batai bha pat, haba phi shu sngap mynthei hato da kumno ngan tip ba phi bud ia ka jing batai jong nga ne em. Nga tharai ba phi long uba nep u khynnah, hynrei phi leh da ka kam bieit pynban.

U Lord u ong, Ka jingthoh ka Vedas hi ka long kaba beiti bad kaba shai shibun eh; hynrei ka jingbatai jong phi ka la pynbakla shibun eh ia nga.

Kata phi ki nongpule phin sngewthuh ba ka Vedas ka long ka kitap ne ka jingthoh ba batai ia U Blei bad u briew kaba ia pher shibun eh. U Blei u long uba halor eh, u briew long uba hapoh, ban ioh kynjoh ia u, long da ka jingiai-pynkhrav ia ka jingieiti sha u. Hynrei ka jingbatai u Basudeb long ba u bud ia ka Commentary ne ka Explanation u Sankar Acharji kaba long da khongpong. Kumta ki la long ka jingiasaid. U Basudeb u la bitar hynrei u Lord u shu kren jem kren rit diaw.

Hangta u Lord Nimai u sdang naduh ba nyngkong ka Vedas, u batai bad u pynpaw kawei pa-kawei, kat ba u batai long da kaba dei suda. U Basudeb katba u nangsnagap u nang iohsngew da kiba thymmai-thymmai suda, hangta u la lyngngoh shibun eh bad um lah shuh ban ong ei ei ruh.

Kumta u Lord u pynphai noh ia ka jingiakren sa shawei pat, *u ong*, To ngin ia kren pat sa shawei.

Hangta u Lord u kren kawei ka siloke, u ong ia u Basudeb, to batai. Kumta u batai khyndai jaid ka jingmut jong kawei ka siloke. U Basudeb u la mut ba um lait shuh, bad u tharai hangne te nga la jop. Ynda kumta *ong u Lord*, Shisha phi la batai kat kum u ba stad u briew ha la ka jingsngewthuh. Hynrei u nongthaw ia ka u don da kumwei pat ka jingmut. *U Lord Nimai*, u sdang batai uwei pa uwei u dak; bad kawei pa kawei ka ktien ka jingkyonoh ba ka mut

kumno u lah ban batai ne *analyse* bha. Kum ka “*atma*” ka don khyndai jingmut, ka ktien “*aram*” ka don bun ki jingmut syriem kum kine hi man la ka ktien ha ki siloke, ba ki don bun jingmut na kawei ka ktien.

Hangta u Basudeb u khmih da kaba lyngngoh ia u Lord ba u khynnah uba dang arphew-saw snem ka rta ba u lah batai haduh katne; bad u ong; “Swami, nga i phim long ba phi stad tang ia ka Vedas hynrei ia ka ktein Sanskrit baroh hi phi la jop.”

U Lord um pynshah shkor eh ia kaba u kren u Basudeb u batai pat sa da kumwei, ia ka jingmut ia kata hi kajuh ka siloke. Kane kaba pynpaw kham bun eh shaphang ka jingieit ia u Blei bad ka jinglait im. Sa kaba lai pat u pynpaw sa da kumwei.

Hangta u Basudeb u la sngew bam long shuh kum ka jingbatai bad pynpaw u para bynriew, ba un da long u Lora tang kat kum u Brihaspati ngan dang shlan ban ia bein, hynrei la palat noh, u la long noh ka blei Saraswatti hi. Kumta u kyrpad ia ka kyrteng, u Hari, Hari, u ong, dei une u khynnah Sanayasi ka Saraswatti hi, ne u tnga jong ka hi u Sree Krishna? ha kaba u dem iai pyrkhath kumne u leit poi jingmut ba une long u Krishna hi, u wan phong kyrteng ban pynduh ia ka jingsarong jong nga.

Kumta u mane rem, bad u ong, Ko kynrad to map ba nga la pynthut ia phi, bad nga la leh ia phi kum u wei u khynnah barit, naba ngam tip ba phi long u bym ia ryngkat briew shuh. Bad u dem khrup na ki kjat u Lord u shim ia ki kjat u bat, ba u kyrmen ban ioh kano kano ka ktien jingpyntngen na u Lord, hynrei um ioh ktien ei ei u shu khmih shain khmih shain eh, ia ka khmat u Lord. U shem ba uta u pundit khynnah (Nimai) u jah noh, wan mih pli da uwei pat uba long hynriew tylli ki kti, ha kiba ar ki kti u rah la ka ryntieh bad ki khnam, ar pat ki kti u rah da ka Basi u put kai, sa ar pat ki kti u rah la ka nap bad ka maloi khrong khaw.

Hangta u Basudeb u tlot bad u iap ler ngiañ.

Ynda u la kyndit briew pat hangta la u khmih ym don shuh uta u hynriew kti, don sa tang u Pukir khynnah u nang ap bad sumar ia u. Hangta u Basudeb, u pyrta jam, “Shano phi la leit?” U Lord u leh

kum bam shym lei-lei, bad um ai jubab ei-ei ruh, u ong pynban, La biang ka por to ia ngin ia leit noh sha la iing.

U Sarva Bhauma u ieng joit, ki ia mih na iingmane Blei, ki ia leit sha iing. U Lord u leit ha la i iing basa, u Sarva Bhauma u leit shapoh la iing ha ka jinglong tip brieu bad thap bieit shiteng wat thap-nger.

Ynda u poi ha la iing u Sarva Bhauma, u pyrkhathato u ioh-i aiu, ka long kum ka maia ne ba da wan mih paw shisha da u Blei hi.

(Ha kane ka ri India long ka jingmane blei ia u Ram kum uba wan mih khnang ban pynduh ne pyniap noh ia ki Runar. Ka jingwan mih u Krishna pat ka long, ba u wan kum ban sharai ia la ki khun bynriew. Kaba u wan mih u Chaitana bad ka nap bad ka maloi khrong ban wan khrong ia ka jingieit na la ki jingthaw.)

U Lord Nimai la dang step eh u khie u leit ha iing blei ba ki buh ia u Jagannath, hangta wan ar ngut ki shakri, uwei u rah la u kpieng syntiew, uwei la ka ja ba la shet kaba ki khot ka Parsad, u Lord u deng ia u kpieng ha ka ryndang, u shim ia ka Parsad u u song ha ka jaiñ. Kumta u ieng noh joit u mih nangta na iing-blei u leit beit sha la iing u Basudeb Sarva Bhauma, u kyrsiew u tied ia ka jingkhang, u Basudeb u plie wang ia ka jingkhang, u shim na ki kjat u Lord u nguh ngon, hangta ki sa ia shong ha baranda. U Lord u ai ka Parsad ha u Sarva Bhauma, u ong artad, to bam, kumta u bam. (Hapdeng ki Hindu ia ka ja ba la lah shet da kiwei tang ban ktah ruh ki kheiñ sang bad haba kin bam jingbam donkam ba kin da sum da sleh; hynrei ha kane ba ai u Lord ia kata ka ja ba ka la long Parsad noh, la um bam ruh ymbit, kumta u shim arti u taw ha ka shyntur u klun jlak la um pat ioh bta khmat ioh puja pukan ruh

Kane ka jingleh khnang u Lord, ban pyni ka rukom ban nym kheiñ sang ei ei ruh, bad ban duh ka jingkyndiah sang eh ki Hindu, bad ban duh ka jingsngewsarong artad ka jong ki Hindu. Sa kawei pat ka rukom ba u pyni ba lada ym iehnoh ia ki jingteh kane ka pyrthei ym lah ioh ne shem ia U Blei. Kumta u Lord u tynjuh ia u Basudeb Sarva Bhauma da kaba ai ka Parsad ha ki kti jong u la dang step

phyrngap. Khlem sum khlem bta khmat kumba ju leh ki Hindu, hato u bam ne em. Kumta u Sarva Bhauma u la bam ba un ioh ia u Krishna, U Blei.

Da ka jingsngew kmen eh u Sarva, bad u Lord ki iashad, hangta u Gopeenath u khmih ba u Lord u la jop thiauw.

U Gopeenath u ong, Ko um, hato phim lehrain du phi u Pundit ba tam eh na ki para Pundit baroh ba phi shad kumne ?

U Sarva Bhauma u kren da kawei ka Siloke kaba ong, To ai ki briew ba bieit ba anna ki wat padiah la u thyllied katba ki mon, ngam salia ei ei, da kaba dih ia ka jong ka jingieit ka la shoh buaid, ngin shad sngewbha bad ngin ia tyllun ha ka khyndew.

Naduh kane, u Basudeb Sarva Bhama u long uba ngeit ha u Lord Gauranga.

CHAPTER XXVI.

Ba leit u Lord shaphang shathie (South).

U Lord u ong ia ki nongsynran jong u ba kin ap ha Jagannath Puri, un leit tang marwei, hynrei kim ia shah eh, sa ia kut ban leit bud tang u Govinda. Ki jong u Nitai ki leit on tang ha kaba shi sngi lynti na Puri, dei ha ka shnong Alalnath, hangta tad u poi, wan poi ki briew hajar hajar ka bam lah tip shuh, ki ia Kirton bad ki ia kyrpad ia ka kyrteng u Sree Krishna.

Na kata ka shnong Alalnath, u ia khlad bad ki jong u Nitai ba kin leit ap ha Puri, u leit hi tang bad u Govinda. Tad u la iaaid katto katne u rah la ki kti shalor bneng, u kren bad kawei ka Siloke ba u kyrpad ia u Sree Krishna ba un sumar ia u.

U iaaid u rah tang ka nap bad ka maloi khrong khaw ha ki kti, bad ki jain bohkhaila jot, ym don ei-ei bad u, la kumta u iaaid ha ka jingkmien ka dohnud jong u ba la dap da ka jingieit bad kynmaw ia U Blei (u Sree Krishna.) U iaaid lyngba ia ki shnong ia ki khlaw ha u slap ha ka lyer, ka bam u bam katba ioh da ki soh da ki pai, da u khaw shi kham shi soh. Mynmiet u thiah ha ki trep bad ha trai ki dieng bah, u Govinda u ju thiah ha ki kjat u Lord,

Ki briew kiba shaphang kata ka thaiñ baroh, mynshuwa ban leit poi u Lord, ki la bna lpa ba u Sree Krishna u la wan hiar bad u ïaid kylleng ha ka jingkylla dur briew, ha kano ma ka shnong ba poi khlem da lei lei ki briew ki la wan ïa lang lpa kumba wan tan.

Haba u ïa shem ïa u briew ha lynti u ong kynsan, "To ong Hari", tad kumta kumta hi kein uta u briew u shu bud, "Hari", "Krishna", u ïa bud artad ïa u Lord ynda katto katne, u Lord u ïapiam khop. Kumta uta u briew u la long Bhakta bad u leit pynkylla ïa kiwei kiwei baroh ha la shnong, da kum kane ka rukom ka ïar ka niam Baisnop baroh kawei ka ri, haduh Cape Commorin ba ïaid ba leit u Lord bad ba un wan kylla pat.

Ha kaba u ïaid lynti u Lord, uwei pat u briew don uba pang ñiangthoh-lieh kyrteng u Basudeva, namar kata ka jingpang sniew u shong kyrpang na ki briew. U ïohsngew ba leit u Lord ha ka ïing-mane blei ba ki ki khot kyrteng Kyrma, kumta u shim la u dieng-duh u leit bran bran shata sha ïing-mane kat ban poi uta u nongpang, u Lord u la lap mih noh dang kumta kumta hi kein, u dang ïaid dang don kumba ar miles ne. Uta u nongpang tad um lap shuh ha ka jingduh jingkyrmen u khot, "A ! Krishna me la iehnoh noh ïa nga ?" U kyllon artad kram u ïap ler hangta.

U Lord na kaba u la poi kumba ar mile antad u ïohsngew ïa ka jingduwai, u sangeh noh ngek, shiphang u wan kylla noh pat sha ïing-mane, u khyllie ïa uta u Basudeva, bad u ïapiam khop nang tyrbeh dap da ka prúm suda ïa ka met bad ka jingiew jli. Kumta kumta kein u shu khuid bad u koit bha phar ymdon ei ei shuh.

U Basudeva u ong, Waw ko kynrad hato phi la leh aïu kumne ? haba nga wan tang ban kylli ïa phi. Phi pynban phi pynkoit noh, lehse lashai la shi sngi pat nga sngew sarong, bad ngan kam ki kam ba thala, haba nga sah ha ka jingpang, ka pynsngew rit, bad kynmaw ia u Trai kynrad.

U Lord u ong, Em em ko khun, ka jingsngew rit bad ka jingsbun jong phi; u Sree Krishna u la pdiang ïa phi na ka jingsbun eh jong phi; wat ïa kito ki ksaiñ ba nang bam ïa ka met jong phi ruh, phi ïai shah bad leh sbun ïa ki, kumta u Sree Krishna u la pdiang ïa

phi. Naduh kata ki ong ia u Lord u nongpynim ia u Basudeva.

Haba u Lord u leit shaphang ri South u leit ia shem ia u Syiem Ramananda Raja, tad u la lah ryngkang ia ka wah Gadwary, u sum u shong ha Ghat wah, ha kata hi ka por utei u Syiem u wan bad ki nongbud nongrap ia u, don kumba shi hajar ngut, u wan sum hangta hi ha wah, tad u lah sum u leit shat khmat ha ba shong u Lord hangta um lah shah shuh uta u Syiem u leit nguh ngon, bad ki ia piam khop para shadem. Ki ia kyllon ha khyndew shiphang ki long kumba iap ler baroh ar ngut, ynda ki kyndit briew ki ia peit seh uwei ia uwei. Ynda katto katne u Lord u ong, Myndang nga mih na shnong Puri, u Pundit Sarva Bhauma u ong ban wan iashem ia phi, kumta mynta nga la sngew don bok shibun eh ba nga ioh iashem kumne bad phi.

U Syiem u ong, Mynta ka sngi ka la wan long ka sngi ba la kylla ha ka r'ta jong nga; ba phi long imat kum uba wan hiar na bneng u bam ia ryngkat shuh para briew, naba kine baroh kiba bud ba rap ia nga tad ki shu iohi bad peit ia phi ki la dap noh da ka jingieit blei, "Bhakti", Khmih ba ki shad ba ki rwai bad ka jingong, "Hari," "Hari" bad "Krishna, Krishna," sa ia nga pat kum une uba tngit ba pap ruh phi kynthup ha ka shadem jong phi. Kam long ba u Pundit Sarva Bhauma u ong ia phi to wan ha nga, hynrei phi hi phi la wan wad ia nga ban pyllait im.

U Lord u samrykhie artad u ong, Haba phi hi phi long u Bhakta, ki nongbud jong phi baroh ruh dei ba kin long Bhakta, ym na ka jingiashem bad nga.

(Myndang ha ka por ki Hindu, u Syiem u Padsha uba katto katno dei ba un burom ia ki Sanayasi bad ki Brahmin, kumta phi i une long u Syiem bakhraw la kumta ruh u leit nguh ia u Lord uba la long tang kum uwei u Pukir.)

Katba ki dang ia kren kumne, uwei uba duk u Brahmin u wan poi hangta, u wan khot bamja noh ia u Lord. Kumta u Syiem u leit noh sha la iing, ynda premmiet u leit pat ha u Lord, u kup ki jain kum u riew paidbah bud tang uwei u shakri, um shym leit hangta kat kum ka burom Syiem, u leit tang kum uwei u ban leit kai.

U Lord shisyndon u kylli ia u Syiem, Hato da kumno u khun bynriew ba un lait im ?

U Syiem ruh long uba stad hi, hangta u pyni bun jaid bad u *prove* artad na ki Sastra &c., bad ki ia pynpaw shaphang ka *Gyan* bad *Bhakti* ka mut ka *jingtip*, bad ka *ban ioh ka jingieit*. Ban tang shu tip ba don U Blei long ka bam donkam, kaba da ioh ia u, kata long kaba donkam, bun kum kine ki ktien u ia kren bad u Lord.

Sa kawei pat u ong, U Bhakta uba matlah u long kham bha ban ia uba peit, namar uba peit u ioh-i bun jaid eh, wan poi pynban da ka lanot, bad ki ia kut ban shem ia U Blei tang da ka jingieit thep mynsiem ha u hi, hangta yn shem ia U Blei.

U Lord u shong ha Bidyanagar bun sngi, haba un sa leit shuh shuh shaphang shathie u ong ia u Syiem Ramananda, To nang khreh lpa, ynda nga la wan kylla na shathie ngan sa wan khot artad ban ia leit noh sha Jagannath Puri. Kata ka mut ba u Syiem un iehnoh la ka jinglong Syiem. Kumta u Syiem um khein kor ei ei ruh la ka jinglong Syiem, u niew kor ia ka ban ioh ialap ia U Blei bad ban mane ia u. Kumta u kohnguh bad u iehnoh la ka jinglong Syiem bad u leit shong noh ha Jagannath Puri.

CHAPTER XXVII.

Shaphang ri Shathie (South).

Ia ka hima kaba shaphang south, bun ha ki shnong kiba u la leit u Lord, naduh u rangbah feh haduh u barit eh, ki la pdiang ia ka kyrtengtu Krishna.

Ha kawei ka shnong Pandacot uwei u tymmen Brahmin uba matlah u wan nguh ia u Lord na ki kjat. Kumta kumta ki khmat jong u ki peit pher, hynrei shen shen u iap noh. Ha ki bun jaka u leh ki kam ba phylla phylla ym iai thoh bniah ha ine i kitab rit. Ngan shu thoh lyngkhot ba u leit jah ar snem sha south u wan noh pat ha Neelachal. Nangta u phah ia u Nitai sha ri Bengal ban pyniar ia ka niam kiba ngeit ha u Lord Gauranga bad u Krishna.

U Lord u leit sha Jagannath Puri u shong hangta. Kumta man man ka snem bun hajar ki briew, kynthei bad shynrang ki leit ban iashem bad u.

Don uwei u Pundit ba donnam eh ha Benares u kyrteng Prakasananda. U la bna shaphang u Lord Gauranga, u ong, Ka jingleh thok jong u ba u khot ia lade kum u Krishna bad u la pynkylla ruh bun ki briew ha kata ka niam thymmai; kaba ia u Brahmin bad u Shandal ban khein kajuh ha khmat U Blei, ym don ba kor ym don ba poh; uta ba un da wan poi ha Benares hangne te ka jingshukor jong u baroh kan paw. Kumta u thoh kawei ka Siloke ha u Lord kaba ong, Kynja u riewstad lada um wan shong ha Benares uta u long u mrad. Kane ka long kum ka jinghot ia bein; u Lord um shah shkor ia kata, u ai jubab u ong da kaba jem hin u ong, U Krishna tang ha Neelachal la dap hi ia u.

U Pundit Saraswati, u ioh dong na kane u kren bein bad u ai notice kylleng ia ki shnong ban pynpaw ba ka jingleh u Lord long ka kam thala suda. U Lord u shu sngap jar.

Ynda dap hynriew snem naduh ba u la long Sanayasi u kwah ban leit kai sha Brindabon, u iaid na sha ka shnong Benares. Ha kane ka shnong ba u la hukum lpa ia u Tapan Misra la khadwei snem mynshuwa ba un leit ap hangta un sa wan hi. Tad u poi u Lord ha Benares u leit shong basa ha iing u Tapan Misra, bun sngi u shong hangta. Hynrei um leit iashem ia u Prakasananda. Uta u Prakasananda ruh u sngewrem ban leit hi, kumta khlem iashem, u Lord u leit noh sha Brindabon bran.

Hangta u Prakasananda u la ioh bor bad u la sngew sarong shibun eh, u ong ia ki briew baroh ha Benares kiba shaniah ha u, "Phim i nga la ong lpa laduh mynshuwa ruh ba hangne ha Benares ki buit shukor danda kim lah ban wan jop. U Avatar um nud ban un wan shajan ngi, bad u la phet noh ruh.

Hynrei shen shen tang khyndiat sngi hi u Lord u wan kylla pat ha Benares na Brindabon ba un leit sha Neelachal !

U Lord haba u wan poi ha Benares u leit shong ha iwei i iing trep, u Pundit Prakasananda u la sngew

kyndit shibun eh, u ong, U la wan poi pat shisha ? U maham ia ki briew baroh ban num leit sha uta ba long uba shukor, hynrei ki briew hi kim shah ki leit hi hien shi hien, bad ki ngeit ruh ba long une shisha u nongwan phong kyrteng ia U Blei (Krishna). Bad ki ngeit ba lada u Prokasananda hi, un wan ioh-i ia u Lord tang shi khynmat, shi syndon un da kylla kaba mut bad un long uba ngeit. Ki iapyrkhat ba hato da kumno yn lah pyniashem ia kine baroh arngut.

Ki Bhaktas ki ong ia u Lord, Ko kynrad ba u Pundit Prakasananda u kren bein ia phi, shibun eh, ba u long u bam ngeit, kumta phi long u nongpynim ia ki khun bynriew, bad u ba dap da ka jingisynei, te balei phin bynnud ban pynpaw la ka jingisynei halor une u Pundit ?

Haba ki iathuh ia kine u Lord um kren ei ei ruh u shu samrykhie.

Nadien kata ki ia thaw buit da kawei. Ba uwei u Maharatta Brahmin u thaw kawei ka jingkhawai bakhrav ban ai jingbam ia ki sanayasi. Kumta ki Bhaktas ki ialang baroh ki leit ban leit khot bam jingbam ia u Lord ha kata ka jingkhawai.

U Lord u tip bad u sngewthuh baroh ia ka jingthmu, hangta u samrykhie muiñ muiñ, um kren ei ei ruh em.

Nadien kata ki rangbah rangbah Bhaktas ki ia lang ki leit baroh ha u Lord, bad ki kyrpad ba un da leit khnang kein ha kane ka jingkhawai, ban pynioh-i ia lade ha ki paitbah. Kumta ynda ki kyrpad eh u Lord u kohnguh.

Tad ki la bna ban wan u Lord ha kata ka jingkhawai, bun hajar kiwei kiwei ki sanayasi ki leit ia lang hangta. U Prakasananda hangta u mut ba ia u Lord u la kren bein bad u la kynnoh ba long u nongleh shalai buit u thok, mynta un sa ia shem mar khmat, u sngew kumba sngew-triem ka met bad u pyrkhat ban leh da kumno ? kumta u shu samrykhie noh tad kum ban lape noh ia ka jingkluslai ka jingmut jong u.

Katto katne u Lord u wan ryngkat saw ngut ki synran jong u, u iaaid suki mian bad u dem ka khlieh sha khyndew, u nguh artad ia ki briew baroh kiba don ha kata ka jingialang, baroh kat kiba don hangta ki ia khmih ia u ki ia ong, To khmih utai utai u Krishna Chaitanya u la wan, baroh ki ia peit sha u. U Prakasananda um kwah khmih hynrei um

lah shan u peit leng, la u khmih shisha ba u long u briew u ba la phylla bad u ba iphieng ka khmat jong u. Shisha ka pynpaw tang na ka dur jong u hi ba long u briew uba khraw (Mahapurush).

Hangta ha ka jaka ki thaw da ka iing-dara, bad ki buh ka um ban sait kjat tad lah sait kjat ki sa rung ha dara ki shong ha ka jingsiang, ia u Lord ruh ki ai ka um u sait la ki kjat, hynrei um rung hapoh dara u shong habar kum u nongwan khrong.

U Prakasananda u pyrkhath ha la ka mynsiem hatok kat une u briew u ba long, i dap da ka jingluilui mynsiem bad ka jingieit, bad ka jingsngewrit, kum ia une u briew ba bha ba nga la kren bein ka la long ka bam dei eh, bad kumne mynta ruh kam dei ia ngi ba ngin shah ia u ba un shong ha khyndew bad habar ka dara. Kumta u Prokasananda u ieng bad bun ryngkat bad u ki ia ieng ban kren ia u Lord.

U Prakas u ong, "Swamei, ngam lah ban shah kum kane ka rukom, ka dei ba phin wan ia shong ryngkat bad ngi hapoh ing dara".

U Lord u nguh artad baroh arti u ong, "Nga dei u Bharati u bapoh, phi long u Saraswati, kam dei ia nga ban leit ia shong ryngkat bad phi ki kynja bakhrav."

U Prakas u shim na ki kti u Lord u ong, "Em, em, kata kam dei, ale wan ia shong ryngkat." U wan ia lam bad u pynshong marjan bad u, ki sdang ia kren shaphang ka Niam ia ka Vedas &c., syriem kumba ki ia pynpaw bad u Basudeb Sarva Bhauma, u jop u Lord thiaw hangta baroh ki nongbud u Prakas lem bad u ki kylla ha ka Niam ba hikai u Lord. Nadien kata u phah ia u Prakasananda sha Brindabon ban pyniar ia ka Niam ba u batai ban ieit ia u Krishna.

Ynda u wan kylla na sha Benares u leit sha Nadia u leit iashem kaba khatduh ia la ka kmie bad ka tnga.

Kane ka jing-iaathuh khana shaphang u Lord Gauranga ka long kaba nga thoh lyngkot eh. Lada don ki ba kwah ban da tip kham janai bad bun shaphang jong u, kin pule ia ka kitab ba ki khot kyrteng Chaitanya Charitra; hangta kin shem bun ki jingiaathuh shaphang une u Chaitanya.

L-576-6

LIBRARY OF CONGRESS

0 039 308 298 7